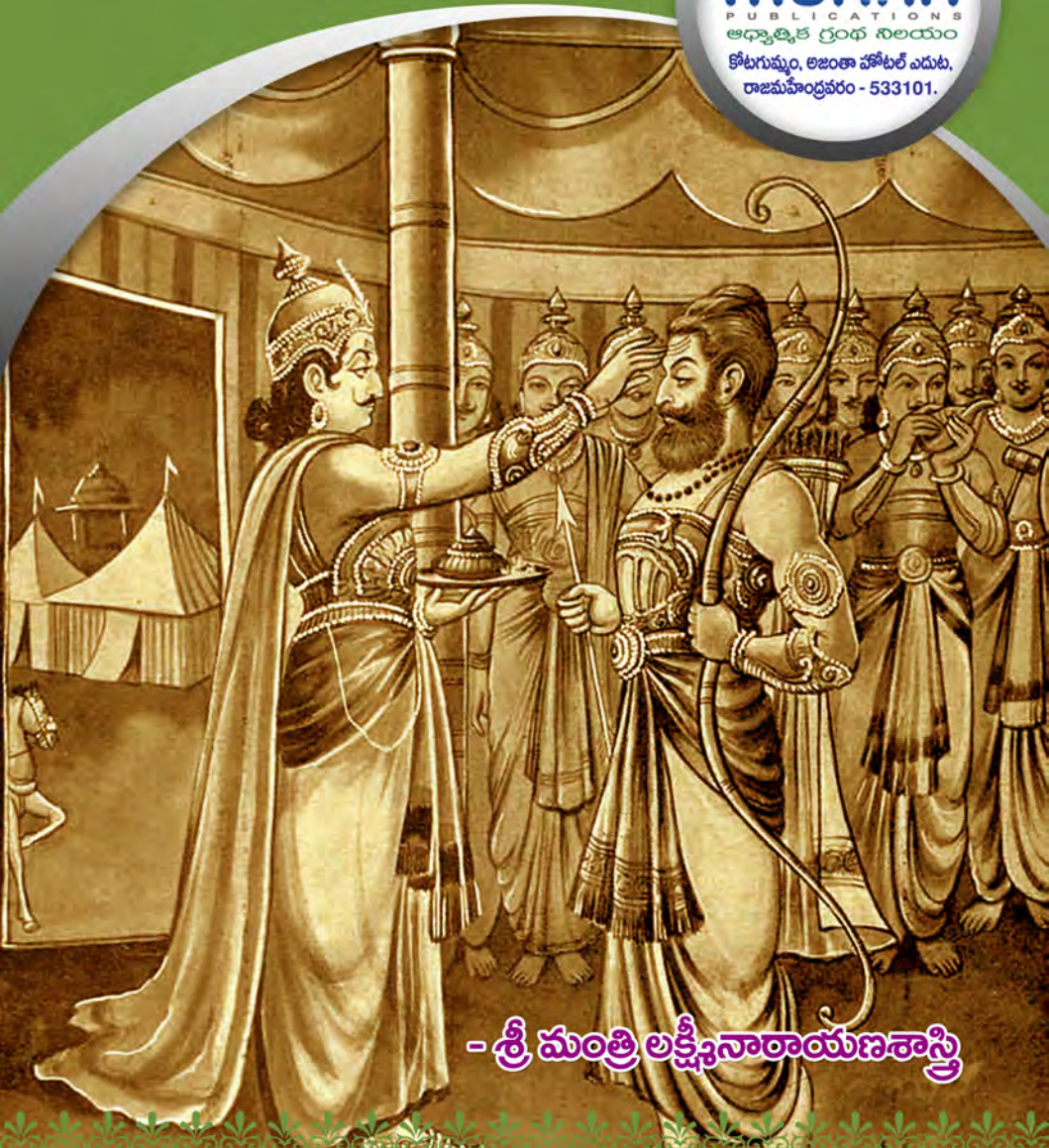

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆరోగ్యాది అనేక విషయాలు తెలుసుకోండి... ఫేస్ బుక్

Like us to follow

@mohanpublications

- శ్రీ మంత్రి లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి

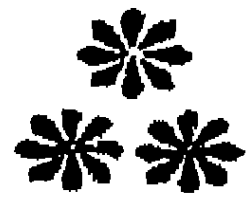
సౌత్తిపర్వం

మహాభారతము పచనము

శ్రీ
మ హా భా ర త ము

వ చ న ము

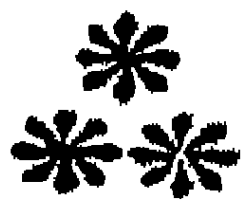
సౌ ధీ క ప ర్వ ము

ఇ డి

శ్రీ మంత్ర లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారిచే
వ్రా య బ డి

శ్రీ జయంతి జగన్నాథశాస్త్రి గారిచే
సంస్కరణంపఁబడినది

ప్ర కా శ ప ణ :

కొండప్పలి వీర వెంకయ్య అండ్ సన్స్

శ్రీ సత్యనారాయణ బుక్ డిపో,

రాజమండ్రి.

1956

విషయ సూచిక

- 1 సౌప్తికపర్వ ప్రారంభము
- 2 గుడ్లగూబ కాకులను చంపుటను అశ్వత్థామ చూచుట
- 3 కృపాచార్యుడు అశ్వత్థామకు నీతిని వ్రపదేశించుట
- 4 అశ్వత్థామ తనకార్యమును స్థిరీకరించుట
- 5 నిద్రాసక్తులం జంపదగదని కృపాచార్యుడు చెప్పుట
- 6 శివుడు భూతాకృతి యగుట
- 7 అశ్వత్థామ శివునకు ఆత్మోపహార మిచ్చుట
- 8 శివుడు అశ్వత్థామకు ఖడ్గమిచ్చుట
- 9 అశ్వత్థామ నిద్రబోవుచుండు ధృష్టద్యుమ్నుని చంపుట
- 10 అశ్వత్థామ ఏనుగులను గుర్రములను జంపుట
- 11 అశ్వత్థామ శిఖండిని చంపుట
- 12 అశ్వత్థామ కృప కృతవర్మల గూడికొనుట
- 13 అశ్వత్థామాదులు దుర్యోధనుని జూచుట

ద్వితీయాశ్వాసము

- 14 ధర్మరాజు తనపుత్రులు చచ్చుటవిని దుఃఖించుట
- 15 ద్రౌపది అశ్వత్థామను పరిభవించుటకు భీమునిబంశ్రుట
- 16 కృష్ణార్జున ధర్మరాజులు అశ్వత్థామ మీదికిపోవుట
- 17 బ్రహ్మశిరోనామ కాస్త్రముల యుద్ధము
- 18 శ్రీకృష్ణుడు ఉత్తర గర్భము దగ్గర గాకుండ జేయుట
- 19 భీముడు అశ్వత్థామ శిరోరత్నమును దెచ్చి ద్రౌపదికిచ్చుట
- 20 ధర్మరాజునకు గృష్ణుడు శివప్రభావమును చెప్పుట
- 21 దుద్రుడు దేవతలుజేయు యజ్ఞముచేయుట

శ్రీ

మ హా భా ర త ము

వ చ న ము

సౌ ప్తి క ప ర్వ ము

దేవా! హరిహరనాథా! వైశంపాయన ముసీంద్రుడు జనమే
జయునిజూచి యిట్లనెను. జనమేజయ మహారాజా! సంజయునివలన
అశ్వత్థామయొక్క ఉత్సాహ విశేషమునువిని ధృతరాష్ట్రుడు సంజ
యునితో యిట్లనెను. సంజయా అశ్వత్థామ యుద్ధవీరులలో శ్రేష్ఠు
డని చెప్పదగును. అశ్వత్థామయు, అతనికి సహాయులగు కృపాచార్య
కృతవర్మలును పిమ్మట యేవ్రకారముగా పరాక్రమించిరో చెప్పుము.
అని యిట్లు ధృతరాష్ట్రుడడుగగా సంజయు డిట్లనెను.

ధృతరాష్ట్ర మహారాజా! ఇట్లు దుర్యోధనుడు అశ్వత్థామకు
అభిషేకము చేయుచుండెను. ఆ అశ్వత్థామయొక్క ఉత్సాహమునకు
ఉపోద్బలముగా కృపాచార్య కృతవర్మలును మిక్కిలి ఉత్సాహ
ముతో కూడిన యుద్ధప్రయత్నములను గలిగి ప్రకాశింపుచుండిరి. ఆ
ముగ్గురిని పాండవులను చంపుటకు దుర్యోధనుడు పంపించెను. దుర్యో
ధనుడు పడియున్న స్థలమునకు పాండవశిబిరము దక్షిణ దిక్కుకువ్యా
పించి పడమరముఖము కలిగియుండెను. ఆపాండవ శిబిరమునకు
యెదురుగా అశ్వత్థామాదులు ముగ్గురును వెళ్ళిరి. వారుముగ్గురును
పాండవశిబిరము దగ్గరకు పోయిరి.

అప్పుడు పాండవ సిబిరములోనుండు సైనికులును, రథికులును
తమకు విజయము కలిగెనని పొంగుచు పెద్దకంఠ ధ్వనులచేత అర.

చుచు పెద్దగా సింహనాదములను చేయుచు మత్తిలి నవ్వుచుండిరి. ఆధ్వనులన్నియుచేరి ఆకాశమందు వ్యాపించి మిక్కిలి మ్రోతగలిగి యుండెను. ఆమ్రోతను కృపాచార్యాదులు ముగ్గురునువిని పాండవ బలములు తమమీదకు వచ్చుచున్నవని తలచిరి. కృపాచార్య కృత వర్మ అశ్వత్థామలు ముగ్గురును భయపడి పాండవశిబిరమువై పుపోక యెక్కడికై నను పోదలచిరి. అట్లు యోచించి తూర్పుదిక్కుకు కొంత దూరము పోయిరి. అని సంజయుడు చెప్పుచుండగా ఆ మాటలను ధృతరాష్ట్రుడువినుచు చిత్తవశము లేనివాడై తనకు కలిగిన దురవస్థను చింతించుచు సంజయునితో యిట్లనెను.

సంజయా! భీమునిచేత యీ ప్రకారముగా దుర్యోధనుడు చచ్చెనుగదా! దుర్యోధనుడు అధికబలశౌర్యము గలవాడనియు, అతనిని శత్రువులు గెలువజాలరనియు నమ్మియుంటిని. నానూరుగురు కొడుకులును చచ్చిరని వినియు, నామనస్సు అనేక ఖండములుగా పగులుటలేదు. నామనస్సు రాతిచేత నిర్మింపబడునట్లు తోచుచున్నది ఇక నేను దీనుడనై పాండవులను ఆశ్రయింపజాలను. నే నెక్కడికై నను వెళ్ళెదను. అట్టిదుర్యోధన మహారాజునకు తండ్రినై మిక్కిలి గౌరవముగా బ్రతికితిని. అంత గొప్పగా బ్రతికి యికమిక్కిలి సీనస్థితినిపొంది బ్రతుకరాదు. భీముడు నన్నుగురించి మాటలాడుమాటలను నేను వినజాలను. అశ్వత్థామ కృపాచార్య కృతవర్మలు ముగ్గురును పిమ్మట యేమిచేసిరో చెప్పుము అని ధృతరాష్ట్రుడుడుగగా సంజయు డిట్లనెను.

ధృతరాష్ట్ర మహారాజా! యీ ప్రకారము అశ్వత్థామ కృపాచార్య కృతవర్మలు ముగ్గురును అట్లు తూర్పుదిక్కుకు వెళ్ళి అడవిలో ప్రవేశించిరి. ఆ అడవిలో ఒకనీటి మడువుండెను. ఆ మడువునందు నీళ్ళుత్రాగుటకు వారి సారథులు రథములను నిల్పిరి. అట్లు నిల్పి సార

ధులు నీళ్ళుత్రాగి గుర్రములకు నీళ్లుపట్టిరి. కృపాచార్య కృతవర్మ
అశ్వత్థామలు ముగ్గురును, రథము లుదిగి నీళ్ళుత్రాగి ముందుపాండవ
శిబిరమందు వినిన మ్రోతను ఆలకింపుచుండిరి. అసమయమందు
సూర్యుడు అస్తమించెను. కృపాచార్య కృతవర్మ అశ్వత్థామలు
ముగ్గురును సంధ్యాకాలమందు చేయదగిన కార్యములను చేసిరి.
హాతిముగ్గురును ఆచుడవిలో ఒక మర్రిచెట్టుయొక్క సమీపమందు
కూర్చుండిరి. సూర్యుడు అస్తమించి నప్పుడు తామర మొగ్గులు ముకు
ళించినట్లు కృపాచార్యాదుల ముఖములు కాంతిహీనము లయ్యెను.
చీకట్లు కలిగినట్లు ఆ కృపాచార్యాదులకు దుఃఖము సంప్రాప్తమా
యెను. భూతభేతాళ గణములు వచ్చినట్లు ఆకృపాచార్యాదుల మన
స్సులకు చింతలు కలిగెను. అశ్వత్థామకలహము కలుగుననియు
ఆ కలహమును చూడవలెననియు వేడుకచేత దేవతలు ఆకాశము
నకువచ్చి విలిచి యున్నట్లుగా చుక్కలు కనబడెను. ఇట్లు రాత్రికాల
మాయెను. పగటియందు సంచరించు జంతువులు సంచారమును
విడచి శాంతములై యుండెను. రాత్రికాలమందు సంచరించు జంతు
వులు సంచరించుటకు ప్రారంభించెను. అంతట కృపాచార్యాదులు
ముగ్గురును దుఃఖమనస్సులతో కౌరవబలములు నిష్కారణముగా
చచ్చెనని చెప్పకొని, ఆసంబంధములైన మాటలను మాటలాడు చుం
డిరి. మాటలాడుచు శ్రమజెంది కొంతసేపునకు క్రిందపడుకొని దుఃఖం
పుచుండిరి. అట్లు దుఃఖించుచు కృపాచార్య కృతవర్మ లిద్దరును నిద్రిం
చిరి. అశ్వత్థామ మాత్రము పాండవులయందుగల క్రోధాతిశయము
చేత నిద్రింపక అక్కడండు మర్రిచెట్టును కలియజూచుచుండెను,
ఆమర్రిచెట్టుయొక్క పెద్దకొమ్మలందును, పెద్దకొమ్మలకుగల చిన్న
కొమ్మలయందును అనేక కాకులుఅణగి నిద్రింపుచుండెను. ఆ నిద్రించు
కాకులను అశ్వత్థామ చూచెను.

అశ్వత్థామ క్షిలూకము కంకముల జంపుట జూచుట

ఆసమయమున ఒక పెద్దగుడ్లగూబ ఆ మర్రిచెట్టు మీదకు వచ్చెను. ఆగుడ్లగూబయొక్క నేత్రములు అగ్ని కణములవలె యెర్రగా నుండెను. నేత్రకాంతులు నిప్పులు క్రమ్మినట్లు అంతటను వ్యాపించుచుండెను. గుడ్లగూబయొక్క రెక్కలు కెంపులవలె యెర్రగా నుండెను. ఆరెక్కలతో గుడ్లగూబ వచ్చుచుండగా పెద్దమ్రోతకలిగెను. ఇట్లాగుడ్లగూబ మిక్కిలి భయంకరముగా నుండెను. ఆగుడ్లగూబ యీ విధముగా తనభయంకరమైన ముఖమును యిరుప్రక్కలయందుంచి చూచుచు మాంసమును పెదకు చుండెను. అక్కడుండు బయలంతయు తానేయై ఆశ్చర్యవిధముగా నుండెను. గుడ్లగూబ వచ్చునప్పుడు ఘోరమైన శబ్దముగలిగి క్రూరగతి కలిగియుండెను. గుడ్లగూబపక్షి సర్వభూతము లకును భయమును కలిగింపుచుండెను. గుడ్లగూబపక్షి మర్రిచెట్టునందు వ్రాలెను. గుడ్లగూబ తనదేహా అవయవముల ఆధిక్యతను అణచుకొని తిన్నగా నడచుచు మర్రిచెట్టుమీద కొమ్మలయందు ప్రవేశించి అందుండు కాకులను ఆక్రమించెను. గుడ్లగూబ నిద్రించు కొన్ని కాకుల కంఠములను నరికెను. కొన్ని కాకులయొక్క కాళ్ళను విరిచెను. కొన్ని కాకుల వెన్నులు చీల్చెను. కొన్ని కాకుల పొట్టలు మట్టెను. మరికొన్ని కాకులను పూర్తిగా నరికివేసెను. ఇట్లాగుడ్లగూబపక్షి ఆ కాకుల నన్నిటిని శీఘ్రముగా చంపివేసెను.

ధృతరాష్ట్రమహారాజా ! ఆ నిద్రించు కాకులన్నిటిని విధములుగా గుడ్లగూబ చంపెను. తన శత్రువులగు కాకులను చంపి మొనగానివలె ఆగుడ్లగూబ సంతోషింపు చుండెను. ఆవిధమంతయు అశ్వత్థామ చూచి అట్లేతానును పాండవులను చంపుటకు ఉత్తానము కలవాడై తన మనస్సులో యిట్లని యోచించెను. ఈ గుడ్ల

గూబబక్షి నా కుపదేశము చేసినట్లున్నది. పాండవ పాంచాలాదులు నిద్రించునప్పుడు వారిని చంపెదను. ఈ గుడ్లగూబపక్షి చెప్పిచూచిన కార్యము మిక్కిలి మంచిది. అట్లే నేను చేసెదను. నేను పూనిన కార్యమునకు ఇంతమాత్రపు పుపాయము యిదివరకునాకు తెలియలేదు. ఆ పాండవులను వారి బంధుపుత్ర మిత్రులను వారి బలములను నేను అవశ్యముగా చంపి వేసెదనని దుర్యోధనుడు వినుచుండగా చెప్పితిని.

ఆ మహాత్ములైన పాండవులు మిక్కిలి సరాక్రమ వంతులు. వారిని చక్కగా యెదిరించి గెలుచుటకు సాధ్యముగాదు. పాండవులను యెదిరించి యుద్ధముచేయుటచూడగా అగ్నిమీదకు పోవు మిడుత చందమగును. ఆ పాండవులను యీ దినమందు చంపక మరె యొకనాడు చంపినయెడల దుర్యోధనుడు ప్రాణములను విడిచిన పిమ్మట నేను చేసిన పనికి సంతోషించువాడు లేకపోవును. చక్కని యుద్ధమందు పాండవులను గెలుచుటకు సాధ్యముగాదని నేను చింతించుచుంటిని. ఇంతలో గుడ్లగూబ కాకులను చంపిన విధము నాకు తోచెను. శత్రువులను చంపువిషయమై అన్యాయమని తలచక యేయుపాయము చేతనైనను శత్రువులను చంపుటకు ఉత్సహింప వలెనని శాస్త్రము చెప్పుచున్నది. అదియెట్లనగా తనమీదకు శత్రువులు వచ్చినప్పుడును దిగియుండు నప్పుడును. నడచివచ్చు సంకట మార్గమందును శత్రువులు చెడి తిరుగునప్పుడును శత్రువులు నిద్ర బోవు సమయమందును శత్రువులమీదపడి చంపవలయునని నీతి పాక్యములను వినియున్నాను. క్షత్రియ ధర్మమగు యుద్ధమును అంగీకరించిన వానికి యిట్లు శత్రువులను చంపుట తగియుండును. పాండవులు భీష్మ ద్రోణులను చంపునప్పుడు ధర్మమార్గముగా యుద్ధము చేయలేదు. పాండవులు కర్ణ దుర్యోధనులను పడగొట్టిన పద్ధతులు అధర్మములే యగును. గనుక కపటోపాయములు గల పాండవులను

నిద్రాసమయమందు చంపుట నీతిమార్గమే యగును. కాని దోషము కాదు. అని అశ్వత్థామ తన మనస్సులో యోచించి క్రూరకర్మను జేయుటకు నిశ్చయించెను. అశ్వత్థామ తన మేనమామయగు కృపాచార్యుని కృతవర్మను లేపెను. ఆ కృపాచార్య కృతవర్మ లిద్దరును మేలుకొని యిట్టి సమయమందు నిద్రించితిమేయని సిగ్గుగలిగియుండగా వారితో అశ్వత్థామ యిట్లనెను.

కృపాచార్య కృతవర్మలారా ! అయ్యో ! మన ముగ్గురము యీ దినమంకు కౌరవ సేనలోనుంచి తప్పి తొలగిపోతిమి. అంతట పాండవులును, పాంచాలురును అనేకులు దుర్యోధనుని చుట్టు ముట్టు కొనిరి. దుర్యోధన మహారాజు పదియొకండు అక్షౌహిణుల సైన్యము లకు ప్రభువులై యుండి తుపకు వొంటరిగా శత్రువుల నడుమ చిక్కు పడెను. అట్లు చిక్కుపడియు దుర్యోధనుడు తప్పక భీమునితో గదా యుద్ధము జేయుచుండెను. అప్పుడు పాపాత్ముడైన భీముడు అధర్మ ముగా గదచేత దుర్యోధనుని తొడలు విరుగగొట్టి కూల్చెను. కురు దేశమునకు రాజ్యాభిషేకము చేయబడిన దుర్యోధనుని శిరస్సును యెడమ కాలిచేత తిన్నెను. అవమానబాధ మరణబాధకంటెదుర్యోధనునినకు అధికమైయుండెను. మహాబలపరాక్రమ వంతులగువీరులు దుర్యోధనునిని మిత్తమై ఇన్ని దినములవరకు యుద్ధముచేసిరి. ఏవిధము చేసెను జయమును పొందక వీరులందరును తుపకు చచ్చిపోయిరి. ఇక నేమని చెప్పవచ్చును. అని అశ్వత్థామ అనేకవిధములైన వాక్యములను చెప్పి ఆ కృపాచార్య కృతవర్మలతో యిట్లనెను.

కృపాచార్య కృతవర్మలారా ! మీ మనస్సు కలతజేందియుండలేదుగదా ! నా మనస్సునకు మహాదుఃఖము గలిగియున్నది. ఈ దుఃఖమునకు యేమిచేయవలయునో మీరు చెప్పవలయును అని అశ్వత్థామ కృపాచార్య కృతవర్మలతో చెప్పి అడిగెను. ఆ మాటల

పద్ధతిని కృపాచార్యుడు తెలిసికొని అశ్వత్థామ యొక్క ముఖము చూచి యిట్లనెను.

కృపాచార్యుడు అశ్వత్థామకు నీతి విశేషము లెరింగించుట

అశ్వత్థామా ! నీకు చెప్పవలసిన విషయమంతయు జెప్పి చేయుదగినదానిని అడిగితివేని నాకు తోచినదానిని చెప్పెదనువినుము. సకల కర్మములకును ఫలవిషయమై పురుష ప్రయత్న దైవములు రెండును సాధనములగును. ఆ రెంటిలో ఒకటివుండి మరియొకటి లేనియెడల కర్మఫల సిద్ధి కలుగజాలదు. అది యెట్లనగా జెప్పెద వినుము. చక్కగా వర్షము కురిసినను దున్నవి చవిటిభూమి యందు ధాన్యముఫలింపదు. తగినట్లు మంచి భూమినిదున్ని విత్తనములు చల్లినను వర్షముకురియని యెడల ధాన్యములు ఫలింపజాలవు. సేవ్యపు కాపులు చక్కగా భూమిదున్ని విత్తనములు చల్లినను తగిన వర్షము కురిసినయెడల ఆ భూమి ఫలించును. ఆ ప్రకారమే సకల కర్మలను చేయునప్పుడు పురుషప్రయత్నమునకు దైవము సహాయమున్నయెడల కర్మఫలసిద్ధి కలుగును. అదిగాక మరియొక విశేషమును చెప్పెదను వినుము.

అశ్వత్థామా ! తగిన కార్యములను జేయుటకు ప్రయత్నించుచు ధర్మవేత్తలగు పెద్దలకు సమ్మతముగా కార్యములను చేసినయెడల అట్టివానికి దైవసహాయము కలుగును. ధర్మమార్గమును తప్పక న్యాయముగా ప్రవర్తించుచు కర్మములను చేసినయెడల ఫల సిద్ధి కలుగును. అందువలన నిర్మలమైన కీర్తికలుగును. ఆ కర్మములు ఫలింపక పోయినను కీర్తి చెడదు. నిందయు కలుగజాలదు. గనుక పురుషుడగువాడు యేవిధముచేతనైనను కష్టపడి ధర్మము తప్పక న్యాయముగా ప్రవర్తించుచు కార్యములను చేయవలయును. అశ్వ

తామా ! అధర్మముగా కోపముచేత కార్యములను చేసి సంతోషముగా ఫలసిద్ధిని పొందినను అందువలన భయము జగుప్సయు కలుగ గలవు. అట్టి అన్యాయ కర్మములను చేసినవారిని, జనులందరును నిందింతురు. అధర్మకార్యములు ఫలింపనియెడల అప్పుడే అనేక ఆపదలు కలుగగలవు. క్రోధలోభ భయములు గలవాడై దుర్మార్గుడై పెద్దలుచెప్పినను వినక చెడుకార్యములను చేయకమానడు. ఆ చెడుకార్యములను చేయుటవలన వానికి బాధలుకలుగక మానవు. ఆ చెడుకార్యములను చేయుటవలన వానిలక్ష్మి నశింపక మానదు. ఆ దుర్మార్గునకు గొప్ప ఆపదవలన మిక్కిలి దుఃఖము కలుగక మానదు. అట్టి దుర్మార్గుడు శాశ్వత దుఃఖమును పొందును. అశ్వత్థామా ! నేను చెప్పమాటలను వినము. దుర్యోధనుడు మిక్కిలి అవివేకియై అధికక్రోధ లోభములను కలిగి దురహంకారములచేత ఎంతమంది చెప్పినను వినలేదు. దుర్యోధనుడు నిందకు సహించి పుణ్యాత్ములగు పాండవులను అనేకవిధములుగా అవమానించెను. అట్టి దుర్మార్గుడగు దుర్యోధనునకు చేటుతప్పదుగదా ! అని కృష్ణ చార్యుడు అశ్వత్థామతో చెప్పెను. అశ్వత్థామా ! నీ మనస్సుకలత జెందియుండ లేదుకదా యనియు నీ మనోదుఃఖమునకు ఏమిచేయవలెనో యనియు మమ్ము నీవడిగితివి. అందుకు చెప్పెదను వినుము. దుర్యోధనుడు లోకప్రసిద్ధమైన దుర్మార్గుడు. అతడు పోయిన చెడ్డ మార్గమందే నీవును ప్రవర్తించి పాండవులతో మిక్కిలి విరోధమును కలిగింపకుము. పాండవులకు అపాయము కలిగింపదలచి దుర్యోధనుని వలె ప్రవర్తించితివేని నీవులోకమందు నిందింపబడి చేటును పొందుదువని నా మనస్సు కలత జెందుచున్నది. ఆ విషయము నట్లుండనిమ్ము. మనమిట్లు చేయవలెనని నిశ్చయించుటకు సమర్థులముకాము. కావున కర్తవ్యమును చెప్పెదను వినుము.

మనము ముగ్గురము యిప్పుడు ధృతరాష్ట్రాని దగ్గరకుపోయి
 ధృతరాష్ట్రాడు చెప్పిన ప్రకారము ప్రవర్తించుము. ధృతరాష్ట్రాడు
 చెప్పిన ప్రకారము మనము చేయవలయును. ధృతరాష్ట్ర గాంధారు
 లిద్దరును చెప్పినట్లు చేయుదము. అట్లు ప్రవర్తించెదమేని మనకు కీర్తి
 కలుగును. వారిరువురి దగ్గర విదురుడుకూడ కలడు. వారుముగ్గురును
 యోచించి చెప్పినట్లు మనము ప్రవర్తించినయెడల మనకు నిందకలు
 గనే కలుగదు. ఎట్లున్నను దైవమునకు యిష్టములేని చెడుకార్య
 ములు సిద్ధిని పొందజాలవు. గనుక మిడిసిపడ కూడదు. చేయదగిన
 కార్యము నెమ్మదిగా యోచించుకొని ధృతరాష్ట్రాని యిష్టప్రకా
 రము ప్రవర్తించుము. అని కృపాచార్యుడు అశ్వత్థామతో చెప్పెను.
 ఆమాటలను అశ్వత్థామవిని విచారముచేత దహింపబడిన మనస్సు
 కలవాడై కృపాచార్య కృతవర్మలను చూచి యిట్లనెను.

అశ్వత్థామ, కృపాచార్య, కృతవర్మలతో దనపూనిక

స్థి రీ క రి త చు ట

కృపాచార్య కృతవర్మలారా! లోకమందు ప్రతిమనుష్యుడును
 యిది మంచిమార్గమనియు, యిది చెడుమార్గమనియు తెలిసికొని
 తాను ఎరిగిన మార్గమునుబట్టి తనకార్యమును చేయబూనును.
 ప్రతిమనుష్యుడును యితరులుచెప్పు నేడ్పుమాటలను వినుటకు సమ్మ
 తింపరు. తనబుద్ధియే మంచిదని తలచును. ఇతరుల చిత్తవృత్తులను
 నిందింతురు. నానావిధములుగా ప్రవర్తించు తనచిత్తమును విచారిం
 పడు. బాల్యమందు తానుచేసిన పనులు మంచివిగావని తలచును.
 యశావనదశయందు మరికొన్ని తలంపులను తలచుచు అందుకు తగి
 నట్లు ప్రవర్తించుచుండును. ముసలితనము వచ్చినప్పుడు యశావన
 దశయందుగల తలంపులనువిడిచి యితర సంకల్పములచేత ప్రవర్తించు

చుండును. అదిగాక ఆపదకలిగి నప్పుడు ఒకానొకకార్యము మంచి దని తలచి ఆకార్యమును చేయును. ఆకార్యము వలన తనకు ఐశ్వర్యము లభించినయెడల మరియొక విధముగా ప్రవర్తించును. అదియే పరిశుద్ధ మార్గమని తలచుచుండును. మనుష్యుడు మరణాది కార్యములయందు తెంపుచేసినప్పుడు దృఢశిశ్చయము గలవాడై తనతెంపుయే పరమహితమని తలచి పనిచేయును. ఆతెంపును వదలక యితరులు మాటలను వినక తానుచేయదలచిన మరణాది కార్యములను తప్పక చేయును. అని అశ్వత్థామ కృపాచార్య కృతవర్మలతో చెప్పి మరల కృపాచార్యునితో యిట్లనెను.

మామా ! కృపాచార్యా ! నీవు ఎరుగని విషయములేదు. నాకుతోచిన కార్యమును చెప్పెదను వినుము. ఆకార్యమును చేసినయెడల మనకందరికి దుఃఖము నివర్తించును. బ్రహ్మదేవుడు ప్రజలను సృష్టించినప్పుడు బ్రాహ్మణునకు తపస్సును, రాజునకు తేజస్సును, వైశ్యునకు ధనసమృద్ధియు, శూద్రులకు, పైమూడు జాతులకు అనుకూలముగా నుండుటయు యీ గుణములను ఏర్పరచెను. గనుక శాంతగుణములేని బ్రాహ్మణుడును, తేజస్సులేని రాజును, ధనసమృద్ధి రూపమైన సమర్థత్వములేని వైశ్యుడును మూడువర్ణములవారికి అనుకూలుడుగాని శూద్రుడును నిందింపబడుదురు. ఆవిషయమటుండనిమ్ము. నేను బ్రాహ్మణకులమందు జనులచేత పూజింపబడు గొప్పవంశమందు పుట్టితిని. నా దౌర్భాగ్యమువలన అట్లు పుట్టియు కూడ రాజధర్మమైన యుద్ధకార్యమును చేయుచుంటిని. మధ్యకాలమందు యిప్పుడు యీరాజ ధర్మమైనయుద్ధమును చాలించి బ్రాహ్మణధర్మము గొప్పదనితలచి ఆ బ్రాహ్మణధర్మమైన తపస్సు చేయుట నాబుద్ధికి మంచిదిగా కనబడలేదు. అదిగాక గొప్పధనస్సును ధరించి అనేకమైన దివ్యాస్త్రములను ఎరిగి సమర్థుడనై యుండి యుద్ధమందు

నాతండ్రియైన ద్రోణుని నీచుడైన ధృష్టద్యుమ్నుడుచంపెను. ఆధృష్టద్యుమ్నుడు బ్రతికియుండగా నేను తలయెత్తి జనులను చూచుచుప్రవర్తింపజాలను. గనుక ధృష్టద్యుమ్నుడు మొదలగు శత్రువుల నందరిని నా తీక్షణబాణములచేత యీదినమందే చంపివేసెదను. నామనస్సు నందుగల దుఃఖపరితాపమును నేను సహింపజాలను. ఆశత్రువుల నందరిని చంపుటకు ఒక ఉపాయమును వెదకితిని. ఆవుపాయమును చెప్పెదను వినుము. అని అశ్వత్థామ కృపాచార్యునితోచెప్పి మరల కృపాచార్య కృతవర్మలతో యిట్లనెను.

కృపాచార్య కృతవర్మలారా! యీదినమందు యికశత్రువులు లేరనియు, పగలేదనియు తలంచి మనశత్రువులగు ధృష్టద్యుమ్ను పాండవులు మొదలగు వారందరును సుఖముగా ఒళ్లుమరచినిద్రింపు చుందురు. వారందరు ధనస్సు మొదలగు యుద్ధసాధనములయందువాహనములయందు ఆదరణలేక యీరాత్రియందు ఆదమరచి నిద్రింపుచుండిరి. ఆ నిద్రకాలమందు ధృష్టద్యుమ్ను పాండవాది శత్రువులను చంపుటకు మంచి సమయము. మనము ఓడిపోయి శ్రమజెంది గట్టులయందును చెట్లక్రిందను నొదిగి యున్నట్లుగా తలచుచు శత్రువులు వొళ్లుమరచి నిద్రింపుచుందురు. నాసంకల్పము నిస్సంశయముగా ఫలింపగలదు. గొప్పసంతోషము మనకు కలుగగలదు. కృపాచార్య కృతవర్మలారా! శత్రువులు మదించి నేమరి నిద్రపోవుచుందురు. నేను భయంకరముగ వెడలి క్రూరముగా శత్రువులను ఆక్రమించెదను. మరియు నా క్రూర బాణములచేత వారిని చంపెదను. మరికొందరి శత్రువులను నాపాదములచేతత్రొక్కి చంపివేసెదను. పరిఘాయుధముచేత శత్రువుల కంఠములను నరికెదను. కత్తిచేత మరికొందరిని నరికి పాండవ శిబిరమును రక్తమయము జేసెదను. శత్రువులు తమకు విజయము కలిగినందుకు పరమసంతోషముగలవారై గాఢనిద్రను

పొంది పీనుగులవలె పండుకొని నిద్రింపుచుందురు. ఆమొనగాండ్ర నందరిని నేనుచంపి పాండవశిబిరమును పీనుగు పెటలగునట్లు చేసెదను. భూతభేతాశములు పాండవశిబిరమందు రక్తమాంసములతో నోలలాడునట్లు చేసెదను. పాండవశిబిరమందుండు ఏనుగులను, గుర్రములను రథికజనులనుచంపి, పీనుగులుగా చేసెదను. రథికులను నరికి వేసి ధృష్టద్యుమ్నుని చంపి పీనుగుయగునట్లు చేసెదను. ఇట్లు చేసిన యెడల నా మనస్సునందు గల అవమానదుఃఖపరితాపములు నశించును. అట్లు చేయని యెడల నశింపజాలవు. ఈ రాత్రియందు నేను పాండవశిబిరములతో ప్రవేశించి ధృష్టద్యుమ్నుని మొట్టమొదట ఆక్రమించెదను. వాని మదగర్వములను అణగించెదను. గొప్ప బాణములచేత ధృష్టద్యుమ్నుని చంపక పశువును చంపినట్లుగా ధృష్టద్యుమ్నుని చంపెదను. ఇట్లుచేసితి నేని నాకు మిక్కిలి సంతోషము కలుగును. ఇదియే నా యిష్టము. ధృష్టద్యుమ్నుని చంపిన పిమ్మట ధర్మరాజాది పాండవులకు క్రూరముగా కష్ట మరణములను కలిగించి చంపివేసెదను. నేను కోపించుకొని రుద్రునినలె పాండవ శిబిరములోనికి ప్రవేశించి శత్రువులనందఱను. చంపివేసెను. శత్రువుల నందరినిచంపి నా తండ్రియగు ద్రోణుని ఋణముదీర్చుకొని పరిశుద్ధుడ నయ్యెను. ఈ రాత్రియందు నిద్రింపుచుండు పాండవులను పాంచాలురను, నాభుజముబలమువలన చంపివేసి కృతార్థుడనై ప్రకాశించు చుండెదను. ఇట్లు చేయుట మానిన యెడల వేరొకవిధముగా శత్రువులను చంపజాలను. అని అశ్వత్థామ కృపాచార్య కృతవర్మలతో చెప్పెను. ఆ మాటలనువిని కృపాచార్యుడు అశ్వత్థామతో యిట్లనెను.

అశ్వత్థామా! మనలను గెలిచిన శత్రువులను మరల మనము గెలుచుట మంచికార్యమేగదా! దైవయోగమువలన శత్రువులను

గెలువవలెనను ప్రయత్నము నీ మనస్సున కలిగెను. నీవు శత్రువులను గెలువవలెనను నీపూనిక మాకు సన్నతమే. మేమును నీవెంటనే వచ్చి నీకు సహాయులమై శత్రువులను గెలిచెదము. నీవు డస్సియున్నావు. నీకు నిద్రలేక యున్నది. తొందరపడకుము. మనము నిద్రించి శ్రమదీర్చుకొని తెల్లవారినపిమ్మట మిక్కిలి భయంకరమగునట్లు శత్రువులముదికి వెళ్ళుదము. మేమిద్దరము నీకు సహాయులమైన యెడల నీశత్రువులను నీవు గెలువగలవు. నీవు శ్రేష్ఠములైన దివ్యాస్త్రములను యెరిగినవాడవు. మహాభుజబల పరాక్రమవంతుడవు. నేను కృతవద్ముడును నీకు సహాయులమైవచ్చి మాబల పరాక్రమములను. చూపెదము మనము ముగ్ధురము తెంపుచేసి యుద్ధమునకు వెళ్ళినప్పుడు దేవతలనైనను గెలువగలము. పాండవ పాంచాలురగు మనుష్యులు మనకు యెంతమాత్రపువారు కాగలరు? ఆ మనుష్యులను మన మవలీలగా గెలువగలము. అని కృపాచార్యుడు అశ్వత్థామతో చెప్పెను.

ద్రోణపుత్రా ! అశ్వత్థామా ! దివ్యాస్త్రములను యెరిగిన వాడవు. మహాబలపరాక్రమ శౌర్యవంతుడవు. నేను యుద్ధముచేయు పద్ధతిని నీవు యెరిగియున్నావు. నన్ను నేను యెంచుకొనరాదు. నా శక్తి యంతయు నీవు యెరిగియున్నావు. నీవు ద్రోణునితో సమానుడవు. మనము ముగ్ధురము శత్రువులను యెదిరించిన యెడల ఆ శత్రువులను యేమిచేయ వచ్చునో అట్లు చేయవచ్చును. గనుక యెక్కుపెట్టిన ధనుస్సును క్రిందనుంచి కవచమునువిప్పి నిద్రింపుము. మేమును నిద్రవచ్చుటచేత మంచిబుద్ధిగలగియున్నాము. తెల్లవారిన పిమ్మట మన ముగ్ధురికిని మనస్సు తెలివిగలిగియుండును. అప్పుడు మనముగ్ధురము వెళ్ళి మన శత్రువులనందరిని యెదిరించి చంపుదము. తెల్లవారిన పిమ్మట మనమువెళ్ళి పాండవ సహితముగా

పాంచాళుర నందరిని చంపుదము. లేనియెడల వారిచేత మనము వ్యర్థముగా మరలిరావద్దు. అని కృపాచార్యుడు అశ్వత్థామతో చెప్పెను. ఆ మాటలను అశ్వత్థామ విని కృపాచార్యునితో యిట్ల నెను.

మామా ! కృపాచార్య ! కోపము కలిగియున్నవానికి ధనమును గురించి చింతించు వానికిని, గోగపీడితునికిని, కామము గల వానికిని, నిద్రపట్టదు. ఇది నీ వెరిగియుండియు, మాటలచేత నన్ను బాధింపుచున్నావు. ఈ పైన వివరించిన నాల్గు విధములలో యే యొక్క డున్నను నిద్రరాదని లోకప్రసిద్ధము. ఆ నాల్గువిధములబాధలును నామనస్సును పట్టియున్నవి. అందువలన నాకు నిద్ర పూర్తిగా రానేరదు. నామనస్సునందుగల నాలుగు బాధలను చెప్పెదను వినుము నా తండ్రియగు ద్రోణుని విషయమై దుఃఖమును పొంది పరితపించుచున్నాను. నా శత్రువగు ధృష్టద్యుమ్నుని విషయమై మిక్కిలి రోషావేశములను కలిగియున్నాను. పాండవులుచేసిన అధర్మ యుద్ధమును, నేనుచేయబోవు యుద్ధమును గురించి చింతాక్రాంతుడనై యున్నాను. దుర్యోధనునకు ప్రీతిని కలిగింప గోరి చింతా మగ్నుడనై యున్నాను. ఈ నాలుగు విధములగు మనోబాధలును నాకు కలిగియున్నవి. అందువలన నాకు నిద్రపట్టలేదు. మహాత్ముడైన ద్రోణాచార్యుడు ధృష్టద్యుమ్నునిచేత నరుకబడు చుండగా నీవు కండ్లారా చూచితివి. ఆ ద్రోణునకు కలిగిన అవమాన మట్లుండెను.

దుర్యోధన మహారాజు తొడలువిరిగి క్రిందపడియుండి దైన్యము చేత చెప్పినమాటలను నీవు చెవులారా వింటివి. ఆ మాటలను నేను విని ఈ రాత్రియందు నేను నిద్రింపను. నిద్రపోమ్మని నీ వెందుకు

చెప్పితివో తెలియలేదు, మనము వినుచుండగా దుర్యోధన మహారాజు దుఃఖించి యేడ్చుటకు క్రూరచిత్తుడైనను దుఃఖింపకమానడు, దుర్యోధనుని దురవస్థనుచూచిన యెడల కఠిన చిత్తునకైనను కరుణ కలుగక మానడు, కన్నీరు కారుటమానదు, దుర్యోధనుడు నాకు మిక్కిలి స్నేహితుడు అయ్యో! అ దుర్యోధనుని చూడగా నా మనస్సు దుఃఖాగ్నిచేత అవమానింపబడెను, దుర్యోధనుని అవమానమును నేను చూచితిని, అంతకుముందు జనులందరును దుర్యోధనునకు కలిగిన చేటును, పాండవులకు కలిగిన ఆధిక్యతను చెప్పుకొనుచుండగా వింటిని, ఆ మాటలన్నియు నా మనస్సును బాధింపుచున్నవి, నాకునివ్రరానేరదు, కృష్ణార్జును లిద్దరును పాండవ శిబిరమునకు కావలియున్న యెడల వారినిగెలుచుటకు యెవ్వరికిని సాధ్యముగాదు, ఏవిధముచేతనైనను శత్రువులనుచంపుట పొరుష లక్షణము, ఈ రాత్రియందు పోయితినేని నేను నొచ్చకుండా నిద్రించు శత్రువుల నందరిని చంపి గెలువగలను, ఇట్టినిశ్చయము గలవాడనై అధికమైన ఉత్సాహము గలిగియున్నాను, ఇట్టి ఉత్సాహము గల నన్ను నీవు మాన్పరాదు, దుర్యోధన మహారాజు యిదివరకు మనలను పోషించి గౌరవించెను, ఆ వ్రపకారమును మరచి మనము వూరకుండరాదు, కనుక అందరు నిద్రించునపుడు నేను వెళ్ళి చతురంగ బలములతో కూడిన పాండవులను పాంచాలురను చంపివేసెదను, అట్లు శత్రువుల నందరిని చంపినపిమ్మట నేను విశ్రమించి నిద్రించెదను, వెనుక నేను సుఖించెదను, నీవు నిద్రపేరుచెప్పి నా ప్రయత్నమును మాన్పుటకు చూచుచున్నావు, ఇట్లుచేయుట నీకు తగదు, అని యిట్లు అశ్వత్థామ కృపాచార్యునితో చెప్పెను, ఆ మాటలను కృపాచార్యుడు వీని అశ్వత్థామతో యిట్లు నెను.

కృపాచార్యుడు నిద్రాసక్తుల జంపదగదని అశ్వత్థామకు హితవు చెప్పుట

అశ్వత్థామా! కోపము కలవాడు కార్యతంత్రముల నెరుగడు. ఇతరులు చెప్పినను వినడు. గొప్పబుద్ధి గలవానికైనను, స్నేహితులు బంధువులు కార్యతంత్రములను బోధింపవలయును. మహాబుద్ధిగల వారికైనను, నిర్మలమైన కార్యతంత్రము స్థిరముగా బుద్ధియందు నిలిచి యుండదు. సర్వదా ధర్మచార్మమును బుద్ధినిలిపి విహితులు చెప్పు హితప్రకారము కార్య తంత్రములను నడుపుచు ఆగ్రహమును విడిచి యింద్రియములను, జయించిన వాడికి శుభముకలుగును. విహితులగు వారు తమవశమందుండు వారిని చెడుమార్గములయందు పోని వ్వక తొలగింతురు. కొందరు పుణ్యము లేనివారు విహితులు చెప్పు మాటలను విని చెడుమార్గమునుండి తొలగుదురు. భాగ్యము లేని వాడు చెడు మార్గమును విడువజాలడు. విహితులు చెప్పుమాటలను విననివారికి యిహపరలోకములయందు సుఖముకలుగదు. బుద్ధి మంతులగు వారికి కార్యతంత్రములను విహితులు తెలుపుదురు. బుద్ధిహీనులకు కార్యతంత్రములు ఎంతదూరము బోధించినను తెలియవు. అట్టి బుద్ధిహీనులు విహితులమాటలు వినక చెడుమార్గమందు ప్రవర్తించి తుదకు చెడిపోవుదురు.

అశ్వత్థామా! నామాటలను విని నీవు ఆగ్రహమును విడువుము. మీ మనస్సునకు శాంతమును కలిగించుము. మాత్సర్యక్రోధ క్రూరగుణములను విడువుము. అట్లు విడిచినయెడల పశ్చాత్తాపము వలన దుఃఖమును పొందవు. నిద్రించెడి వానిని, ఆయుధములను విడిచిన వారిని, వాహనవైకల్యము పొందినవారిని, శరణు చొచ్చిన వారిని చంపుట ధర్మముకాదు. సకలసైన్యములును, పాండవులును,

పాంచాలురును యీ రాత్రియందు నిద్రింపుచుండుడు. నిద్ర చావు వంటిదే. పీనుగులవలెపడి నిద్రించుచుండు వారిని కొట్టి చంపి పాపము మూటగట్టుకొని నరకమందు పడుట మంచిదికాదు. మహాస్త్రవేత్త లలో నీవు శ్రేష్ఠుడవని కీర్తిపొంది యున్నావు. ఇదివరకు నీవు కొంచె మైనను పాపమును చేయలేదు. నీయంతవాడు పాపకర్మమును చేయ రాదు. ఇట్లు చేసితివేని మడి వస్త్రమునందు మసితాకిన చందమ గును. సూర్యునితో సమానమైన తేజోవంతుడవై యున్నావు. సూర్యోదయమైన పిమ్మట నీవు వెళ్ళి పాండవ పాంచాలురతో యుద్ధముచేసి నీప్రతాపము చూపుము. అని కృపాచార్యుడు అశ్వత్థా మతో చెప్పెను. ఆ మాటలను అశ్వత్థామ విని కృపాచార్యునితో యిట్లనెను.

కృపాచార్య! నీవు చెప్పినదంతయు నిశ్చయమగును. నన్ను శిక్షించుటకు తగినవాడవై హితమార్గమును నాకు తెలిపితివి. నీకు నేను స్పష్టముగా జెప్పెదవినుము. సకల రాజులును జూచుచుండగా బాణములను విడచిన నాతండ్రియగు ద్రోణుని తలపట్టుకొని ధృష్ట ద్యుమ్నుడు చంపెను. అది పాపమని తలచక ధృష్టద్యుమ్నుడు ద్రోణుని అవమానించి చంపెను. శిఖండిని నెపము చేసికొని అర్జు నుడు బాణములువేసి బాణమువేయని భీష్ముని పడగొట్టెను. రథము భూమిలోనికి క్రుంగినప్పుడు రథమును కర్ణుడు యెత్తుచుండగా కర్ణుని మీద బాణములువేసి ఆకర్ణుని అర్జునుడు చంపెను. అర్జునుడు భూరి శ్రవుని చేతిని నరికివేయగా ఆతడు ప్రాయోవేశము జేయవలెనని సమాధినిష్ఠుడై యుండెను. అట్టి భూరిశ్రవుని ఆగ్రహముచేత సాత్యకి చంపివేసెను. అనేకులు దుర్యోధనుని చుట్టు ముట్టుకొని దుర్యో ధనుని మీదికి భీముని పంపించి గదాయుద్ధమును చేసిరి. కొంచె మైనను పాపమునకు శంకింపక గదచేత దుర్యోధనుని తొడలను

నుగ్గు నుగ్గుగా గొట్టిరి. ఇట్లు పాండవులు ధర్మమార్గమును చెరచి
యుద్ధమునుచేసిరి. ఆ పాండవులను నిందింపకుండుటకు కారణమేమి ?
మమ్మును నివారింపు చున్నావు. నేను చెప్పమాటలను వినుము.
తొడలు విరిగి పడియున్న దుర్యోధనుడు నన్నుజూచి దీనుడై కొన్ని
మాటలను చెప్పెను. ఆ మాటలు నా మనస్సునందు ప్రవేశించి నాకు
కోపముకలిగించుచున్నవి. ఆకోపమును నేను పోగొట్టుకొనవలయును.
నాతండ్రియగు ద్రోణుని చంపిన ధృష్టద్యుమ్నుడు మొదలగు పాపా
త్ములను పాపమార్గములద్వారా యీ రాత్రియందు చంపివేసెదను.
ఇట్లు పాండవ పాంచాలురను చంపుటవలన నాకు పురుగు మొదలగు
నీచజన్మములు కలిగినను మేలేయగును. ఈ పూనికను మానను.
నన్ను నివారించుటకు యెవ్వరికిని సాధ్యముగాడు. అని అశ్వత్థామ
కృపాచార్యునితో చెప్పుచు దిగ్గనలేచి రథమెక్కెను. రథమెక్కిన
అశ్వత్థామనుజూచి కృపాచార్య కృతవర్మ లిద్దరును అశ్వత్థామతో
యిట్లనిరి

అశ్వత్థామా ! మనము ముగ్గురము ఒక్క నిశ్చయము గల
వారమై యిక్కడికివచ్చితిమి. మనము ముగ్గురము దుర్యోధనుని
కొరకు యిక్కడికి వచ్చియుండగా మాయద్దరిని యిక్కడవిడిచి నీవు
వొక్కడవే వెళ్ళరాదు. అని యిట్లు కృపాచార్య కృతవర్మలు
చెప్పగా వారితో మరల అశ్వత్థామ యిట్లనెను. కృపాచార్య కృత
వర్మలారా ! నే నిప్పుడు అవశ్యముగా వెళ్ళి దుర్గతిని పొందునట్లుగా
ధృష్టద్యుమ్నుని చంపెదను. మీరును శౌర్య ధైర్యములచేత నావెం
బడివచ్చిన యెడల నేను సకలవిధములచేతను పాండవ పాంచాలాదు
లను చంపి ప్రకాశించెదను. కనుక మీరు యితర తలంపులను విడు
వ్రుడు. అని అశ్వత్థామ కృపాచార్య కృతవర్మలతో చెప్పుచు రథము
తోలిండుకొని వెళ్ళెను. కృపాచార్య కృతవర్మలును తమ రథముల

మీద యెక్కి అశ్వత్థామతో కలిసికొని వెళ్ళిరి. కృపాచార్య కృత వర్మ అశ్వత్థామలు ముగ్గురును, అగ్నిత్రయమువలె ప్రకాశించు చుండిరి. వారు పాండవ శిబిరమునకు సమీపముగా వెళ్ళిరి. పాండవ శిబిరములోనుండు జనులును, రథికులును, గుర్రములును, యేనుగులును, అందరును గాఢనిద్రను పొందియుండిరి. అని సంజయుడు ధృతరాష్ట్రునితో యిట్లనెను. సంజయా ! శత్రువులు దుర్యోధన రాజును గెలిచి అధికమైన విజయ తేజస్సులచేత ప్రకాశించుచు తమ శిబిర ముందుండిరి. అట్టిశిబిరమును ఆక్రమించుటకు కృపాచార్యాదులు ముగ్గురును యేమిచేసిరో చెప్పాము. అని ధృతరాష్ట్రుడు అడుగగా సంజయు డిట్లనెను.

అశ్వత్థామకు శివుడు భూతాకృతియై తోచుట

ధృతరాష్ట్రమహారాజా ! అశ్వత్థామ కృపాచార్య కృత వర్మలు ముగ్గురును వెళ్ళి పాండవశిబిరముయొక్క ద్వారముదగ్గరకు పోయిరి. అప్పుడు అశ్వత్థామ కృపాచార్య కృతవర్మలకు ముందు మిగిలి అతిశీఘ్రముగా లోపలికి వెళ్లుటకు ప్రయత్నించెను. అప్పుడు శివుడు ఒక భూతరూపమును దాల్చి వచ్చి అశ్వత్థామయెదుట నిలిచెను. ఆ భూతము రక్తమయమయిన యెర్రని పులిచర్మమును వస్త్రముగా ధరించి యుండెను. ఆ భూతమునకు అనేక సర్పములు జంఢములుగాను, హారములుగాను భుజకీర్తులుగాను యేర్పడి యుండెను. ఆ భూతము పెద్ద నోరుకలిగి భయంకరములైన కోరలు గలిగి యుండెను. ఆ భూతమునకు అనేక సహస్రముల నేత్రములు గలవు. ఆ నేత్రములు విశేషమైన కాంతులు గలిగియుండెను. ఇట్లాభూతము మిక్కిలి క్రూరముగాను, సుందరముగాను, కాంతివంతముగాను, గొప్ప ఆకారము గలదిగాను, ఆశ్చర్యము కలిగింపుచుండెను. ఆ

భూతము యిటువంటిదని వాస్తవరూపమును నిశ్చయించి చెప్పటకు దేవతలైనను సమర్థులుకారు. ఆ భూతముయొక్క ఆకారమును చూచినయెడల పర్వతమైనను పగిలిపోగలదు. ఇట్టి గొప్పభూతము అశ్వత్థామయెదుట పుట్టి నిలిచియుండెను. ఆ భూతముయొక్క పెద్ద నోటియందు ముక్కురంధ్రముల యందు చెవులయందు, కన్నుల యందు అవయవములయందు మంటలు లేచెను. ఆ మంటలు ఆకాశమందు వ్యాపించుచుండెను. ఆ భూతముయొక్క కాంతి విశేషములయందు శంఖచక్రగదాయుధములను ధరించిన అనేక విష స్వరూపులు బయలువెడలిరి. ఇట్లు ఆభూతము సకల ప్రాణులకును భయంకరముగా నుండెను. ఆ మహాభూతమును అశ్వత్థామచూచి కొంచెమైనను భయపడక భల్లములు మొదలగు అనేక క్రూరబాణ సమూహములను ఆభూతముమీద వేసెను. బడబాగ్ని సముద్ర జలములను త్రాగినట్లుగా భూతము తననోరు తెరచి అశ్వత్థామవేసిన బాణముల నన్నిటిని మ్రుంగివేసెను. అట్లు గొప్పబాణము లన్నియు వ్యర్థములైనతోడనే అశ్వత్థామ గొప్ప శక్త్యాయుధమును ప్రయోగించెను. ఆ శక్త్యాయుధము ఆభూతమునుతాకి చిన్నచిన్న తునుకలుగా విరిగి పోయెను.

అట్లు తనశక్త్యాయుధము వ్యర్థమై పోయినందున అశ్వత్థామ దుఃఖించెను. అశ్వత్థామ అధికమైన ధైర్యముగలవాడై పుట్టలో నుండి క్రూరసర్పమును లాగినట్లు కత్తినితీసికొని గాఢముగాలాగి భూతముమీద వేసెను. ఆకత్తి ఆభూతమునుతాకి దూదిచందముగా వ్యర్థమాయెను. అశ్వత్థామ అనేక తోమరాయుధములను అనేక చక్రాయుధములను భూతముమీద ప్రయోగించెను. ఆమహాభూతము తిన్నగా నవ్వుచు ఆ తోమరాయుధ చక్రాయుధములను మ్రుంగి వేసెను. అందుకు అశ్వత్థామ కోపించుకొని ఒక గొప్ప గదాయుధ

మును ఆ భూతముమీద వేసెను, జలజంతువు మాంసమును మ్రింగి నట్లుగ గదాయుధమును భూతము మ్రింగెను. ఇట్లు అశ్వత్థామ యొక్క సకల ఆయుధములును చెడిపోయెను. అశ్వత్థామ మిక్కిలి బుద్ధిగలవాడై దుఃఖించుచు యిట్టట్టు చూచుచుండెను. అప్పుడనేక కృష్ణరూపము లా అశ్వత్థామకు ఆకాశమందు కనపడెను. భయంక రములైన అనేక విష్ణురూపములు ఆకాశమం దంతటను కనబడగా అశ్వత్థామ మిక్కిలి విచారముతో పరితపించుచు తనమనస్సులో యిట్లని తలచెను.

అయ్యో! దైవమా! కృపాచార్యుడు చెప్పిన సత్యములైన హితవాక్యములను దురహంకారముచేత వినకవచ్చితిని. ఇట్లువచ్చుట వలన నేను అధికుడనుగాను. ఎవ్వడై నను గొప్పశాస్త్రము మార్గమును విడిచి తనయిష్టప్రకారము ప్రవర్తించి శత్రువులను గెలువవలెనని తలచునో అట్టి వానిని తనఅధర్మమే ఏ విధముచేతనైనను చెరువ గలదు. ఇది నిజమగును. గోవును, బ్రాహ్మణుని బాలకుని, ముసలి వానిని, గ్రుడ్డివానిని, స్నేహితుని, సహోదరుని, జడబుద్ధి గలవానిని ప్రమత్తుని, మత్తుని, ఉన్మత్తుని, ఆచార్యుని, నిద్రించెడి వానిని, స్త్రీని, భయపడిన వానిని, వీరలను శస్త్రాస్త్రములచేత నొప్పింప రాదని పెద్దలు చెప్పుదురు. అటువంటి ధర్మమార్గమును నేను విడిచి అధర్మ మార్గమువలన శత్రువులను చంపబూనితిని. ఇట్టి అధర్మ మార్గమువలన నాకుచేటు కలుగునేకాని కార్యసిద్ధికాదు. ఇప్పుడు అధిక భయమునుబొంది వెనుకకు మరలిపోవుట కష్టమార్గమగును. ఇంక దైవముతోటి పోరాడరాదు. ఇక నేమి చేయవలయునో తెలి యుట లేదు. నేను చేయబూనిన అక్రమకార్యమువలన నాకు కీడు కలుగక మానదు. ద్రోణుని పుత్రుడనగు నేను భుజాబలములో నిం ధకు గురికారాదు. ఈ భూత మహాత్మ్యమును జూచి నామనస్సు

ఆశ్చర్యమందు మునిగియున్నదేకాని, భూతముయొక్క క్రమము యెరుగకున్నది. ఈ మహాభూతము పుట్టుటకు మూలకారణమెద్దియో తెలియకున్నది. నేను పాపాత్ముడను. అందుచేత నాకు నీతిమార్గము తెలియజాలదు. అని యిట్లు అశ్వత్థామ అనేకవిధములుగా తనమనస్సులో దుఃఖించి, తల్లడిల్లుచున్న చిత్తమునకు మరల ధైర్యము తెచ్చుకొని యిట్లని తనమనస్సులో నిశ్చయించెను. పరమేశ్వరుడగు శివుడు భక్తుల ఆపదలను చీకట్లను పోగొట్టుటకు సూర్యునివంటివాడు. మహాదేవుడు పార్వతికి భర్త. పరమదయ గలవాడు. సకలలోకములను సృష్టించెడి, రక్షించెడి ప్రభువు. సకలలోకములను సంహరించువాడు. అట్టి శివుని దేవేంద్రుడు మొదలగు దేవతలందరు పూజింతురు. ఆపరమశివుని నేను అధికభక్తిచేత నామనస్సును ఏకాగ్రమగు నట్లు చేసి ప్రార్థించెదను. శివుడు సకల దేవస్వరూపుడు. సకల దేవతల ఆపదలను శివుడు పోగొట్టుచుండును. ఇప్పుడే నేను పరమేశ్వరుడైన శివుని గొలిచి నాకీడును బోగొట్టుకొనెదను.

అశ్వత్థామ శివునకు అత్యోపహారము యివ్వ నిశ్చయించుట.

అని యిట్లు అశ్వత్థామ తనమనస్సులో నిశ్చయించి, నియతుడై రథముమీదనుంచి క్రిందకిదిగి కూర్చుండెను. అట్లు కూర్చున్న అశ్వత్థామ తనమనస్సులో శివుని ధ్యానింపుచు యిట్లనితలచెను. పరమేశ్వరుడగు శివుడు భక్తులకు శుభములిచ్చువాడు. ఎప్పటికిని నాశము లేనివాడు. పరమేశ్వరుడు. త్రిపురములను సంహరించినవాడు. పుట్టుక లేనివాడు, మూడునేత్రములు గలవాడు. బహుదూపుడు. విశ్వదూపముచేత వ్యాపకుడు. శూలఖట్వాంగములను ధరించినవాడు. జటామండలములచేత అలంకరింపబడిన శిరస్సుగలవాడు. అటువంటి మహా

త్ముడైన శివునకు నాప్రాణముల నర్పించెదను. అధికచింతలను విడిచె
 దను. నా ప్రాణములను శివునకు సమర్పించగా శివుడు నాకు యేగతి
 కలిగించినను, ఆగతి నాకు సుఖమేయగును. ని యిట్లు అశ్వత్థామ
 తన మనస్సుతోతలచి తనయెదుటనున్న మహాభూతమువలన తన
 పరాక్రమము చెడిపోయెనని తలచి శివునుద్దేశించి యిట్లనెను. పర
 మేశ్వరా ! దుద్రమూర్తి ! నాపరాక్రమమును యీమహాభూతముఅడ్డ
 గించి యున్నది. ఇదినాకు గొప్ప ఆపద. ఈ ఆపదను నేనుగడచిన
 యెడల అనేకప్రాణములనుచంపి, ఆప్రాణులమనస్సులచేత నీకుక్రొత్త
 పూజచేసెదను. అనేక ప్రాణులను నీకు సమర్పించి, నిన్నుసంతోష
 పరచి ప్రమథగణములచేత స్తుతింప బడెదను. అనియిట్లు అశ్వత్థామ
 శివునుద్దేశించి తనమనస్సులో పలికెను. అంత నాయశ్వత్థామ ముం
 దర బంగారు మయమైన అరుగుకనబడెను ఆయరుగునందు జాజ్వల్య
 మానముగా అగ్నిహోత్రము మండుచుండెను. ఆ అగ్నిహోత్రము
 నందు అశ్వత్థామ ప్రవేశింపదలచి తనమనస్సును శివునకు సమర్పిం
 చెదనని నిశ్చయించి అధికసంతోషమును బొందెను. ఆ సమయ
 మందు శివుని సేవించెడి అనేక ప్రమథగణములు అశ్వత్థామ యెదు
 టకువచ్చి నిలిచి యుండిరి. ప్రమథగణములలో కొందరు ప్రమథులు
 మిక్కిలి ప్రకాశరూపములైన ముఖములనుకలిగి యుండిరి. మరికొం
 దరు తేజోరూపములైన నేత్రములను గలిగియుండిరి. మరికొందరు
 ప్రమథులు ఏకపాదములను గలిగియుండిరి. మరికొందరు, ఏనుగుల
 వంటి ముఖములను, గుర్రములవంటి ముఖములను, సింహములవంటి
 ముఖములను, పందులవంటి ముఖములను గలిగి యుండిరి. కొందరు
 క్రూరములైన కోరలుగల నోరులు గలిగియుండిరి. కొందరు ప్రమ
 థులు అనేకవిధములైన నోరులచేత ప్రకాశింపుచుండిరి. మరికొం
 దరు వంకర దేహములను గలిగియుండిరి. మరికొందరు ప్రమథులు

పొట్టిశరీరములను గలిగియుండిరి. కొందరు స్థూలదేహములను గలిగి
 యుండిరి. మరికొందరు శుష్కించిన దేహములను గలిగియుండిరి.
 కొందరు గోగోచనమువంటి కపిలవర్ణముగల దేహములను గలిగి
 యుండిరి. మరికొందరు నల్లని దేహములను గలిగియుండిరి. మరి
 యనేక ప్రమథులు నానావిధవర్ణములు గల దేహములను గలిగి
 యుండిరి. కొందరు ప్రమథులు శిరస్సులయందు అయిదువిధములైన
 జుట్టులను గలిగియుండిరి. మరికొందరు జడలను ధరించి యుండిరి.
 మరి యనేక ప్రమథులు నానావిధ విశేష వికార స్వరూపములను
 గలిగియుండిరి. మరియునేక ప్రమథులు అనేకవిధములైన శిఖిలచేత
 ప్రకాశించెడి శిరస్సులను గలిగియుండిరి. ఈ ప్రకారముగా వికార
 స్వరూపములుగల ప్రమథగణములు లెక్కకు అతిక్రమించి యుండిరి.
 ప్రమథగణములన్నియు, విచిత్రములైన వస్త్రములచేతను, ఎఱ్ఱని
 గంధములను పూసికొని యుండుటచేతను, రత్నమయములైనట్టియు,
 బంగారు మయములైనట్టియు, సర్పములచేతను, యెముకల దండల
 చేతను, భూషణములచేతను అలంకరింపబడి ప్రకాశించుచుండిరి.
 ప్రమథులందరును, ధనస్సులనుధరించియుండిరి. అంబులపాదులు గలిగి
 యుండిరి. కత్తులను, ముసలాయుధములను, ముద్గరాయుధములను, గండ్ర
 గొడ్డండ్రును, భిండివాలములనెడి ఆయుధములను, శూలములు మొదలగు
 అనేకవిధ ఆయుధములను ధరించియుండిరి. ఆ ప్రమథగణములలో
 కొందరు మృదంగములను, పణవములను, డమరుకములను, ఘంట
 లను గోముఖము మొదలగు వాద్యములను మ్రోయించుచుండిరి.
 ప్రమథులందరును బిరుదుగల టెక్కెములును గలిగి ప్రకా
 శించుచుండిరి. వారందరును ఆడుచు, పాడుచు, సింహనాదములు
 చేయుచు, అరచుచు పొరలుచు, త్రుళ్ళిపడుచు గంతులు వేయు
 చుండిరి. ప్రమథగణములయొక్క అరపులు గుఱ్ఱముల సకిలింతల

వలెను, ఏనుగుల ఘోరముల వలెను, శంఖములను పూరించిన ధ్వనులవలెను, భేరిధ్వనులవలెను, తోచుచుండెను.

ఆ ప్రమథులయొక్క- కేకలు అనేక విధములుగా తోచుచు భయంకరములై యుండెను. బ్రహ్మద్వేషులగు జనులయొక్క రక్త మాంసములను తలపురైలయం దుంచుకొని ప్రమథులు భయంకరముగా భక్షింపుచు త్రాగుచుండిరి ప్రమథగణములలో కొందరు శ్రేష్ఠులు సోమపానము జేయుచు మనోనిగ్రహ ఇంద్రియ నిగ్రహములను గలిగి బ్రహ్మచర్య తపస్సులు మొదలగు శ్రేష్ఠకర్మములను గలిగి యుండిరి. అట్టి ప్రమథులను జూచి శివుడాశ్చర్యమును బొందుచుండిరి. ప్రమథగణములలో కొందరు మహానుభావులు అణిమాది అష్టైశ్వర్యములను బొందియు, ఆశ్చర్యములను పొందకుండిరి. అటువంటి మహానుభావులు పార్వతీ పరమేశ్వరులను వినాయక కుమార స్వాములకంటె అధికప్రీతిని గలిగింపుచుండిరి. ఆ మహానుభావులగు ప్రమథులు దేవతలచేత స్తుతింపబడుచుందురు. ఈ ప్రకారముగా ప్రకాశించు ప్రమథులందరును అక్కడికివచ్చి అశ్వత్థామకు కనపడిరి. (అశ్వత్థామయొక్క తెంపును తెలుసుకొనుటకును, నిద్రించెడి జనులను అశ్వత్థామ యెట్లు చంపునో ఆ ఘోరతత్వమును జూచి వినోదిండుటకును ప్రమథగణములు అక్కడికివచ్చిరని తెలియవలెను.) ఆ ప్రమథులందరును అశ్వత్థామయొక్క చిత్తమునకు బెదురు పుట్టించుటకై భయంకరాకారములను ధరించి వచ్చిరి అట్లు వచ్చిన ప్రమథగణముల నందరిని అశ్వత్థామజూచి ఆవగింజంత యైనను భయముబొందక వారినందరిని కలియజూచెను. అట్లు చూచి అశ్వత్థామ చిరునవ్వుగలవాడై అధికమైన ధైర్యసాహసములచేత మిక్కిలిగా ప్రకాశించుచుండెను. ఆ ప్రమథులందరును అశ్వత్థామను పొగ

డిరి. అశ్వత్థామ తన రథముమీద నుండు ధనుస్సు తెచ్చితనయెదుట నుండు అగ్నిలో ప్రవేశించుటకు ప్రయత్నించి ఒక్క ఆహూతిగా తన శరీరమును యివ్వదలచెను. అందుల కాయగ్నిహోత్రము కొంచెమై కనుపించెను.

అంతట అశ్వత్థామ తన రథముమీదనుండు ధనుస్సమూహములును బాణసమూహములును తెచ్చి అగ్నిహోత్రములో వేసి అగ్నిని బలముచేసెను. అశ్వత్థామ మిక్కిలి సాహసముకల వాడై పరమేశ్వరుడగు శివుచుద్దేశించి యిట్లనెను. పరమేశ్వరుడగు రుద్రుడా! నామనస్సుయొక్క పద్ధతియెటువంటిదో నాకు తెలియదు. నామనస్సును, నీకు సమర్పించెదను. నాశత్రువులను నేను చంపునట్లు వరమిమ్ము నాకు వారిని చంపుటకు తగిన బలమును శక్తినియిమ్ము అని అశ్వత్థామ శివుచుద్దేశించి ప్రార్థించి మరల శివునితో యిట్లనెను.

పరమేశ్వరుడా! రుద్రమూర్తి! నాయీదేహ మాంగిరస వంశమందు జనించినది. నీ యందుగల భక్తిచేత నాదేహమును అగ్నికి ఆహూతిచేసి నీకు సమర్పించెదను. నేను కృతార్థుడనయ్యెదను. అని అశ్వత్థామ శివుచుద్దేశించి చెప్పుచు శివునిమనస్సునందు ధ్యానింపుచు రెండుచేతులను పైకెత్తి సమాధిరూప చిత్తముగలవాడై అగ్నిలోనికి దూకెను. ఇట్లు బంగారు మయముగానుండు వేదికమీదగల అగ్నిహోత్రములోని కశ్వత్థామ దూకగా అతనిచిత్తమునకు తెలివితప్పలేదు. అశ్వత్థామయొక్క శరీరము కొంచెమైనను కందలేదు. అగ్నిలో ప్రవేశించిన అశ్వత్థామ దేవీప్యమానముగా ప్రకాశించుచుండెను అట్టి ధైర్యముగల అశ్వత్థామకు శివుడు ప్రత్యక్షమాయెను.

అశ్వత్థామకు శివుడు ప్రత్యక్షమై ఋషమునిచ్చుట

ధృతరాష్ట్రమహారాజా ! ఇట్లు భక్తవత్సలుడగు శివుడు దయ గలవాడై అశ్వత్థామకు ప్రత్యక్షమై యెదుట కనబడెను. అశ్వత్థామ అగ్నిలోనున్నను తామరసరస్సులోనుండు పురుషునివలె పరమ సంతోషము కలిగియుండెను. శివుడు నవ్వుచు తనదివ్య నేత్రముల చేత అశ్వత్థామను జూచుచు యిట్లనెను. అశ్వత్థామా ! నీ విపుడు చేసిన సాహసకర్మమునకు నామనస్సు మిక్కిలి సంతోషించెను. నీకు వరమిచ్చుటకు యిక్కడకు వచ్చినాను. అని శివుడు చెప్పగా ఆమాటలకు అశ్వత్థామ పులకాంకురిత దేహుడై గాఢమైన ఆనందమన స్కుడాయెను. అశ్వత్థామ అరుగుమీదనుంచి వెలుపలికివచ్చి శివుడు కౌగిలించిన, నమస్కరించెను. అంతట అశ్వత్థామలేచి రెండుచేతులు శిరస్సున నుంచుకొని నిలిచి యుండెను. అశ్వత్థామయొక్క ముఖమును శివుడు చూచుచు మృదువుగా యిట్లనెను.

అశ్వత్థామా ! గొప్ప తపస్సత్యధైర్య శౌచములను కలిగి మిక్కిలి భక్తిచేత కృష్ణుడు నన్ను పూజింపుచుండును. అతడు నాకు అనురక్తుడై పరమస్నేహితుడగును. నే నా కృష్ణునకు అనురక్తుడనై పరమహితుడ నగుదును. ఆ కృష్ణుని మనస్సునకు సంతోషము కలిగించుటకై భూతరూపమును ధరించివచ్చి నీకు అడ్డపడితిని. పాండవుల మీదకి నిన్ను పోనివ్వక నిన్ను అడ్డగించితిని. నీ చిత్తమును స్పష్టముగా పరిశీలింపదలచి అనేక మాయలచేత నీ శస్త్రాస్త్రముల నన్నిటిని, మ్రింగి వేసితిని. ఇకను వేయిమాటలను చెప్పటవలన ప్రయోజనములేదు. కృష్ణునకు సంతోషము కలిగించుటకై భూతాకారము పొందివచ్చి నీకు అడ్డపడితిని. అందుకు కృష్ణుడును సంతోషించును. పాంచాలురగు ధృష్టద్యుమ్నాదులకు ఆయుష్కాలము సమీపించి యున్నది. ఈ దినమందు నీవు నా అనుగ్రహమునుపొంది ధృష్టద్యు

మ్నాది పాంచాలుర నందరిని చంపగలవు. అని శివుడు అశ్వత్థామతో చెప్పి తనకత్తిని అశ్వత్థామ కిచ్చెను. కత్తిని యిచ్చుచు అశ్వత్థామకు తెలియకుండునట్లు తేజోరూపముగా ఆ శివుడు అశ్వత్థామ యొక్క దేహములో ప్రవేశించెను.

అశ్వత్థామ మిక్కిలి తేజస్సుచేత ప్రకాశించుచు పరమ సంతోషమును పొందెను. అదివరకు భూతము మ్రింగిన శస్త్రాస్త్రములును పిమ్మట అగ్నియందు వేసి మండించిన ఆయుధములును యెప్పటివలె అశ్వత్థామయొక్క రథమూమీద నుండెను. ప్రమథగణము లన్నియు శివునిగొలిచినట్లే అశ్వత్థామను గొలుచుచు అశ్వత్థామకు కనబడక అతనిచుట్టును నిలిచియుండిరి. అశ్వత్థామ తనరథమునెక్కి పాండవ శిబిరములోనికి వెళ్ళెను. అశ్వత్థామ వెంటనే కృపాచార్య కృతవర్మలును వెళ్ళిరి. అని సంజయుడు ధృతరాష్ట్రునితో చెప్పగా ధృతరాష్ట్రుడు సంజయునితో యిట్లనెను.

సంజయా! అశ్వత్థామ, మదగర్వముచేత పాండవశిబిరము లోనికి వెళ్ళునపుడు కృపాచార్య కృతవర్మ లిద్దరును భయపడి వెనుకకు పోలేదు గదా! అశ్వత్థామవలెనే, ధైర్యసాహసములను గలిగి, వారిద్దరును అశ్వత్థామ వెంబడి వెళ్ళిరిగదా! అట్లు వెళ్ళిన అశ్వత్థామ పాండవశిబిరములోనుండు ధృష్టద్యుమ్నాది పాంచాలురను తక్కిన రాజులును, ద్రౌపదీపుత్రులను, చంపెనోలేడో చెప్పుము. యుద్ధప్రదీపాంతయు, చక్కగా తెలుపుము. అనిని ధృతరాష్ట్రమహారాజా! ఇట్లు అశ్వత్థామ, అధికోత్సాహము గలవాడై పాండవ శిబిరములోనికి ప్రవేశించెను. అతని రెండుప్రక్కలయంగ ను నిస్సంశయముగా కృపాచార్య కృతవర్మ లిద్దరును నడిచిరి. తన యిరుప్రక్కలయందుండి నడిచివచ్చెడి, కృపాచార్య కృతవర్మల నిద్దరిని చూచి అశ్వత్థామ సంతోషించి యిట్లనెను,

కృపాచార్య కృతవర్మలారా ! మీరును తెంపుగలిగి మీబల
పరాక్రమములనుచూపి శత్రువులమీది దూకుటకు సిద్ధపడి యుం
డుడు. నేనొక్కడనే, పాండవ శిబిరములోనికి వెళ్ళి మీఅండవలన
సకలశత్రువులను, చంపివేసెదను. అని యిట్లు అశ్వత్థామ కృపా
చార్య కృతవర్మలతో చెప్పి వారిద్దరిని. వాకిటయందు నిలిపెను.
అశ్వత్థామ పాండవశిబిరములోని ఫలానవాని గృహము ఫలాన స్థల
మున నున్నదని జనులువలన విని యుండెను. ఆకారణమువలన ఆ
శిబిరములోనుండు గృహములను తానేతెలిసికొని వెళ్ళదలచిన అశ్వ
త్థామ మొట్టమొదట ధృష్టద్యుమ్నుని గృహమునకు వెళ్ళెను. అశ్వ
త్థామ ధనుర్భాణ సహితముగానున్న తనరథముదిగి రుద్రునుద్దేశించి
తనమనస్సులో యిట్లని తలంచెను.

పరమేశ్వరా! రుద్రమూర్తి! అనేక ప్రాణుల మనస్సులను నీకు
సమర్పించునట్లుగా నిష్టను పూనియున్నాను. అనేక ప్రాణులనుచంపి
ఆ ప్రాణుల మనస్సులను నీకు సమర్పించి పూజించెదను. నాపూజను
అనుగ్రహించుము. నాయందు అనుగ్రహము జూపుము. అని అశ్వ
త్థామ రుద్రుని ప్రార్థించుచు ధృష్టద్యుమ్నుని గృహములోనికి
వెళ్ళెను. పాండవ శిబిరమందుండు జనులందరును. దినముయొక్క
పగటికాలమందు జరిగిన యుద్ధముచేత శ్రమజెంది శత్రువులందరును
నశించుటచేత గాఢనిద్రను పొందియుండిరి. ఆ సమయమంగు అశ్వ
త్థామ తిన్నగా ధృష్టద్యుమ్నుని గృహములోనికి ప్రవేశించి ధృష్ట
ద్యుమ్నుని వెదకెను. ఆ గృహమందు ఒకచోట ఒకగొప్ప పందిరి
యందుగల మెత్త పాన్పునందు ధృష్టద్యుమ్నుడు పండుకొని గాఢ
నిద్రను పొందియుండెను. ఆచప్పరమునకు తెరయును, మేలుకట్లును
గలవు. అక్కడ అనేక దీపములుగలవు. అట్టి ధృష్టద్యుమ్నుని
అశ్వత్థామచూచి మిక్కిలి కోపము సంతోషముకూడ పొందెను

అశ్వత్థామ తనకాలితోతన్ని ధృష్టద్యుమ్నుని నిద్రలేపెను. అప్పుడు ధృష్టద్యుమ్నుడు కండ్లుతెరిచి అశ్వత్థామనుజూచి భయపడక యుద్ధముచేయుటకు ప్రయత్నించెను. ఆ ధృష్టద్యుమ్నుడు దిగ్గనిలేచి అశ్వత్థామయొక్క ఫనస్సునులాగి, అతనిని తలపట్టుకొని వంచెను. అశ్వత్థామ ఆధృష్టద్యుమ్నుని క్రిందపడవేసి తనమోకాళ్ళచేత ధృష్టద్యుమ్నుని ముఖముమీద పెద్దగా గ్రుద్దెను. ధృష్టద్యుమ్నుడు నిద్రాశ్రమచేత అవయవ బలములు లేనివాడై బుద్ధి నేర్పులేనివాడై యుండెను. అతనిని నొచ్చగొట్టి బుద్ధివశము లేనివానినిగా జేసెను. అట్లు అశ్వత్థామచేత ధృష్టద్యుమ్నుడు బుద్ధివశము దప్పినవాడై యింద్రియజ్ఞానము లేకుండనుండెను. ధృష్టద్యుమ్నుడు అశ్వత్థామను జూచెను. వెంటనే అశ్వత్థామ తనధనుస్సుకు కట్టిన నాగిని విప్పి ఆనారి ధృష్టద్యుమ్నుని కంఠమునకు వురిపోసెను. అశ్వత్థామ ధృష్టద్యుమ్నుని పశువును చంపినట్లు చంపుటకు ప్రయత్నించెను. అశ్వత్థామ రెండు కాళ్ళచేతను ధృష్టద్యుమ్నునియొక్క రొమ్ము మెడలను త్రొక్కి పట్టెను. ధృష్టద్యుమ్నుడు భయపడునట్లు అశ్వత్థామ తనగోళ్ళచేత ధృష్టద్యుమ్నుని దేహమును గీరెను. ధృష్టద్యుమ్నుడు కంఠధ్వని లేనివాడై మిక్కిలి ప్రయత్నము చేత కంఠధ్వని తెచ్చుకొని అశ్వత్థామకు తెలియునట్లుగా యిట్లనెను.

ఓరీ! అశ్వత్థామా! ఆయుధముచేత నన్ను చంపివేయుము. ఆలస్యము చేయవద్దు. ఆయుధముచేత చంపినయెడల శీఘ్రముగా పుణ్యాగతికి పోయెదను. శత్రువులకై నను పుణ్యాగతిని కలిగించుట మంచిదే యగును. అని ధృష్టద్యుమ్నుడు అశ్వత్థామతో చెప్పెను. ఆమాటలను అశ్వత్థామవిని ధృష్టద్యుమ్నునిజూచి యిట్లనెను. ధృష్టద్యుమ్నా! నీవు నీగురువగు ద్రోణుని కుత్సితమార్గముగా చంపితివి. నీకు పుణ్యాగతి కలుగదు. నేను ఆ ప్రకారమే నీకుదుర్మరణము కలి

గించెదను. అని అశ్వత్థామ ధృష్టద్యుమ్నునితో చెప్పాచు, ధృష్టద్యుమ్నుని అధికముగా నొప్పించెను. ఆ చప్పుడును, అక్కడుండుజనులు విని, మేలుకొని, చూచి భయపడి, ఒక పెనుభూతమని తలచి పొదిగి యుండిరి.

అశ్వత్థామ నిద్రాపరవశుఁడగు ధృష్టద్యుమ్నుని జంపుట

అప్పుడు యేనుగును సింహము చంపినట్లు అశ్వత్థామ కాశ్యచేతను చేతులచేతను పొడిచి ధృష్టద్యుమ్నుని చంపెను. అశ్వత్థామ బాధించు నప్పుడు ధృష్టద్యుమ్నుడు పెద్దధ్వని కలుగునట్లుగా యేడ్చుచు మూలుగుచు రోజుచు మాటిమాటికి పొర్లబడి, చొంగ నీరు క్రక్కుచు, ప్రాణములను విడచెను. ఇట్లు అశ్వత్థామ ధృష్టద్యుమ్నునకు అధిక కష్టపు మరణమును కలిగించి గొప్ప అవష్టం భూమిచేత విజృంభించి సంతోషించుచు నవ్వుచు అదివరకు ధృష్టద్యుమ్నుని మెడకువరిపోసిన నారిని తీసి తన ధనస్సునకు సంధించెను. ఇట్లు అశ్వత్థామ యెప్పటివలె ధనుర్ధరుడై అక్కడనుండిలేచి నవ్వు ముఖముగలవాడై తనరథము మీదకు పోయెను. అప్పుడశ్వత్థామ తన రథమునెక్కి సంతోషముతో ఆరాత్రయందే పాండవశిబిరమును నిశ్శేషముగా నశింపజేయదలచి వృత్సాహముతో వెళ్ళెను. అప్పుడతని రథము భయంకరముగా ధ్వనిచేయుచు నడచెను. ఆ ధ్వనికి అశ్వత్థామ సంతోషించెను. అశ్వత్థామ తాను రాక్షస భూత భేతా శములకు సంతసము కలిగింపవలెకని దేవతలకు కన్నుల పండువు కలుగజేయవలెనని తాను పొగడ్తల నందవలెనని తలచుచు వెళ్ళెను. ధృష్టద్యుమ్నుని గృహమును విడచి అశ్వత్థామ వెళ్ళినవెంటనే ధృష్టద్యుమ్నుని గృహరాక్షక జనులును అతని స్త్రీలును పీనుగై యున్న ధృష్టద్యుమ్నునిజూచి మిక్కిలి దుఃఖముచేత యేడ్చిరి. ఆ కలకల

ధ్వనివలన ఆ క్షక్కుయిండ్లయందుగల రాజులు నిద్రను మేలుకొని ఆధ్వని యేమిటని యనుచుండిరి. అశ్వత్థామ రథముమీద యెక్కి శీఘ్రముగా వచ్చుచుండెను. అశ్వత్థామ రథమును ఆరాజులుచూచి వ్యాకులత జెంది యిట్లనిరి.

జనులారా ! యీరథము మీదనుండు పాపాత్ముడు రాక్షసుడో మనుష్యుడో తెలియకున్నది. వీడెనడో వచ్చి ధృష్టద్యుమ్నుని చంపి వెళ్ళుచున్నాడు. ఈ మర్మాస్త్రని పోనివ్వక యెదిరింపుడు అని ఆ చుట్టప్రక్కల యిండ్లలో నుండు రాజులొకరికొకరు చెప్పుకొనిరి. ఆ మాటలను ఆరాజులువిని తలతెత్తిచూచి చుట్టుకొను డనుచు పరిజన సమేతముగా నడచి అశ్వత్థామయొక్క రథమును చుట్టుకొనిరి. అశ్వత్థామ అతిభయంకరముగా ధనస్సును సవరించుకొని అనేక నారాచములను క్రూరబాణ సమూహములను భల్లాయుధ సమూహములను క్రూరముగా ప్రయోగించెను. ఆ క్రూరబాణములన్నియు పిడుగులగుంపులవలె తగులుటచేత రాజులందరును తమతమ బలసమేతముగా చచ్చిపడిరి.

అప్పుడశ్వత్థామ ఆటలాడిన చందమాగా తన భుజాబలసామర్థ్యమువలన ఆ రాజులను వారి బలములను చంపెను. అతని భుజబలమునుచూచి భూతమని అశ్వత్థామను పొగడిరి. పిమ్మట అశ్వత్థామ వుత్తమోజుని గృహములోనికి బోయి కత్తి తీసుకుని ఆ వుత్తమోజుని పడకటింటికి పోయెను. అశ్వత్థామ వానిని మేలుకొను నట్లుచేసి తలపట్టుకొని క్రిందపడగొట్టెను. ధృష్టద్యుమ్నుని చంపినట్లే వుత్తమోజునిగూడ పశు మరణముగా చంపివేసెను. అచ్చట సమీపమందు ఒక చప్పరములో యుధామన్యుడు నిద్రింపుచు వుత్తమోజుడు చచ్చుట యెరిగి వచ్చెను.

ఆయుధామన్యుడు అశ్వత్థామను రాక్షసునిగా తలచి భయ పడక పెద్దగదాయుధమును వేసెను. ఆగదదెబ్బ అశ్వత్థామకు తగిలినను అశ్వత్థామ చలింపక వుత్తమోజుని వలెనే యుధామన్యునకు పశుమరణమును కలిగించెను. ఇట్లు ధృష్టద్యుమ్నుని తమ్ములగు వుత్తమోజ యుధామన్యు లిద్దరిని పశువులను చంపినట్లు అశ్వత్థామ చంపెనేగాని కత్తి చేత చంపలేదు. ధృతరాష్ట్రమహారాజా! అశ్వత్థామ యమధర్మరాజువలె ప్రకాశించుచు శివుడు యిచ్చినకత్తిని తీసికొని పాండవశిబిరములోని గృహములలో ప్రవేశించెను. అశ్వత్థామ చేతిలో నుండు కత్తి దేదీప్యమానముగా కాంతులచేత ప్రకాశించుచుండెను. అశ్వత్థామఅట్లు తిన్నగానడచుచు పాంచాలవంశస్థుల నందరిని నరికివేసెను. పాండవ శిబిరమంతయు రక్తమాంసమయమై యుండెను. రాక్షసుల గుంపులు చేరి ఆమాంసమును భక్షింపుచు రక్తములను త్రాగుచు, మదముచేత నిక్కుచుండెను. అశ్వత్థామ గాఢముగా నిద్రింపుచున్న వారిని చంపెను. గొంత మేల్కొనిన వారిని చంపివేసెను. మేలుకొని తమ భుజబలమును చూపదలచిన వారిని నరికివేసెను. తనను యెదిరించి యుద్ధమునకు వచ్చు వారిని రినకి చంపెను. నిద్రాసక్తులగు వారినవలీలగా నరికెను. ఇట్లందరి పాంచాలురను ఒకే రీతిగా అశ్వత్థామ కత్తిచేత నరికెను.

అశ్వత్థామ యేనుగుల గుర్రములపై కురికి నరుకుట

ఇట్లు అశ్వత్థామ పాంచాలకులస్థుల నందరిని నరికివేసి పాంచాలురయేనుగులుండు శాలలకు వెళ్లెను. తన కత్తిచేత యేనుగుల తొండములను నుగ్గునుగ్గుగునట్లు నరికివేసెను. ఏనుగుల కుంభస్థలములను నరికివేసెను. అట్లు నరుకగా ఆయేనుగుల ప్రేగులు కుప్పలు కుప్పలుగా పడియుండి ముత్యపుదండల రాసులవలె ప్రకాశించుచు

డెను. ఏనుగుల రక్తములు భూమియందు ప్రవాహములుగా ప్రవహించుచుండెను. అశ్వత్థామ ఏనుగులగుంపులను చంపి గుర్రముల శాలలకు పోయెను. అశ్వత్థామ కొన్ని గుర్రములయొక్క పాదములను నరికెను. కొన్ని గుర్రములయొక్క ముఖములను చెక్కిన కొన్ని గుర్రములయొక్క సకల అవయవములను నరికివేసెను. ఇట్లు పాంచాలుర విడిది గృహములలో అశ్వత్థామ తిరిగి ఆగృహములను పీనుగుపెంటలగునట్లు చేసెను. అశ్వత్థామ పాంచాలుర గృహముల నుండి బయలుదేరి జయముచేత ప్రకాశించుచు, యుద్ధపు దుస్తులు, పరికరములుగల గృహములకు వెళ్ళెను. ఆగృహములకు కావలి యుండు వార్తలను మొదట బరిమార్చెను.

పరిజనుల మంటపములను యేనుగుల గుర్రముల మంటపములను తాకి నరుకుచు కేళి సలుపుచుండెను. ఒక్కొక్కచోట శత్రువులు మేల్కొని అశ్వత్థామను యెదిరించిరి. మారి మసగినట్లు, మృత్యు దేవత కోపించినట్లు, యమ ధర్మరాజు చెలరేగినట్లు కోపమునుబూని అశ్వత్థామ శత్రువులను బలసహితముగా నరికివేసెను. అశ్వత్థామ చేత జచ్చిన జనులు పీనుగుల పెంటలై కాలు కాలు పెనవేసికొని యుండిరి. బంగారు రత్నమయములైన మురుగులుగల శత్రువుల చేతులు ప్రకాశించుచు తెగి పడియుండెను. శత్రువుల కాళ్ళు తెగి పడియుండి యేనుగుల తొండములవలె ప్రకాశించుచు కదలుచుండెను. తలలు ఆవహించుచుండెను. యేనుగులు దంతములు ఖండములై పడియుండెను. అశ్వత్థామచేత నరుకబడిన గుర్రముల కశే బరములు కుప్పలు కుప్పలుగా పడియుండెను. రథముల అవయవములు తునకను తులకలుగా పడియుండెను.

రక్తములు పల్లపుభూములయందు ప్రవహించి సరస్సులవలె నుండెను. కండలు కుప్పలుగా పడియుండెను. ప్రేగులు, తుట్టగట్టి

యుండెను. ఎముకలు పెద్ద కుప్పలు కుప్పలుగా పడియుండెను. ఇట్లు అశ్వత్థామ పాండవ శిబిరములోని చతురంగ బలములను నరికి పీనుగుపెంటలగునట్లు చేసెను. ఆపద్ధతి చూడగా అద్భుత, భయానక, భీభత్సరసములు మూడును రూపములను ధరించి వచ్చినట్లుండెను. ఇట్లు అశ్వత్థామ చెలరేగి తన కత్తిని త్రిప్పుచు భూత భేతా శములకు మిక్కిలి ప్రీతిని కలిగింపు చుండెను. అశ్వత్థామ ఆ పాండవుల చతురంగ బలములను చంపుచుండ కొన్ని బలములు పారిపోయినను, కొంచెముభంగపడినను, తొలగిపోయినను, బెదరినను, భయపడినను, ఆబలములను పోనివ్వక అశ్వత్థామ చంపుచుండెను. దేహబలము, వుత్సాహము, నేర్పరితనము, క్రూరభావము యీనాలుగు ఒకే విధముగా ప్రకాశించుచున్నట్లు అశ్వత్థామ విజృంభించి పాండవ బలములను చంపుచుండెను. ఇట్లే నాలుగును తగ్గకుండునట్లు అశ్వత్థామ కోపాటోపము లంతకంత కతిశయింప, చేతిలోని కత్తి, ఒక రాక్షసి శత్రువులను చంపుట కాతనికి సహాయకారిగావచ్చినదోయనునట్లు రక్తముచేత, తడిసి ఘోరాకారము గలిగి భయంకరముగా ప్రకాశించుచుండెను. ఆ కత్తికి తగులుకొనిన యెముకల తునుకలు కోరదవుడలవలె నుండెను. అశ్వత్థామ అట్లున్న కత్తిని ధరించి ప్రకాశింపుచు చేది దేశము మొదలగు సైన్యములుండు అనేక ప్రదేశములకు వెళ్ళెను. ఆ బలముల నన్నిటిని నరికివేసెను.

తామర కొలనులో ప్రవేశించిన పెద్ద దున్నపోతువలె, ఉద్యానవనమందు ప్రవేశించిన మదపుటేనుగువలె అడవిని దహించుకార్చిచ్చువలెను, అశ్వత్థామ పాండవబలములలో విహరించుచు కావలసినప్పుడు రథమెక్కుచు పాదచార్యై సరాక్రమింపుచు తగు సమయమందు రథము దిగుచుండెను. ఇట్లశ్వత్థామ ప్రళయకాల పుడునివలె పాండవ శిబిరములో విహరింపుచు పాండవబలములను నరికి

వేయుచుండెను. శత్రువులను నరుకునపుడు రక్తము యెగసి రక్తము చేత అశ్వత్థామయొక్క దేహము తడుపబడి భయంకరముగా ప్రకాశించుచుండెను. జనులందరును అశ్వత్థామను చూచి అశ్వత్థామను యెరుగక రాక్షసుడని తలచిరి. అశ్వత్థామ మిక్కిలి భయంకర పరాక్రమముచేత ప్రకాశించుచు క్రీడించినట్లు చతురంగ బలములను చంపుచు ధర్మరాజుయొక్క గృహములోనికి ప్రవేశించుటకు ప్రయత్నించి వాని గృహద్వారమునకు యెదురుగా వెళ్ళెను.

ధృతరాష్ట్రమహారాజా ! అశ్వత్థామ పాండవశిబిరములో ప్రవేశించి మొదట ధృష్టద్యుమ్నుని బంధు సంతతిని చంపెను. ధృష్టద్యుమ్నుని యోధులను గుర్రపు దండులను యేనుగుల గుంపులను యివియన్నియు మొదటనే చంపెను గదా ! అట్లు అశ్వత్థామ చంపి తక్కిన గృహములలో ప్రవేశించి సకలరాజులను వారి వారి బలములను చంపి వచ్చుచుండెను. ఆ ధ్వనినివిని పాండవ శిబిరమందు గల జనులందరును మేల్కొనిరి. శిఖండియు ద్రౌపదీ పుత్రులును యుద్ధసన్నద్ధులై అశ్వత్థామను వెదకుచు యెక్కడక్కడని యడుగుచు వచ్చిరి. వారి వెంటనే చావగా మిగిలిన పాంచాలబలములును ప్రభద్రక బలములును వచ్చెను. ఆ వచ్చిన బలములు శిఖండి మొదలగువారును అశ్వత్థామమీద అనేకశస్త్రాస్త్రములనుగుప్పిరి. శిఖండి మొదలగువారిని, అశ్వత్థామ స్పష్టముగా చూచి తెలిసికొనెను. జింకల గుంపులను జూచి పర్వత శిఖరముమీద నుంచి దిగుసింహము వలె రథముమీద నుంచి ద్రిగిదకు దిగెను. అశ్వత్థామ కత్తితీసికొని అక్కడకు వచ్చిన చతురంగ బలములను సరికివేయుచుండెను. అట్లనేక గతులచేత సంచరింపుచుండగా అందరును అశ్వత్థామను రాక్షసుడని తలచిరి. అశ్వత్థామ ధర్మరాజుయొక్క కుమారుడగు ప్రతివింద్యునియొక్క సేనను జంపి అతడు వేయు శస్త్రాస్త్రములను సరికి

వేసెను. వెంటనే అశ్వత్థామ తన కత్తిచేత బ్రతివిందుని రెండు తుండ్లుగా నరికి వేసెను. ఇట్లు అశ్వత్థామ ధర్మరాజయొక్క కుమారుడగు ప్రతివిందుని నడుము రెండుముక్కలుగా నరికి సింహనాదము చేసెను.

భీముని కుమారుడగు శ్రుతసోముడు దుఃఖ క్రోధవేగముగల వాడై గొప్ప క్రూరాయుధమును అశ్వత్థామమీద వేసెను. అశ్వత్థామ కోపించుకొని క్రూరాయుధమును నుగ్గుగా నరికివేసి కత్తిని తీసికొనెను. అశ్వత్థామ తన కత్తిచేత శ్రుతసోమునియొక్క గుర్రములను నరికి శ్రుతసోముని శిరస్సును నరికెను. చచ్చి పడిన శ్రుతసోముని జూచి శతానీకుడు నీతో వీడును వచ్చుచున్నాడని చెప్పుచు ఒక చక్రాయుధమును అశ్వత్థామ యొక్క రొమ్ముమీద వేసెను. ఆచక్రాయుధము తగులుటచేత అశ్వత్థామ రొమ్మునందు రక్తము కారెను. ఆదెబ్బకు అశ్వత్థామ జంకక శతానీకునియొక్క శిరస్సును నరికివేసెను. ఇట్లు అశ్వత్థామ నకులుని కుమారుడగు శతానీకుని చంపివేసెను.

సహదేవుని కుమానుడగు శ్రుతసేనుడు కోపముచేత యెర్రని నేత్రములుగలవాడై ఒక గదను అశ్వత్థామ మీదవేసెను. అప్పుడశ్వత్థామ కత్తిచేత శ్రుతసేనుని యొక్క శిరస్సును నరికివేసెను. సహదేవునియొక్క కొడుకగు శ్రుతసేనుని జూచి శ్రుతకీర్తి కోపముగలవాడాయెను. పిమ్మట తన ధనుస్సును ధ్వనింపజేయుచు వాడియైన బాణముల వర్షముచేత అశ్వత్థామను మునుగునట్లు చేసెను. అందుల కతడు కోపించుకొని తనకత్తిచేత శ్రుతకీర్తి కంఠమును నరికివేసెను. ఇట్లు ద్రౌపదీ పుత్రులగు ప్రతివిందుడు, శ్రుతసోముడు శ్రుతకీర్తి శతానీకుడు శ్రుతసేనుడు యీ అయిదుగురును అశ్వత్థామచే చచ్చిరి. ప్రభద్రక రథికులును, శిఖండియు మిక్కిలికోపముగల

వారై అశ్వత్థామను చుట్టుముట్టుకొనిరి. అంతట శిఖండి మొదలగు వారందరును బాణములు, తోమరాయుధములు, చక్రాయుధముల చేతను, ముద్గరము, కత్తులు, కుంతలములు మొదలగు అనేక క్రూరాయుధములచేత నొప్పించిరి. అప్పుడశ్వత్థామ ప్రభద్రక రథికులను చంపుచు క్రీడింపుచుండెను, శిఖండి ప్రకాశబాణములచేత అశ్వత్థామయొక్క కనుబొమల నడిమి ప్రదేశమును నొప్పించెను.

అశ్వత్థామ శిఖండిని బొదివి చంపుట

అందుకు అశ్వత్థామ, అధికకోపముగలవాడై తనకత్తిచేత శిఖండియొక్క శిరస్సును నరికి, దేహమును రెండు తుండ్లుగా నరికి వేసెను. ఈ ప్రకారము శిఖండి మొదలగు రథికులందరు అశ్వత్థామ చేత చచ్చినను పాంచాల ప్రభద్రక మత్స్యదేశముల బలములు అశ్వత్థామతో పోరాడుచుండెను. అశ్వత్థామ సింహమునంటి పరాక్రమము కలవాడై ఏనుగులను నరుకుచు, గుఱ్ఱములను తుండ్లు తుండ్లుగా జేయుచు, సైనికుల ప్రాణములను తీసికొనుచు విహరించెను. ఆ బలములను నరుకుచు అశ్వత్థామ సింహనాదముచేసెను. ఆ చతురంగ బలములయందు ధర్మరాజాది పాండవులైదుగురును, కృష్ణ సాత్యకు లిద్దరును లేనందున. వారు ఏడుగురును లేరని అశ్వత్థామ తెలుసుకొనెను. పాండవశిబిరములోని చతురంగ బలములను అశ్వత్థామ చంపుచుండగా, చూచెడి జనులు వీడు అశ్వత్థామయని వూహించి తెలిసికొనిరి. అది యెట్లనగా చెప్పెదను నినుము.

ధృతరాష్ట్ర మహారాజా ! కౌరవ పాండవులయుద్ధము చేయుటకు ప్రారంభించిన దినము మొదలుకొని అక్కడుండెడి జనులకు ప్రతినిత్యము రాత్రులందు ఒక స్వప్నముకలుగును. ఆ స్వప్నమందు ఒకస్త్రీ కనబడును. ఆస్త్రీ నల్లనిదేహము కలిగి ఎర్రని ముఖశీత

మలు కలదై ఎర్రని పుష్పమాల గంధములచేత నలంకరింపబడి యుండును. అటువంటిస్త్రీ, జనులస్వప్నమందు కనబడును. ఆస్త్రీ పాండవశిబిరమందు నిద్రించెడి జనులను, ఏనుగులను, గుర్రములను త్రాళ్ళచేత బంధించి తెచ్చి అశ్వత్థామయెదుట బెట్టును. శిబిరమందు నిద్రించెడి జనులందరును తలవెంట్లుకలను విరజోసికొని వికారదేహ వంతులై వ్రేలాడుచుండురు. అట్టిజనులను, ఏనుగులను, గుర్రములను త్రాళ్ళచేత బంధించి ఆస్త్రీతెచ్చి అశ్వత్థామ ముందరనుంచగా వారినిందరను నతడు చంపి సింహనాదము చేయుచుండును. ఈ ప్రకారముగా పాండవ శిబిరములోని జనులు ప్రతినిత్యము స్వప్నములను గనుచుండిరి.

అశ్వత్థామ నిద్రించెడివారిని చంపి సింహనాదము చేయుచుండగా అట్టి స్వప్నములను గనిన జనులందరును వీడు అశ్వత్థామయై యుండవచ్చునని నిశ్చయించి భయపడక ఆ జనులందరును రాత్రి కాలమందు నతనితో యుద్ధముచేసిరి. అశ్వత్థామ మెరపు మెరిసినట్లు నానాప్రకారములచేత సంచరించుచు పాండవబలములను నరికి చీల్చి చెండాడుచుండెను. పాండవ బలములు చెదిరిపోక అశ్వత్థామ అధికబల శౌర్యముకలవాడై పాండవసైనికులయొక్క శిరస్సులను నరుకుచు చేతులను కాళ్ళను, నడుములను. మోకాళ్ళను, పాదములను, కత్తి చేతను, బాణములచేతను నరికివేసెను.

ద్రోణాత్మజుడా యేనుగులను, గుర్రములను నరికివేసెను. అట్లు నరుకుటచేత క్రొత్త నెత్తుటి వరదలు ప్రవహింపుచుండెను. ఆ బలములను చంపుటచేత మాంసములును, మెదడులును, కుప్పలుకుప్పలుగా పడియుండెను. ఆ మాంసాదులను రాక్షసభూత భేతాళాదులన్నియు భక్షించి సంతోషింపుచుండెను. అతండు సంతోషముచేత చెలరేగి పాడుచు, విలాసముగానవ్వుచు; జయముచేత అహంకార మద

ములు కలవాడై పాండవబలములను పడగొట్టుచుండెను. అతడు పాండవ శిబిరములో విహరింపుచు పాండవబలముల నన్నిటిని చంపి వేసెను. చావగామిగిలిన సైనికులు పారిపోయిరి. అప్పుడు ఆవీరుఁడు రథమెక్కి అతి శీఘ్రముగా తరుముకొనివెళ్ళి ప్రకాశ తీక్షణబాణ సమూహములచేత పారిపోయెడి సైనికులనందరిని చంపి వేసెను. ఈ ప్రకారముగా పాండవబలములన్నిటిని చంపివేసి అశ్వత్థామ మిక్కిలి భయవ్యాకులములు పొందియున్న జనులున్న స్థలమునకు వెళ్ళెను. అట్లు వెళ్ళి, యతండా జనులమీదను, కట్టివేసియున్న యేనుగుల మీదను, గుఱ్ఱములమీదనుక్రూర బాణములను గుప్పెను. అప్పుడధిక కోలాహలధ్వని కలిగెను. ఆ ధ్వనికి, అశ్వత్థామవేసెడి బాణము లకును బెదరి భయపడి ఆ యేనుగులగుంపులును గుఱ్ఱపుసమూహము లును తమ కట్లు త్రెంచుకొని పరుగెత్తి పోవుచుండెను. అట్లు పరు గెత్తెడి యేనుగులును, గుఱ్ఱములును. అనేకవిధములుగా కలహించుచు కోపించుకొని ఒకటితో నొకటి పోరాడుచుండెను. ఆయేనుగుల కలహ సమ్మర్దములచేత పాండవ శిబిరములోని జనసమూహములకు కాళ్ళు విరుగుచుండెను; చేతులు నలుగుచుండెను. రొమ్ములు పగులు చుండెను. వీపుయొముకలు విరుగుచుండెను. ప్రక్కలునలుగుచుండెను. శిరస్సులు తునుకలుగా పగులుచుండెను. చేపలకట్టవలె శిబిరము లోని జనులందరును యిరుకుగల స్థలయలయందు పీనుగుపెంటలై చచ్చిపడియుండిరి.

ఆ సమయమందు ద్రాణి కత్తిని డాలును తీసికొని వేడుక కొరకు రథముదిగి ఆకలహించుచున్న యేనుగుల గుంపులను గుర్రముల సమూహములను నరికివేసెను. కొందరుజనులు చక్కగా నిద్ర తెలియని భ్రమచేతను భయముచేతను పాదములు గుదియపడుచుండగా పారిపోజాలక కోపముచేత వ్యత్యాసపు మాటలను చెప్పు

చుండిరి. కొందరుజనులు నిద్రతెలిసి తమ తండ్రులను అన్నదమ్ములు మొదలగు బంధువులను ప్రత్యేకముగా పిలుచుచు తిరిగి వెదకు చుండిరి. తమ వారు కానివారిని తమవారని తలచి చేతులతో ఒక రొకరు పట్టుకొని వెళ్ళుచుండిరి కొందరుజనులు ఆయుధములను తీసి కొని తమ బంధుమిత్రులు నిద్రకండ్లచేత తమమీదకు వచ్చుచుండగా అట్టివారిని శత్రువులని తలంచి చంపుచుండిరి. కొందరు యెదురుగా వచ్చి యిదియేమని మరికొందరిని అడుగగా వారితో యిట్లని చెప్పిరి.

జనులారా! అశ్వత్థామ మన గృహములోనికి ప్రవేశించి చంపుచున్నాడు. అని చెప్పగా ఆమాటను జనులు విని వారితో యిట్లనుచుండిరి. జనులారా! కృష్ణార్జునులు యీ శిబిరమందు యిప్పుడు లేనందున పాపాత్ముడైన అశ్వత్థామ యిట్లు చంపుటకు వచ్చెను. కృష్ణార్జునులు యిక్కడున్న యెడల అశ్వత్థామను బాధింతురు అని మరికొందరు జనులు వేరొక కొందరితో చెప్పుచుండిరి. ఈ అశ్వత్థామ యిట్టి కుత్సిత పరాక్రమమును చూపగా అర్జునుడు చూచి కోపించక మానడు. ఆపుణ్యాత్ముడగు అర్జునుడు, యెన్నడైనను వాహనములేని వానిని జంపలేదు. నిరాయుధులను జంపలేదు. భయపడిన వారిని చంపలేదు. నిద్రించు వారినిచంపలేదు. అని జనులు చెప్పుకొనుచు అర్జునుని పొగడుచుండిరి. అశ్వత్థామ భీముడు దుర్యోధనునకు కలిగించిన గొప్ప అవమానమును మాటిమాటికి తలచుచు క్రూరస్వభాముగలవాడై కొంచెమైనను సంశయింపక మరల ఆజనులను చంపుచు నరుకుచు చీల్చి చెండాడు చుండెను. తామరకొలనునందు ప్రవేశించిన మదపుటేనుగువలె అశ్వత్థామ పాండవ శిబిరములోని జనులందరను చంపివేసెను. కొందరురాజులును సైనికులును అశ్వత్థామ యెదుట పడక భయముచేత దూర దూరముగా వెళ్ళిరి. వారిందరును తలగుడ్డలు లేక పాదములచేత

తొట్టుపడుచు శిబిరద్వారములో ప్రవేశించి వెళ్ళుచుండిరి. రాజులును సైనికులును ద్వారమార్గమందున్న కృపాచార్య కృతవర్ములనుచూచి యెండిన తమ పెదవులను నాలుకచేత తడుపుచు వారితో యిట్లనిరి.

కృపాచార్య కృతవర్ములారా! అశ్వత్థామ యెదుట పడక ప్రాణభయముచేత మేము నెళ్ళుచున్నాము. మీరు కృపచేత మమ్ములను రక్షింపవలయును. మీకునమస్కరింపుచున్నాము. అని రాజులును సైనికులును కృపాచార్య కృతవర్ములను ప్రార్థించి మ్రొక్కిరి. ఆకృపాచార్య కృతవర్ము లిద్దరును రాక్షసావేశ క్రూరస్వభావులయి చిత్త స్వాధీనములేని వారగుటవలన తమకు అపకీర్తి కలుగునని తలచలేదు క్రూరస్వభావులగు కృపాచార్య కృతవర్ములిద్దరును. ఆరాజులను సైనికులను పోనివ్వక అందరిని భల్లాయుధముచేత చంపివేసిరి.

ఇట్లు పాండవ శిబిరమందుగల సకలరాజులును, పరిజనులును రధికులును, సైనికులును, యేనుగులును, గుర్రములును, నిశ్శేషముగా అశ్వత్థామచేత చచ్చిపడియుండెను. ఆ పాండవ శిబిరమందు జనులు లేనందున మన కౌరవ శిబిరమువలెనే వుండెను. అప్పుడు రాక్షస భూతభేతాళములును, వాని భార్యలును. వాని పుత్రమిత్రులును పాండవ శిబిరమునకువచ్చి భయంకరములైన తమ కోరలను తెరచి అరచుచుండెను. ఆరాక్షస కుటుంబముల ధ్వనులన్నియు జేరి ఆకాశమందు వ్యాపించి యుండెను. ఆరాక్షస కుటుంబములు నవ్వుచు సల్లాపములు చేయుచు, హుంకృతులు, చేయుచు, ఒకటిమీద ఒకటి పైపైకి వచ్చుచుండెను. ఆ రాక్షస భూతభేతాళాదుల కుటుంబములకు నానావిధ వికారములగు అనేకమగు చేతులును, కాళ్ళును కలిగి యుండెను. ఆరాక్షసుల కుటుంబసంఖ్యను లెక్కింప శక్యముకాదు.

ఆరాక్షసాదులందరు పాండవశిబిరములోని పీనుగులమాంసములును, మెదడులును, క్రొవ్వులను తినుచు రక్తములను త్రాగుచుండిరి. ఆ మాంసాదులలో రుచిగలవి తమ పుత్రమిత్ర భార్యాదులకు యిచ్చుచుండిరి.

ఆరాక్షసాదులు యితర రాక్షస కుటుంబములను రాసీయక మాంసాదులను వారే తీసుకొనుచుండిరి. రాక్షస కుటుంబములు రక్తపాతముచేత మదించి నృత్యము చేయుచు అనేకరీతులుగా విహరించుచు సంతోషముగా నుండిరి. కొంత సేపటికి పీనుగు లధికముగా నున్నందున రాక్షస కుటుంబముల కలకల ధ్వను లణగెను. జగత్తులను దహించిన కాలాగ్నులవలె అశ్వత్థామ పాండవ శిబిరములోని జనులందరిని నిశ్శేషముగా చంపివేసెను. అశ్వత్థామ రక్తప్రవాహముతో నిండిన పాండవ శిబిరములో తిరిగిన అతని చేతులు రెండును రక్తముచేత తడిసి చూచుటకు సుందరముగా నుండెను.

అశ్వత్థామ ఆరాత్రియందు పాండవ శిబిరములోనికి ప్రవేశించు నప్పుడు జనులందరును నిద్రించుచున్నందున శిబిరమప్పుడు నిశ్శబ్దముగా నుండెను. పిమ్మట అశ్వత్థామ శిబిరములోనుండి మరలి వచ్చునప్పుడు పాండవ శిబిరము పీనుగు పెంటలై జనులు చచ్చినందున ఆ నిశ్శబ్దత అట్లనే యుండెను. ధృతరాష్ట్ర మహారాజా! యిట్లు అశ్వత్థామ పాండవశిబిరములోని సకల జనులను, పీనుగులను, గుఱ్ఱములను అన్నిటిని చంపి తెల్లవారునపుడు పాండవ శిబిరములోనుండి వెడలి వెలుపలకు వచ్చిరి. ఇట్లు అశ్వత్థామ దుర్యోధనునితో తాను చేసిన ప్రతిష్ఠను చెల్లించుకొని పాండవ శిబిరములోనుంచి వెడలి వెలుపలకు వచ్చి కృపాచార్య. కృతవర్మలను చూచి యిట్లనెను.

అశ్వత్థామ పాండవ శిబిరమువెడలి కృప కృతవర్మలను

కూ డు కొ ను ట

కృపాచార్య కృతవర్మలారా ! నేను పాండవశిబిరములోనికి వెళ్ళి ధృష్టద్యుమ్నుడు, శిఖండి మొదలగు సకల పాంచాలురను చం

పితిని. ద్రౌపదీ పుత్రులగు ప్రతివింశ్యుడు మొదలగు ఐదుగురిని చంపితిని. చేది దేశపు సైన్యములను, మత్స్యదేశపు బలములను, పాంచాలదేశపు బలములను, స్రభద్రకాదిబలములను, నిశ్శేషముగా చంపివేసితిని. విశేషముగా చెప్పుటవలన ప్రయోజనములేదు. ముఖ్యముగా మాటను చెప్పెదను వినుము. ఈపాండవ శిబిరములో ఒకమనిషియైనను, ఒక గుఱ్ఱమైనను, ఒక ఏనుగునను పేరులేకుండు నట్లు చంపివేసితిని. శర్మరాజాది పాండవులైదుగురును కృష్ణసాత్యకు లిద్దరును పాండవశిబిరమందు లేరు. ఎక్కడికి పోయినో తెలియదు. పాండవులు జయమునకు ధృతరాష్ట్ర దుర్యోధను లిద్దరును హీనత్వమును పొందిరి. వారి హీనత్వమును పోగొట్టుట కొరకు యీ రాత్రి యందు పాండవశిబిరములో ప్రవేశించి అందరిని చంపివేసితిని. నేనందు ప్రవేశించునప్పుడు రుద్రుడు నాకు ప్రత్యక్షమై వర మిచ్చెను. మీయిద్దరును యీద్వారమందు నిలిచి నీకు గొప్ప అండగా నుండిరి. మీసహాయమువలన నేను తలచినంత పనికి సమర్థుడనైతిని అని అశ్వత్థామ కృపాచార్య కృతవర్మలతో చెప్పెను.

కృపాచార్య కృతవర్మలిద్దరును రాక్షసావేశము గలవారై అశ్వత్థామకు కనబడక పారిపోవుటకువచ్చి తమను ప్రార్థించినరాజులను, సైనికులను చంపియుండిరి. పిమ్మట వారు రాక్షసావేశమును తెలిసినవారై తాముచేసిన నీచపరాక్రమమునకు దుఃఖించుచుండిరి. అప్పుడు అశ్వత్థామ వచ్చి చెప్పిన మాటలను వినుచు నతనిని పొగడక ఊరకుండెను. కృపాచార్య కృతవర్మ లిద్దరును తమ మనోవికారమును అశ్వత్థామ యెడంగక నునుపే తలలు వంచుకొని తగురీతిని అశ్వత్థామను పొగడిరి. అశ్వత్థామ కృపాచార్య కృతవర్మలతో యిట్లనెను.

కృపాచార్య కృతవర్మలారా ! పాండవులను నేను పట్టుకొని వచ్చినను లేక ఆ పాండవులను నేను చంపినను కొంతవరకు నన్ను

మీరు పొగడదగును. ఆ పాంశవులను తప్ప తక్కినవ్యర్థులగు వారి నందరిని చంపితిని. అందువలన నా పౌరుషమును మీరు పొగడ తగదు అని అశ్వత్థామ కృపాచార్య కృతవర్మలతో యిట్లనెను. ఆ మాటలను వారువిని అశ్వత్థామతో యిట్లనిరి. అశ్వత్థామా ! నీవు యీ గడచిన రాత్రికాలమందు నిర్భయముగా పాండవశిబిరము లోనికి ప్రవేశించి ధృష్టమ్యముడు శిఖండి మొదలగు పాంచాలుర నందరిని చంపితిని. స్రతి వింధ్యుడు మొదలగు ద్రౌపదీ పుత్రులను అయిదుగురిని చంపితివి. వారి వారి సకలబలములను చంపితివి. మత్స్యదేశము మొదలగు అనేక దేశముల పాండవబలముల నన్ని టిని చంపితివి. పాండవశిబిరములో ఒక్క ప్రాణియైనను బ్రతుక కుండునట్లు చంపివేసితివి. నీవు ఒక్కడవే పాండవశిబిరములో ప్రవేశించి రెండుజ ముల కాలములో యింతకార్యమును చేసితివి. యీ కార్యము మిక్కిలి ఆశ్చర్యము కలిగింపుచున్నది. అని కృపాచార్య కృతవర్మ లిద్దరును అశ్వత్థామతో చెప్పి వానిని కాగలించుకొనిరి. అని సంజయుడు ధృతరాష్ట్రునితో చెప్పగా ధృతరాష్ట్రు డిట్లనెను. సంజయా ! అశ్వత్థామ దుర్యోధనునకు జయము కలుగవలెనని కోరు చుండును. ఆ దుర్యోధనుడు యుద్ధమందు పడిపోక మునుపు అశ్వ త్థామ యిట్లు శత్రువులను చంపకుండుటకు కారణమేమో తెలియదు. అతడు పడిపోయిన పిమ్మట అశ్వత్థామ పరాక్రమించి శత్రువులను చంపివేసెను. దుర్యోధనుడు పడిపోయిన పిమ్మట అశ్వత్థామ తన బలశౌర్యములను చూపుటకు వేడుక గలవాడాయెను. అని ధృత రాష్ట్రుడడుగగా సంజయుడు యిట్లనెను.

ధృతరాష్ట్రుని హాజా ! పాండవ భుజబలములకు అశ్వ త్థామ ఓడిపోయి గునస్సులో కుంచుచుండెను. గదాయుద్ధమందు భీముడు దుర్యోధనుని తొడలు విరుగగొట్టి తన యెడమ పాదముచేత

దుర్యోధనుని శిరస్సును తన్నెను. అందువలన అశ్వత్థామకు మిక్కిలి కోపము గలిగెను. ఆ దుఃఖి కోపములు రెండును అశ్వత్థామ మనస్సును పరితపింప జేయుచుండెను. అప్పుడు ద్రోణుని మరణ పద్ధతి యంతయు అశ్వత్థామ మనస్సునకు క్రొత్తదిగా తోచెను. అశ్వత్థామ అధికకోపమును దుఃఖిమును గలవాడై దుర్యోధనునితో ప్రతిజ్ఞ చేసి సకలశత్రువులను చంపుటకు దుర్యోధనుని సమ్మతిని పొంది వచ్చెను. దుర్యోధనుడు పంపగా వచ్చిన అశ్వత్థామ రాద్రాకారుడై ఆ ప్రకారము పాండవశిబిరములలో ప్రవేశించి అట్లు శత్రువులను చంపెనని తెలిసికొనుము.

ధృతరాష్ట్రమహారాజా ! ఆ ప్రకారము అశ్వత్థామ శీఘ్రముగా పాండవశిబిరములలోనికి ప్రవేశించునప్పుడు, పాండవు లచ్చట లేనందున అశ్వత్థామయొక్క శూరత్వము కొనసాగెను. ఆ పాండవులే అక్కడున్నయెడల అశ్వత్థామయొక్క పరాక్రమము చెడిపోవును. సకలదేవ సమూహముచైనను పాండవులయెదుట గెలువజాలరని నిశ్చయముగా తెలిసికొనుము. పాంచాలాదులందరికిని ఆయుష్కాలము సమాప్తియైనందున పాండవులు శిబిరమందులేక మరియొక చోట నివసించియుండిరి. ఇదియంతయు ఆ దైవము పోవు పోకలని తెలిసికొనుము. అని సంజయుడు ధృతరాష్ట్రునితో చెప్పెను. ధృతరాష్ట్రమహారా ! కృపాచార్య కృతవర్మలచేత అశ్వత్థామ పొగడబడుచు వారిలో అశ్వత్థామ యిట్లనెను. కృపాచార్య కృతవర్మలారా ! మనమికను భయపడక దుర్యోధనుని దగ్గరకు వెళ్ళవలయును. మన పుణ్యవశమువలన మనము పిళ్ళు పర్యంతము దుర్యోధన మహారాజు ప్రాణములతో వున్నయెడల మనము శత్రువులను చంపిన విధమంతయు దుర్యోధనునకు తెలుప వలయును.

అశ్వత్థామాది రథికత్రయము దుర్యోధనుని కనుగొనుట

అశ్వత్థామ, కృపాచార్య కృతవర్మలతో చెప్పెను. కృపాచార్య కృతవర్మ లిద్దరును సమ్మతించి అట్లు చేయుదనుని పాండవ శిబిరద్వారములోనుండి బయలు వెడలి వచ్చిరి. అశ్వత్థామాదులు ముగ్గురును దుర్యోధనునితో మాటలాడవలెనను అపేక్ష చేత వేగముగా యుద్ధభూమికి వచ్చిరి. ఆ యుద్ధభూమి నును రక్తమయమైన ఒక-చోట దుర్యోధనుడు తొడలువిరిగి పడియుండెను. దుర్యోధనుడు పడిపోయి దేహమందలి బాధవలన కలిగిన దుఃఖములచేత పొర్లాడుచు సందడిగ సూర్యశ్వాసను విడుచుచు ప్రాణములను విడుచుటకు సిద్ధపడియుండెను. ప్రాణములుపోవు స్థితియందున్నందున దుర్యోధనునకు అవయవ చేష్ట లొకటొకటి తగ్గుచుండెను. దుర్యోధనుని అశ్వత్థామాదులు ముగ్గురునుచూచి దుఃఖముచేత తమ దేహములు వ్రాలుచుండగా కన్నీరుకొల్పుచు విచార విరోధములను గురించి చెప్పకొనుచు దుర్యోధనుని జూచుచు దగ్గరకుపోయితమ దేహములను దుర్యోధనుని దేహముమీద వుంచుచు కొగిలించుకొనిరి. దుర్యోధనుని కొగిలించుకొని కృపాచార్య కృతవర్మ అశ్వత్థామలు ముగ్గురును వెక్కి వెక్కి యేడ్చుచు దుర్యోధనుని చుట్టును జేరి యిట్లని విచారించిరి. దుర్యోధనమహారాజా ! అయ్యో ! సకలభూమండలము నీయాజ్ఞకు లోబడియుండెను. మహారాజువైన నీవు యిట్లు తుదకు హీనస్థితిని పొందితివి. బ్రహ్మదేవునకు అసాధ్యమైన కార్యము ఎక్కడను కనబడదు. దుర్యోధన మహారాజా ! మమ్ము నీవు యెరుగుదువుకదా ! అని కృపాచార్యాదులు ముగ్గురును, దుర్యోధనునితో చెప్పిరి. ఆమాటలను దుర్యోధనుడు విని తిన్నగాకండ్లు తెరచెను. దుర్యోధనుని ముఖముచూచి అశ్వత్థామ గద్గద కంఠముతో యిట్ల నెను.

దుర్యోధనమహారాజా ! నీవు మిక్కిలి భుజబలగర్వములును ధైర్యమును గలవాడవు. నీవు గదాయుద్ధమందు మిక్కిలి సమర్థుడవు. నిన్ను న్యాయయుద్ధమందు గెలువ జాలక కపటోపాయముచేత భీముడు నిన్ను గదాయుద్ధమందు పడగొట్టెను. ఆ దైవముకోపించిన యెడల యెంతటి మొనగాండ్రకైనను అపాయము కలుగ గలదు. నీవు నీభుజబలధైర్యశౌర్యములచేత బ్రకాశించి యీశమంత పంచక సమీపమగు కురుక్షేత్రమందు గదాయుద్ధము చేసితివి. నీవు పుణ్యగతిని పొందెదవు. నీనిమిత్తమై మాకు దుఃఖము కలుగదు. నీ తండ్రియగు ధృతరాష్ట్ర మహారాజు, నీ బంధుజనులు, స్త్రీలు యిక దుఃఖింతురు. వారి హీనస్థితిని చూచి నేను సహింసజాలక దుఃఖించుదును. దుర్యోధనా ! బలరాముడు తన శిష్యులలో నీవు మిక్కిలి పరాక్రమవంతుడవని పొగడుచుండును. బలరాముని మాటను యెగతాళి చేసినట్లు భీముడు నిన్ను పడగొట్టెను. ఆ బ్రహ్మదేవుడు భీమునకు విజయముకలిగించెను. భీముని విజయము యెవ్వరికిని సమ్మతముగాదు. ఇటువంటి అన్యాయ విజయమువలన పాండవులకు అభివృద్ధి కలుగజాలదు.

దుర్యోధన మహారాజా! నీభుజబల శౌర్యధైర్య సాహసయుద్ధచమత్కార సమర్థత్వములు అపరిమితములై భీముని చంపుటకు సిద్ధమాయెను. భీముడు చచ్చునని అర్జునుడును కృష్ణుడును భయపడిరి. నీ భుజబల శౌర్యములు యీ ప్రకారము శత్రువులను భయపెట్టి ఆశత్రువులను అధర్మమునకు ప్రవేశించునట్లుగా జేసెను. ఈ విషయమంతయు దేవతలుజూచిరి. వేయి మాటలు చెప్పుట వలన ప్రయోజనమేమి? పాపాత్ముడైన భీముడు ధర్మము తప్పి గదచేత నీతొడలు విరుగ గొట్టెను. మరియు తన యెడమ కాలిచేత నీశిరస్సును తన్నెను. ధర్మరాజును చూచుచు భీమునకు శిక్షవిధింపలేదు.

ధర్మరాజు సర్వదా మనస్సునందు దుర్మార్గపు తలంపును కలిగి యుండును. ఈవిజయము పొండవులను హీన స్థితిని అపజయమును కలుగజేయును. దుర్యోధనా! నీవు చేసిన గదా యుద్ధమువలన సకలజనులకును సంతోషమునునీకు గౌరవమునుకలిగించెను. గదాయుద్ధము నీకు నిర్మలమైన కీర్తిని కలిగించెను. అని అశ్వత్థామ దుర్యోధనునితో చెప్పి తన మానుషత్వమును ఊహించి యిట్లనెను.

దుర్యోధన మహారాజా! నీవు యదివరకు నాకు మిక్కిలి ఐశ్వర్యమును కలిగించితివి. నీవు నాకిచ్చిన ధనముచేత నేను చక్కగా భుజించితిని. మంచి వస్త్ర భూషణములను ధరించితిని నా బంధుజనులకు అనేక విధములుగా అన్నాదులుపెట్టి పోషించితిని. అనేక యజ్ఞాది పుణ్యకార్యములను చేసితిని. అనేక ధర్మ కార్యములచేత ప్రసిద్ధిని బొందితిని. అట్లు నీవు ఒక కొండగా నాయండనుండి నన్ను పోషించితివి. నీవు యిప్పుడు చనిపోవగా నాదేహమును యిట్లు పెంచి రక్షించుకొని యున్నాను. నేను నీకొక సేవకుడనని చెప్పుకొనరాదు. అని అశ్వత్థామ దుర్యోధనునితో చెప్పి తన్నునిందించుకొనుచు యిట్లనెను. దుర్యోధన మహారాజా! నీవు న్యాయము తప్పక ధర్మయుద్ధముచేసి స్వర్గమును పొందుటకు పోవుచున్నావు. నీతోకూడ స్వర్గమునకు వచ్చునంత పుణ్యము నేను చేయలేదు. కాని నీమనస్సు తృప్తి బొందునట్లు మనశత్రు సమూహములను చంపి వచ్చి నీమనస్సునకు సంతోషము కలిగించు భాగ్యవంతుడనైతిని. ఆమాటలను చెప్పెదను వినుము. దుర్యోధన మహారాజా! నీవు స్వర్గమునకు వెళ్ళగానే నాతండ్రియగు ద్రోణుని చూడుము. నీకు ద్రోహము చేసిన దుర్మార్గుడైన ధృష్టద్యుమ్నుని నీకొడు కగు అశ్వత్థామ చంపెనని మొట్టమొదట ద్రోణునితో చెప్పుము. నాబదులు నీవు ద్రోణునకు నమస్కరించి కౌగలించుకొనుము. పిమ్మట నీబంధుజనులగు బాహ్లిక,

సోమదత్త, భూరిశ్రవులు మొదలగువాఁతో సంభాషింపుము, అది యటుండనిమ్ము. ఈ రాత్రియందు జరిగిన వృత్తాంతమును చెప్పెదను వినుము. నేను చెప్ప మాటలను అమృత బిందువులవలె నీ చెవుల యందుంచుము. నేను చెప్పమాటలను వినుము. దుర్యోధనా! యీ గడచిన రాత్రియందు జనులందఱు నిద్రింపుచుండగా పాండవ శిబిరములోనికి ప్రవేశించి పాపాత్ముడైన ధృష్టద్యుమ్నుని మొదట చంపితిని, పశువును చంపినట్లుగా వానిని, వాని బంధుజనుల నందరిని ద్రౌపదీపుత్రులను ఐదుగురను అవలగా చంపితిని. పాండవ శిబిరమంతయు రక్తమయ మగునట్లుగా సకల జనులను ఏనుగులను గుర్రములను నిశ్శేషముగా నరికివేసితిని. పాండవ శిబిరమందే జంతువుకూడ లేదు.

అంతయు పీనుగు పెంటలగునట్లుగా చేసితిని. పాండవులైదుగురును కృష్ణసాత్యకు లిద్దరును ఆ శిబిరములో లేనందున వారు నా యెదుట పడలేదు. మేము ముగ్గురము పాండవశిబిరమునకు వెళ్ళుదుమని ముందుగా కృష్ణుడు ఎరిగి పాండవులను దాచిపెట్టనేమో తెలియలేదు. మరి ఏ కార్యము నిమిత్తమై ఎక్కడికిపోయిరో తెలియదు. అధర్మ మార్గముగా పాండవులకు జయముకలిగియు ఆ జయము పాండవులకు దక్క లేదు. ఆ పాండవులు ఏమైనను నాకేమియు బాధలేదు. ఈ కృపాచార్య కృతవర్మలను, నన్నును చూచి యీ ముగ్గురును జ్ఞాపకము తెచ్చుకొనుము. అని అశ్వత్థామ కృపాచార్య కృతవర్మలను కలసికొని దుర్యోధనునితో చెప్పి కృపాచార్య కృతవర్మల నిద్దరిని దుర్యోధనునకు చూపి యిట్లనెను.

దుర్యోధన మహారాజా! యీ కృపాచార్య కృతవర్మల నిద్దరిని నేను సహాయముచేసుకొని శత్రువులను చంపితిని. వీరి సహాయమువలన అనేకమంది శత్రువులను చంపుటకు సమర్థులమైతిమి. వీరి

సహాయమువలన శత్రువులను చంపుట ఆశ్చర్యముకాదు. అని అశ్వత్థామ దుర్యోధనునితో చెప్పెను. ఆమాటలను దుర్యోధనుడు విని సంతోషముగా ఆలకించుచు దుర్యోధనుడు అశ్వత్థామతో యిట్ల నెను. ఆశ్వత్థామా ! నీవును నీకృపాచార్య కృతవర్మలును నాశత్రువులును చంపినంత కార్యమును భీష్మ ద్రోణులైనను చేయలేదు. ఇది మిక్కిలి అసాధ్యమైనది. కర్ణుని మనము మిక్కిలి బలపరాక్రమవంతు డని మనము పొగడుచుంటిమి. ఆ కర్ణునికంటె శల్యుడు బలశౌర్యములనుం దధికుడని పెద్దలు చెప్పుదురు. కర్ణ శల్యులైనను యీ యుద్ధమందు నాకు సంతోషమును యింతగా కలిగింప లేదు. అందరికంటె మీరు ముగ్గురు నాశత్రువులను చంపి నాకు మిక్కిలి సంతోషమును కలిగించితిరి. అని దుర్యోధనుడు అశ్వత్థామతో చెప్పి వారి ముగ్గురి ముఖములను కలియజూచి యిట్ల నెను.

కృపాచార్య కృతవర్మ అశ్వత్థామలారా ! మీరు ముగ్గురును కృతార్థులైరి. మీరు ముగ్గురును సుఖముగానుండుడు. మరల మిమ్ములను ఎప్పుడైనను స్వర్గమందే చూడగలను. మీరు దుఃఖములను విడిచిపొండు అని దుర్యోధనుడు కృపాచార్య, కృతవర్మ అశ్వత్థామలతో చెప్పి ప్రాణములను విడిచెను. కృపాచార్య కృతవర్మ అశ్వత్థామలు ముగ్గురును దుర్యోధనుని కౌగిలించుకొని అతని చుట్టును ప్రదక్షిణముగా తిరిగి మరల చూచుచు తమ రథములను ఎక్కి వెళ్ళిరి.

ధృతరాష్ట్ర మహారాజా ! అంతట సూర్యోదయమామెను. సంజయుడు ధృతరాష్ట్రునితో చెప్పెను. ధృతరాష్ట్రమహారాజా ! యీ ప్రకారముగా దుర్యోధనుడు ప్రాణములను విడిచెను. యీ వృత్తాంతమును నీకు తెల్పుటకు నే నిక్కడకు వచ్చితిని.

మహారాజా ! యీ భారతయుద్ధ ప్రకారమంతయు నీకు చెప్పుట కొరకు వేదవ్యాస మునీంద్రుడు నాకు దివ్యదృష్టియిచ్చి నన్ను పంపించెను. నీకొడు కగు దుర్యోధనుడు బ్రతికియుండు పర్యంతము నాకు దివ్యదృష్టి కలిగియుండెను. ఆ దుర్యోధనుడు ప్రాణములను విడిచినప్పుడు నాదివ్యదృష్టి నన్ను విడిచి వెళ్ళెను. ఇట్లు అశ్వత్థామ కృపాచార్య కృతవర్మల యుద్ధమును వినుచు దుర్యోధనుడు పరలోక మును పొందెనని సంజయుడు ధృతరాష్ట్రునితో చెప్పెను. యీ వృత్తాంతమును యిట్లు చెప్పెనని వై శంపాయనమునీంద్రుడు జనమే జయునితో చెప్పెను. జనమేజయ మహారాజు వై శంపాయన మునీం ద్రునిజూచి యిట్లనెను. ఓ వై శంపాయన మునీంద్రా ! సిమ్మట పాండ వులు యేరీతిగా ప్రవర్తించిరో చెప్పుడు అని జనమేజయమహారాజు అడిగెను.

ఇది శ్రీమహాభారతమందలి సౌప్తికసర్వమునందు

ప్రథమాశ్వాసము

ద్వితీయాశ్వాసము

దేవా ! హరిహరనాథా ! వై శంపాయన మునీంద్రుడు జనమే జయమహారాజును జూచి యిట్లనెను. జనమేజయ మహారాజా ! ఈ ప్రకారముగా భారతయుద్ధము పదునెనిమిది దినముల వరకు జరి గెను. పదునెనిమిదవ దినమున రాత్రికాలమందు అశ్వత్థామ కృపా చార్య కృతవర్మలు ముగ్గురును పాండవ శిభిరములోనికి ప్రవేశించి

అట్లందరిని చంపివేసిరి. పదునెనిమిదవనాటి వేకువకాలమందు సందొమ్మిదవనాటి సూర్యోదయమునకు పూర్వమందును దుర్యోధనుడు ప్రాణములను విడిచెను. పం దొమ్మిదవనాడు సూర్యోదయకాలమందు భీమాద్జన నకుల సహదేవులు కృష్ణసాత్యకులును ఓఘవతీ తీరమందు ధర్మరాజును చుట్టుకొని సేవింపు చుండిరి. ఆ సమయమున ధృష్టద్యుమ్నునియొక్క సారథి పాండవ శిబిరములోనుండి ధర్మరాజు వగ్గరకు వెళ్ళెను. ధృష్టద్యుమ్నునియొక్క సారథి ధర్మరాజునకు సప్తాంగనమస్కారముచేసి రెండు చేతులును ముడుచుకొని ధర్మరాజుతో యిట్లనెను.

మహారాజా ! ధర్మరాజా ! గడచిన రాత్రి యొక్క నడిమి జామునందు అశ్వత్థామ మన శిబిరములోనికి ప్రవేశించెను. అశ్వత్థామకు కృపాచార్య కృతవర్మ లిద్దరును సహాయముగా వచ్చి మన శిబిరము యొక్క ముఖద్వారమందు నిలిచి యుండిరి. అప్పుడు మన శిబిరములో నుండు జనులందరును నిద్రింపుచుండిరి. అప్పుడ శ్వత్థామ యొక్కడే మన శిబిరములో ప్రవేశించి మొట్టమొదట ధృష్టద్యుమ్నుని చంపెను. పిమ్మట తన తమ్ములగు వృత్తమోజుని యుధామన్యుని చంపివేసెను. ధృష్టద్యుమ్నుని కుమారులగు పాంచాలుర నందరిని అన్యాయముగాచంపెను. దుర్మార్గుడగు అశ్వత్థామ మన చేదిదేశపు బలములను, మత్స్యదేశపు బలములను ప్రభద్రక బలములు మొదలగు మన సకల సైన్యములను నిశ్శేషముగా చంపెను. ద్రౌపదీపుత్రులు అయిదుగురును శిఖండి సహాయము చేసు కుని అశ్వత్థామను యెదిరించిరి. ఆ ద్రౌపదీ పుత్రులను శిఖండిని వారి బలములను అశ్వత్థామ క్రూరముగా చంపెను. మన శిబిరమందుగల జనులందరును తల్లడిల్లు చుండగా అశ్వత్థామ వారి నందరిని చంపెను. అశ్వత్థామను రాక్షసుడని తలచితిమేగాని అశ్వత్థామ

యని యెరుగము. మన శిబిరమందుగల యేనుగులను గుర్రములను జనులను అన్నిటిని, అశ్వత్థామ నరికివేసెను. అడవిని దహించు కార్చిచ్చువలె అశ్వత్థామ తనశక్తిచేత మన శిబిరములోని సకల జనులను యేనుగులను గుర్రములను నరికివేసెను. అశ్వత్థామ ధృష్టద్యుమ్న బ్రహ్మపదీ పుత్రులు మొదలగు యోధులను జంపి యితర జనులను చంపుటకు ఆక్రమించునపుడు జనులందరును పక్షుల గుంపులవలె అరచుచుండిరి. ఆ ధ్వని వినగా కార్చిచ్చు అడవిని దహించునపుడు పక్షుల ధ్వనివలె నుండెను. జనులందరును భయపడి అరచినను, పారిపోయినను, ప్రార్థించినను, తొలగిపోయినను కొంచె మైనను దయలేక అశ్వత్థామ ఆ జనుల గుంపులలో దూకి తన కత్తి చేత అందరిని నరికివేసెను.

ఆ సమయమున కొందరు రాజులును సైనికులును జనులును అశ్వత్థామ యెదుట పడక మన శిబిర ద్వారములో నుండి వెళ్ళుచుండిరి. అట్లు వెళ్ళుచు ద్వారమందున్న కృపాచార్య కృతవర్మలను శరణు జొచ్చిరి. శరణు జొచ్చినను కృపాచార్య కృతవర్మలు దయతప్పి ఆ జనులనందరిని బాణములచేత చంపిరి. మన శిబిర ములోవలెనే వారుండుచోట పీనుగు పెంటలాయెను. మన శిబిర మందును ద్వారమందు పీనుగుపెంటలై పడి యుండెను. అశ్వత్థామ కృపాచార్య కృతవర్మలు ముగ్గురును రాక్షాసములను చాల్చి యున్నట్లు పరాక్రమించిరి. ఇట్లు అశ్వత్థామాదులగు ముగ్గురిచేతను, మన శిబిరములోనుండు సకల జనులును, యేనుగులును, గుర్రములును నిశ్శేషముగా నశించెను. నా కింకను కొంతవరకు ఆయుస్సు కలిగియున్నందున నేను కృతవర్మచేతిలో చిక్కియు, అతడు నన్ను విడిచి నందున బ్రతికి వచ్చితిని అని ధృష్టద్యుమ్నుని యొక్క సారథి ధర్మరాజుతో చెప్పెను. ఆ మాటలను ధర్మరాజు విని

మిక్కిలి దుఃఖము చేత పరితపింపబడి మూర్ఛిల్లి క్రిందకు వ్రాలెను. అప్పుడు అతిశీఘ్రముగా భీమ నకుల సహదేవ సాత్యకులు నలుగురును దుఃఖించుచు తమ అరచేతులచేత క్రిందపడకుండునట్లు ధర్మరాజును పట్టుకొని కొంతసేపునకు ధర్మరాజు మూర్ఛ తెలిసికొని గద్గద కంఠ ధ్వనితో యిట్లని దుఃఖించెను.

ధర్మరాజు తనపుత్రులు అశ్వత్థామచే జచ్చుటవిని విలపించుట

అయ్యో! దైవమా! యెంతవారలకైనను కార్యములయందు గలుగు మేలు కీమలు తెలియవు. ఈ పదునెనిమిది దినములనుంచి కౌరవులతో ఘోరయుద్ధము చేసితిని. ఆ యుద్ధమందు శత్రువుల నందరిని చంపి నేను విజయమును పొందితిని. విజయమును పొంది అధికవైభవముతో యిక్కడకువచ్చితిని. నా శిబిరములో నాబంధు మిత్ర పుత్రసేనలుండెను. వారందరును నిద్రించునపుడు కుత్సిత మార్గముగా అశ్వత్థామామలు ముగ్గురును చంపిరి. నాకు విజయము కలిగినప్పుడు యిట్లే నాకు మరల అపజయము కలిగెను. అని జను లందరు చెప్పుకొందురు. అయ్యో! దైవమా! నా కొడుకులగు ద్రౌపదీ పుత్రులెదుగురును తమ బాణాగ్నులచేత శతృసైన్యములను అడవులను దహించిరి. ఈపదునెనిమిది దినములనుండి క్రీడుంచు విధ ముగా శతృసైన్యములతో పోరాడిరి. ద్రోణాచార్యుడను నగ్నిలో చిక్కుపడక తప్పించుకొని బ్రతికిరి. ఇట్టి ద్రౌపదీ పుత్రులెదుగురిని తుద కాదైవము యిట్లు చంపివేసెను. అయ్యో! దైవమా! కర్ణుడు పెద్దపులివంటివాడు. కర్ణుని బాణములు పులిగోరులవంటివి. కర్ణుడు తన బాణములచేత సైన్యములను చంపెను. అట్టికర్ణుని గెల్చితిని. బలహీనులగు అశ్వత్థామామలచేత తుదకు ద్రౌపదీ పుత్రులందరును చచ్చిరి. ఇక నేనేమని చెప్పుదును? నామనస్సు ఆపదవలన కలిగిన

దుఃఖముచేత పరితపించుచున్నది. అయ్యో ! దైవమా ! భీష్ముడు మహాసముద్రమువలె నున్నాడు. అతని బాణసమూహములు అలల వంటివి. భీష్ముడు మిక్కిలి ఆశ్చర్యముగా సముద్రము పొంగివచ్చి నట్లు నామీదకువచ్చెను. అట్టి భీష్మనకు భయపడక ద్రౌపదీ పుత్రులందరును కష్టపడి యుద్ధముచేసిరి. ఆ ద్రౌపదీపుత్రులు భీష్ముడను మహాసముద్రమును యీది తుదకు అశ్వత్థామ యను చిన్ననది యందుపడి చచ్చిరి. అయ్యో ! కుమారులగు ద్రౌపదీ పుత్రులు నిద్రచేత బలహీనులైరి. అంతట ద్రౌపదీ పుత్రులను అశ్వత్థామ కృపాచార్య కృతవర్మలు ముగ్గురును అన్యాయముగా చంపిరి. అయ్యో ! దైవమా ! నాశిబిరములోనుండు నాపక్షపురాజులు అనేక బలవంతులగు అనేక శత్రురాజులను యుద్ధమందు గెలిచిరి. తుదకు బలహీనులగు ఆశ్వత్థామాదులచేత గాజులందరును చచ్చిరి.

అయ్యో ! సముద్రమునుదాటి చిన్న కాలువయందుపడి చచ్చి నట్లు నాపక్షపురాజులును, బలములును, ద్రౌపదీ పుత్రులును చచ్చి పోయిరి. అయ్యో ! దైవమా ! తన తండ్రియగు ద్రుపదుడు చచ్చి నందుకే ద్రౌపది మిక్కిలి దుఃఖించుచుండెను. ఇప్పు డా ద్రౌపది యొక్క కొడుకులును, అన్నదమ్ములును చచ్చిరి. ఈ వృత్తాంతమును ద్రౌపది విన్నయెడల గొప్పదుఃఖమువలన కలిగిన మూర్ఛయందు మునుగును. ఆ విచారముచేత ద్రౌపది చచ్చునేమో తెలియదు. అట్లుగాక మూర్ఛ తెలిసి లేచినను అపరిమితమైన విచారములో నుండును. అయ్యో ! యిట్టి మహాదుఃఖమును యిదివరకు ద్రౌపది అనుభవింపలేదుకదా ! యీ దినమందు ద్రౌపది యీ విచారముచే ఏమగునో తెలియదు. అని విచారించుచు ధర్మరాజు విచారముతో కూడిన మాటలను చెప్పుచు ద్రౌపదిని రప్పించుటకు తలచెను.

జనమేజయ మహారాజా ! ద్రుపదుడును, ద్రుపదుని కుమారులగు భృష్మద్యుమ్నాదులను యుద్ధభూమిలోనుండు పాండవశిబిరము

నకు వచ్చుచప్పుడు వారివెంటనే ద్రౌపదియు ఆ పాండవ శిబిరమునకు వచ్చియుండెను. ఆమె వెంటనే ఆమెయొక్క కోడండ్రందరును పాండవశిబిరమునకు మొదటనే వచ్చియుండిరి. పిమ్మట కొన్నిదినములకు సుభద్రాదేవి పాండవశిబిరమునకు వచ్చి అందుండు ద్రౌపదిని ఆమె కోడండ్రనుచూచి అక్కడనేయుండెను. పిమ్మట ద్రుపదవిరాట రాజులిద్దరును యుద్ధమందుచచ్చిరి. వాడువచ్చిన మరునాడు వారియొక్క స్త్రీలకు దుఃఖశాంతిని కలిగించుటకై ధర్మరాజుయొక్క అనుమతిమీద ద్రౌపది మత్స్యపట్టణమునకు వెళ్లెను. ఆమెవెంటనే ఆమె కోడండ్రును ఆవిరాటరాజు పట్టణమగు మత్స్యపట్టణమునకు వెళ్ళిరి. అప్పుడే సుభద్రదేవియు అర్జునుని అనుమతినిపొంది ద్వారకా పట్టణమునకు బోయెను. ద్రౌపది పాంచాల పట్టణమునకుబోయి తన తల్లులు మొదలగు వారినాదరించి విరాటుని మత్స్యపట్టణమునకు జేరెను. సుభద్రాదేవి అచ్చటనుండి ద్వారకకు వెళ్ళెను. అందువలన ధర్మరాజు ద్రౌపది మత్స్యపట్టణమందుండునని తలచి నకులునిజూచి యిట్లనెను.

నకులుడా! యిప్పుడు ద్రౌపది విరాటరాజు పట్టణమగు ఉపప్లావ్యమందుండును. నీవు యిప్పుడు మంచి వడిగా నడుచు గుర్రములను రథమునకు పూన్పించి అతివేగముగా వెళ్ళుము. ద్రౌపదిని తక్కిన స్త్రీలను, ద్రుపద విరాట స్త్రీలను, వారి కోడండ్రును, అందర స్త్రీలను వెంట బెట్టుకొని మన శిబిరమునకు జేరుము. మేమందరము యిక్కడనుండి వెళ్ళి మన శిబిరములో ప్రవేశించి యుండెదము. నీవు వేగముగా వెళ్ళి ద్రౌపది మొదలగు స్త్రీలను మన శిబిరమునకు తీసికొనిరమ్ము. అని ధర్మరాజు నకులునితో జెప్పెను. నకులుడు ధర్మరాజు చెప్పిన ప్రకారము వడిగల గుర్రములనుపూన్చిన రథమెక్కి ఉపప్లావ్య పట్టణమునకు వెళ్లెను. నకులుడు అట్లు వెళ్ళిన

పిమ్మట ఆ ఓఘవతీ నదీతీరమునుండి ధర్మరాజు బయలు దేరెను. ధర్మరాజు వెంట భీమార్జున సహదేవులును, కృష్ణ సాత్యకులును, విచారింతులు బయలుదేరి ధర్మరాజు వెంటి వచ్చుచుండిరి. అప్పుడు కౌరవ శిబిరమందున్న జనులు ధర్మరాజును సేవింపుచు వారును ధర్మరాజు వెంటి వచ్చిరి. ఇట్లు ధర్మరాజు ఓఘవతీ నదీతీరమునుండి బయలుదేరి తన శిబిరమునకు వెళ్ళెను. ఆశిబిరమునందు అశ్వత్థామ కత్తిచేత నరుకబడి చచ్చిన రాజులను, సైనికులను, స్నేహితులను, బంధువులను, పుత్రులను, అందరిని ధర్మరాజుచూచెను. అట్లు చచ్చిపడిన వారిని చూచి ధర్మరాజు విచారముచేత మూర్ఛిల్లి క్రిందపడెను. ధర్మరాజు మూర్ఛిల్లిన వెంటనే భీమార్జున సహదేవులును, కృష్ణుడును విచారముచేత మూర్ఛిల్లి క్రిందపడిరి.

ఇట్లు ధర్మరాజాదులందరును మూర్ఛిల్లి క్రిందపడినప్పుడు సాత్యకియొక్క ప్రయత్నమువలన వారందరును తిరిగి లేచిరి. ధర్మరాజు మూర్ఛ తెలిసినను మరల దుఃఖములో మునిగినవాడై నిశ్చేష్టుడై తన కొడుకులగు ద్రౌపదీ పుత్రుల దేహములను తాకి చూచుచు కన్నీరుగార్చుచు పెద్దగా ఏడ్చుచు విచారముతో గూడిన మాటలను పలుకుచుండెను. ద్రౌపదీ పుత్రులను చూచి ఏడ్చుచున్న ధర్మరాజును తగిన మాటలచేత అతనికి దుఃఖశాంతిని కలిగించిరి. కొంత సేపటికి ధర్మరాజు ఏడుపు చాలించి తన కొడుకులగు ద్రౌపదీపుత్రులకును దృష్టద్యుమ్నాది బంధుజనులకును, మిత్రులకును, అందరి దేహములకును అగ్ని కార్యములు చేసి దుఃఖించుచుండెను. ఇట్లు ధర్మరాజు అగ్ని సంస్కారములుగావించి ఒకచోట కూర్చుండి ద్రౌపది కొరకై చూచుచుండెను. ఇక ద్రౌపదియొక్క సమాచారమును చెప్పెదను వినుము.

ఓజనమేజయ మహారాజా! ధర్మరాజుపంపున నకులుడు అతి వేగముగా ఉపప్లావ్యపట్టణమునకు వెళ్ళెను. దృష్టద్యుమ్నుడు మొద

లగు పాంచాలురు చచ్చిన విధమంతయు నకులుడు ద్రౌపదితో జెప్పెను. ద్రౌపది తన కొడుకులు చచ్చినందుకు మిక్కిలి దుఃఖించుచు నోరు ఎండునట్లు ఏడ్చుచు బొటబొట కన్నీరు కార్చుచు మూర్ఛిల్లి రథముమీద వ్రాలుచు మరల మూర్ఛ తెలియుచు వచ్చెను. ద్రౌపది దుఃఖించు పద్ధతి జూచి నకులుడు విచారించుచు వచ్చెను. ద్రౌపది వెంబడి తక్కిన స్త్రీలును, పాంచాల స్త్రీలును, విరాటునిస్త్రీలును, వారివారి బంధువుల స్త్రీలును తగినవాహనముల మీద నెక్కి పాండవ శిబిరములకు వచ్చిరి. ద్రౌపది దూరముగానే యుండి మిక్కిలి విచారముతో ధర్మరాజునుజూచి యేడ్చుచుండెను. నకులుడు వేగముగా ద్రౌపదిని రథముమీదనుండి క్రిందకు దించెను. ద్రౌపది వెంబడి వచ్చిన మత్స్యపాంచాలాది రాజస్త్రీలందరును వారివారి వాహనములమీద నుండి దిగిరి. 'ఆ వనితా జనసంఘము లన్నియు ద్రౌపది చుట్టుచు గూర్చుండి యేడ్చుచుండిరి. ద్రౌపది ముఖమందు కన్నీరు కారుచుండగా ఆమె ముఖము మంచుగమ్మిన తామర కమలమువలె నుండెను. ద్రౌపది తన కొడుకులను తలంచు కొని యేడ్చుచు కాళ్ళు తొట్రుగిలబడ దైన్యముతో కొన్ని యడుగులు నడచి మూర్ఛిల్లి క్రింద వ్రాలెను. అంత భీముడు శీఘ్రముగా ద్రౌపదినిపట్టి యెత్తి ధర్మరాజు దగ్గరకు తీసికొనివచ్చెను. ద్రౌపది మరల క్రిందపడి ధర్మరాజు ముఖముజూచి గద్దవ కంఠముతో యిట్ల నెను.

ధర్మరాజా! నీకు దైవ మానుష బలములు రెండును కలిగి యున్నందున నీకు రాజ్యసామ్రాజ్యము లభించెను. నీవు రాజ్యలక్ష్మిని అనుభవించునపుడు నీదగ్గర నాకొడుకులుండగా నేను చూచుటకు తగిన పుణ్యము చేయలేదు. సుభద్రకొడుకగు అభిమన్యుడు అపరిమితమైన బలవంతుడగును. వాడును యిదివరకే యుద్ధమందు చచ్చి

పోయెను. నీకు రాజ్యసుఖము కలిగినను కుమారులను మరచుటకు శక్యముకాదు. అని ద్రౌపది ధర్మరాజుతో చెప్పెను. అప్పుడశ్వత్థామ చేసిన క్రూర పాపకార్యము ద్రౌపది మనస్సును పరితపింప జేసెను. ద్రౌపది పరితాపముచేత మిక్కిలి కోపముగల్గదై, మరల శాంతిగల్గదై లేచి కూర్చుండి ధర్మరాజుతో యిట్లనెను.

ధర్మరాజా. పాపాత్ముడగు అశ్వత్థామ నా కుమారులు గాఢనిద్రను పొందియుండగా అక్రమముగా చంపెను. ఆ దుఃఖాన్ని చల్లారకుండా నామనస్సు దహించుటకు ప్రారంభించినది. నా మనో పరితాపము పోవుటకు ఒక్కడపాయము కలదు. వేరొక వ్రాపాయము వలన కానేరదు. అది యెట్లనగా చెప్పెదను వినుము. పాపాత్ముడైన అశ్వత్థామను చంపుటయే నా దుఃఖము నివర్తించుటకు తగు వ్రాపాయము. నేను భీముని పంపించి యీ దినమందు అశ్వత్థామను చంపించెదను. అట్లు నేను అశ్వత్థామను చంపించనియెడల ప్రాయోపవేశముచేత సా ప్రాణములను వదలెదనుసుమా ! అని ద్రౌపదీ దేవి ధర్మరాజుతో చెప్పెను. ఆ మాటను ధర్మరాజు విని ద్రౌపదీదేవితో యిట్లనెను.

ద్రౌపదీ ! రాజపుత్రులగువారు యుద్ధమందు చచ్చుట మంచిదేగదా ! నీ పుత్రులగు ప్రతివింద్యాదులు అయిదుగురును, నీ సోదరులగు ధృష్టద్యుమ్నాది పాంచాలురును యుద్ధమందు చచ్చి పుణ్యాత్ములు పొందు పుణ్యగతులను పొందిరి. వారిని గురించి మనసున అధికముగ దుఃఖింపరాదు. నీవు బుద్ధిశాలివి. నీవు శాంతమును పొందవలయును. దుఃఖమును విడువుము. అశ్వత్థామ చేసిన అవమానమువలన కలిగిన కోపముచేత అశ్వత్థామను చంపవలెననియు, వానిం చంపనియెడల యీ దుఃఖము నివర్తింప దనియును జెప్పితివి. నా అభిప్రాయముకూడా ఆప్రకారమే కలిగియున్నది. అశ్వత్థామ

అడవియందు కలసిపోయినట్లు నాకు తోచుచున్నది. అతని నెట్లు చంపనగునో నీవే చెప్పుము. అని ధర్మరాజు చెప్పగా ఆ మాటలను ద్రౌపది విని ధర్మరాజుతో యిట్లనెను. ధర్మరాజా ! పాపాత్ముడైన అశ్వత్థామకు సహజమైన శిరోరత్నము గలదు. అశ్వత్థామ శిరస్సు యందు సహజముగా పుట్టియున్న రత్నమును తెచ్చి నా కిచ్చిన యెడల ఆ రత్నమును చూచి నేను బ్రతికెదను. అని నేను తలచితిని. అని కఠినాక్షరములతో ద్రౌపది ధర్మరాజునకు చెప్పి తన అరచేతిచేత భీమునితాకి భీమునితో యిట్లనెను.

ద్రౌపది అశ్వత్థామను పరిభ్రమింప భీముని సయోగించుట

భీమా ! రాజధర్మమును మనస్సునందు తలచి నీవు వేగముగా వెళ్ళి పాపాత్ముడైన అశ్వత్థామను యెదిరించి చంపుము. అప్పుడు నా మనస్సునగల కోప దుఃఖములు నివర్తింపగలవు. నా కోపదుఃఖములను పోగొట్టి నన్ను రక్షింపుము. భీమా ! లక్కయిండ్లు కాలినపుడు నీవు చూపిన పౌరుషముతో కూడిన యెదిరింపును యిప్పు డశ్వత్థామమీద చూపుము. పూర్వము నీవు హిడింబాసురుని జంపునపుడు చూపిన క్రూరత్వముతో నిప్పు డశ్వత్థామమీదికి పోవుము. పూర్వము నిన్ను యక్షులు బంధించినపుడు నీవు చూపిన భుజాబలదర్పము లీ యశ్వత్థామపై జూపుము పూర్వము కీచకుడు నిన్ను యెదిరించినప్పుడు నీకుగల పరాక్రమముతో యిప్పు డశ్వత్థామమీదకు వెళ్ళుము. ఇప్పుడు నీవు చూపబోవు బలపరాక్రమ శౌర్య ధైర్యములను జూచి జనులందరు ఆశ్చర్యపడునట్లు అశ్వత్థామమీదకు వెళ్ళుము. అశ్వత్థామను చంపుము. పాపాత్ముడైన అశ్వత్థామ తాను ఘనులను గెలిచితిని గర్వముతో నుండును. ఎట్లయినను, అశ్వత్థామను నీవు అవమానింపవలయును. అని

ద్రౌపదీదేవి భీమునితో చెప్పెను. ద్రౌపదీదేవి మాటలను వినిన వెంటనే భీమున కమికమైన కోపము అశ్వత్థామమీద కలిగెను. కోపమువలన దేహ ముప్పొంగెను. అంతకుముందు ద్రౌపదితో ధర్మరాజు చెప్పిన మాటలు తనకు ఆజ్ఞగా దలంచి భీము డశ్వత్థామమీదికి వెళ్లుటకు ప్రయత్నించెను. అంత నకులునితో యిట్ల నెను.

నకులుడా ! బంగారముచేతను, రత్నములచేతను, దేదీప్య మానముగా ప్రకాశించు రథమునకు గుర్రములను పూన్చుము. నీవు రథమునకు సారథ్యముచేయుము. అని భీముడు నకులునితో చెప్పెను. నకులుడు అధికోత్సాహముచేత ప్రకాశింపుచు గొప్ప బలవేగముగల గుర్రముల నొకరథమునకు పూన్పించి తాను సారథియాయెను. ఇట్లు భీముడు తనకు సారథిగా నకులుడుండగా, ధనుర్బాణ గదా దండాది నానావిధ ఆయుధసహితముగా నున్న రథముమీద యెక్కెను. భీము డతివేగముగా రథమును తోలించి తమ శిబిరములోనుండి వేగముగా వెడలెను. భీముడు కృపాచార్య కృతవర్మ అశ్వత్థామల రథములు పోయిన మార్గపు గురుతులను కనిపెట్టి రథము తోలించుచు వెళ్ళెను. ఆ మార్గము వెంబడి భీముడు రథమును తోలించి కురుక్షేత్రమునకు పోయి అచ్చట సంచరించు జనులతో యిట్ల నెను. జనులారా ! అశ్వత్థామ యెక్కడనుండునో మీరు యెరిగిన చెప్పుడు. అని అడుగగా ఆ జనులు భీమునితో యిట్లనిరి.

మహాత్మా ! భీమా ! అశ్వత్థామ కృపాచార్య కృతవర్మలు ముగ్గురును హస్తినాపురమువైపు ఆమార్గముగా కొంతవరకు వెళ్ళిరి. అక్కడనుండి మరలి కొంతదూరమువరకు అశ్వత్థామాదులు ముగ్గురును పోయిరి. కృపాచార్య కృతవర్మ లిద్దరును అశ్వత్థామతో పోక మరియొకస్థలమునకు యెక్కడకోపోయిరి. అశ్వత్థామ ఒకడు

మాత్రము వేదవ్యాసమునీంద్రుని ఆశ్రమమునకు వెళ్ళి అక్క
డున్నాడు. అని కురుక్షేత్రమందు సంచరించు జనులు భీమునితో
చెప్పిరి. ఆమాటలను భీముడు స్పష్టముగా విని వేదవ్యాసమునీంద్రుని
ఆశ్రమవైపు రథమును తోలునట్లు నకులునకు చెప్పెను. నకులుడు
వ్యాసమునీంద్రుని ఆశ్రమమువైపు రథమును అతివేగముగా తోలు
చుండెను. భీముడు పాండవశిబిరములోనుంచి అశ్వత్థామ మీదకు
వెళ్ళిన పిమ్మట కృష్ణుడు ధర్మరాజుతో యిట్లనెను.

ధర్మరాజా! భీముడు అధికకోపముగలవాడై విచారముతో
అశ్వత్థామను యెదిరించుటకు మిక్కిలి వేగముగా వెళ్ళుచున్నాడు.
భీముడు ఒంటరిగా అశ్వత్థామ మీదకు పోయిన యెడల కార్యము
తప్పిపోవును. నీ తమ్ములలో అందరికంటె భీమునియందు నీవు అధి
కమైన ప్రేమను కలిగియుందువు గనుక మీరందరును అశ్వత్థామ
మీదికి యుద్ధమునకు పోవుటవలన మేలు కలుగును. అదియెట్లనగా
చెప్పెదను వినుము. ధర్మరాజా! సకల భూమిని భస్మమగునట్లు చేయు
బ్రహ్మశిరమను దివ్యాస్త్రమును ద్రోణుడు అశ్వత్థామకు యిచ్చె
ను. పిమ్మట ఆ ద్రోణుడే ప్రేమాధిక్యతచేత ఆ బ్రహ్మశిరమను
దివ్యాస్త్రమును అర్జునునకు యిచ్చెను. అశ్వత్థామ అర్జునునియందు
మాత్సర్యముగలవాడై అర్జునుని బలయుద్ధసమర్థత్వములకు అసహ్య
పడుచుండెను. అశ్వత్థామకు అర్జునునియందు మాత్సర్యము కలదని
ద్రోణుడు యెరిగి పాండవులమీద బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రమును అశ్వ
త్థామ ప్రయోగింప కుండవలెనని తలచెను. బ్రహ్మశిరమను పేరు
గల దివ్యాస్త్రము మనుష్యులమీద ప్రయోగింపరాదని ఒక నియ
మముగలదు. ధర్మవేత్తయగు ద్రోణుడు అటులాలోచించి ఒకనాడు
అస్త్రవిద్యా సంభాషణ విషయములో అశ్వత్థామతో యిట్లనెను.
కుమారా! నీవు బ్రహ్మశిరమను దివ్యాస్త్రమును మనుష్యుల

మీద ప్రయోగించితేనేని అశుభము కలుగును. అట్లు నీవు ప్రయోగింపకుము. నీకు యెన్ని గొప్ప ఆపదలు వచ్చినను, వాటిని యితర సాధనలచేత నివారింపుము. అని ద్రోణుడు తనపుత్రుడగు అశ్వత్థామతో చెప్పెను. ఆ మాటలను అశ్వత్థాను విని తనమనస్సున మీయందుగల మాత్సర్యము అవశ్యముగా తలంపున బెట్టెను. నాతడు మనస్సునగల అభిప్రాయమును ద్రోణుడు యెరిగి అతడు వినుచుండగా అక్కడున్న వారితో యిట్లనెను.

జనులారా! అశ్వత్థామ ఎన్నివిధములుగా జూచినను సత్పురుషులు ప్రవర్తించు ధర్మమార్గమున ప్రవర్తింపబడు. ఇట్టి చెడుబుద్ధిగలవాడు నాకడుపున పుట్టెను. అని ద్రోణుడు తనపుత్రుడు వినుచుండగా అక్కడున్న జనులతో చెప్పెను. ఆద్రోణుని మాటలకు నాతడు విచారమును బొందెను. గాని ద్రోణుడు చెప్పినట్లు ప్రవర్తించుటకు సమర్థుడుగాడు. ధర్మరాజా! ద్రోణసుతునకు మరియొక దురహంకారముగలదు. ఆ విషయమును చెప్పెదను పినుము. ధర్మరాజా! అశ్వత్థామ తాను చిరంజీవిననియు, శివుని వరప్రసాదమువలన పుట్టితిననియు యీ దురహంకారము అశ్వత్థామకు మొండుగాగలదు. దివ్యాస్త్రశస్త్రవిద్యా రహస్యమునకు అగస్త్య మహాముని మూలకారణుడు. అగస్త్యునిచేత ద్రోణుడు బ్రహ్మ శిరమను దివ్యాస్త్రమును పొందెను. ఆ దివ్యాస్త్రము తనకు కలదని అతడు మిక్కిలి దురహంకారమును గలిగియున్నాడు. ఆ బ్రహ్మశిరమను దివ్యాస్త్రము సకల దేవ రాక్షస మనుష్య లోకములను భస్మమగునట్లు చేయగలదని అశ్వత్థామ తలచుచుండును. ఇట్టి మహాదురహంకారము అతకిని కలదు.

ధర్మరాజా! అందువలననే మీరు అరణ్యవాసముచేయుచు నిడవియందున్నప్పుడు అశ్వత్థామ మా పట్టణమగు ద్వారకకు

వచ్చెను. అశ్వత్థామ యాదవ కుచూరునితో వినోదములను జేయుచు ఒకనాడు నేను ఒంటరిగా నున్నప్పుడు నాదగ్గరకువచ్చి నవ్వుచు నాతో యిట్లనెను. కృష్ణా! నాతండ్రియగు ద్రోణుడు అగస్త్య మహామునిని గురించి గొప్పతపస్సుచేసెను ఆ తపస్సునకు అగస్త్యుడు సంతోషించి బ్రహ్మశిరమను దివ్యాస్త్ర రత్నమును మాతండ్రి కిచ్చెను. ద్రోణుడు బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రమును ప్రీతిపూర్వకముగా నాకు యిచ్చెను. ఆ బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రమును నేను నీకు యిచ్చెదను. నీ చక్రాయుధమును నీవు నాకు యివ్వవలయును. అని నాయందు మిక్కిలి మాత్సర్యము గలవాడై యడిగెను. అతని మాత్సర్యబుద్ధి నేను యెరుగుదును. అందువలన వాడడిగిన చక్రాయుధమునేగాక నాచక్ర గదాఖడ్గాయుధములనుజూపి ద్రాణితో యిట్లంటిని.

అశ్వత్థామా ! యీ ఆయుధములలో నీవు ధరించుటకు శక్యమైన ఆయుధములను ధరింపుము. నీ బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రమును నాకు యివ్వవద్దు. నీవు నాకు స్నేహితుడవు. స్నేహితునకు ఒక వస్తువునిచ్చి మారుగా మరియొక పదార్థమును గ్రహించుటయును పురుషార్థముకాదు. బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రమును నాను యివ్వక ఈ ఆయుధములలో నీకు కావలసినవి తీసికొనుము. అని నేను అతనితో చెప్పితిని. అశ్వత్థామ నా సుదర్శనమనుపేరుగల చక్రాయుధమును కావలెనని కోరెను. దానినినేను తీసికొమ్మని అశ్వత్థామతో చెప్పితిని. అందుకు మూఢుడగు అశ్వత్థామ సంతోషించుచు తనయెడమచేత నా చక్రాయుధమును పట్టుకొని యెత్తగా ఆ చక్రాయుధము కదలలేదు. అప్పుడతడు తనకుడిచేత పట్టుకొని యెత్తినను ఆ చక్రాయుధము కదలలేదు. అంతట అశ్వత్థామ తన రెండుచేతుల చేతను పట్టుకొని తన యావచ్ఛక్తిని జూపి యెత్తినను చక్రాయు

ధము కదలలేదు. అట్లు చక్రాయుధమును యెత్తజాలక అశ్వత్థామ డస్సెను. ఆయశ్వత్థామతో అప్పుడు నేనిట్లంటిని.

అశ్వత్థామా ! పూర్వము నేను రుక్మిణీదేవి సహితముగా వెళ్ళి హిమవత్సర్వతముమీద పండ్రెండు సంవత్సరములవరకు మిక్కిలి గొప్పదైన బ్రహ్మచర్య వ్రతమునుబూని గొప్పతపస్సును చేసితిని. ఆ తపోబలమువలన యీ చక్రాయుధమును పొందితిని. సకల దేవరాక్షస గంధర్వాది సకల భూతములును నన్ను గెలువ జాలకుండునట్టి గొప్పభుజబలమును కలిగియున్నాను. ఈ చక్రాయుధము యింత మహాత్యముగలది. బలరాముడును ప్రద్యుమ్నుడును, సాంబుడు మొదలగు యాదవ శ్రేష్ఠులందరును యింతకు ముందు యీ చక్రాయుధము నిమ్మని నన్ను అడుగలేదు. అర్జునుడు తన తపోబలమువలన గాండీవమును దివ్యధనుస్సును, దివ్యములగు తెల్లని గుర్రములును దివ్యరథమును, దివ్యకపిధ్వజమును యివియన్నియు పొందియున్నాడు. దివ్యసాధనములను పొందిన అర్జునుడు రుద్రునితో మహాయుద్ధముచేసి రుద్రుని మెప్పించి ఆ రుద్రునివలన పాశుపతాస్త్రమును దివ్యాస్త్రమును పొందెను. నా ప్రాణములకంటె అర్జునుడు నాకు అధిక స్నేహితుడు. ఇతడు దేవసముడు. అర్జునునకు నేనివ్వ కూడని వస్తువులేదు. అట్టి అర్జునుడెన్నడును తనకు నీ చక్రాయుధ మిమ్మని యడుగలేదు. నీ తండ్రియగు ద్రోణుడు భరతవంశస్థులకు ఆచార్యుడు. నీవు ఆద్రోణాచార్యుని పుత్రుడవు. సకలజనులచేతను పూజింపదగినవాడవు. అంతగొప్పవాడవైయుండి యెదుగక యీ చక్రాయుధమును యిమ్మని యడిగితివి. ఎవ్వరితో యుద్ధము చేయ దలచి యీ చక్రాయుధమును అడిగితివో. చెప్పుము అని నేను అశ్వత్థామను అడిగితిని. అప్పుడు అతడు నాతో యిట్లనెను.

కృష్ణా ! నీ చక్రాయుధము సర్వజన ప్రసిద్ధమైనది యగును. ఆ చక్రాయుధము నీవలన నేను తీసికొని పిమ్మట నీపాదసేవచేసి

యైనను నిన్ను యుద్ధమునకు రప్పింపవలచితిని. నన్ను యుద్ధమునకు రప్పించి ప్రీతిపూర్వకముగా నీతో యుద్ధముచేసి నీకు ఓడిపోక సకల జనులచేతను స్తుతింపబడగలను. ఇందుకొరకై నీ చక్రాయుధమును కోరితిని. నావద్దనున్న అటువంటి ఈ చక్రాయుధమును నీవే ధరింపుము. నాకిది లేకున్నను లోపములేను. ఎట్లయినను నీతో యుద్ధముచేసెదను. అదితప్పదు. అని అశ్వత్థామ నాతో చెప్పెను. అతని మాటలకు నవ్వుచు నేను నీయిష్టప్రకారము చేయమని చెప్పితిని. అంత ద్రోణాచార్యుని పుత్రుడను గౌరవముచేత అతనికి గొప్ప గుర్రములను, గొప్ప వెలగల రత్న ఆభరణములు వస్త్రములుమొదలగునవి బహుమానముగా యిచ్చి పంపితిని. నేనిచ్చిన బహుమాన వస్తువులను తీసికొని అశ్వత్థామ వెళ్లెను. అట్టి మహాదురహంకారము అశ్వత్థామకు కలిగియున్నది. మహాదురహంకారమునకు కారణము బ్రహ్మశిరమను దివ్యాస్త్రము. అది కలిగియున్నందున అశ్వత్థామ మిక్కిలి గర్వియై క్రూరదృష్టికలిగి యున్నందున అట్టి వానిచేత భీముడు బాధింపబడకుండ నుండవలయును. అని కృష్ణుడు ధర్మరాజుతో చెప్పి సాత్యకి సహదేవులను చూచి, యిట్లనెను. సాత్యకి సహదేవులారా! మీరిద్దరు యీ శిబిరములో నిలిచి యుండుడు. మేము అశ్వత్థామ మీదికి యుద్ధమునకు వెళ్లెదము. అని కృష్ణుడు సాత్యకి సహదేవులతో చెప్పి వారిద్దరిని శిబిరమందు నిలిపెను.

ధర్మరాజార్జున కృష్ణులు అశ్వత్థామమీదికి పోవుట

ఓజన మేజయమహారాజా ! ఇట్లు కృష్ణుడు సాత్యకి సహదేవుల నిద్దరను పాండవ శిబిరమందు నిలిపి తమ రథమును యుద్ధ సన్నాహ సహితమునట్లు చేయించెను. ఆ కృష్ణుని రథమునకు

సై బ్య సుగ్రీవ మేఘపుష్ప వలాహకములను కృష్ణుని గుర్రములను పూన్పించెను. గరుడధ్వజము నెత్తించి ఆ రథమును ప్రకాశించునట్లు జేసెను. అందు సకల ఆయుధము లుండెను. అట్టి రథముయొక్క నొగలమీద కృష్ణుడు కూర్చుండెను. నెంటనే అర్జునుడు తన గాండీవమును ధరించి తన రెండు అంబుల పొదులను తీసికొని యుద్ధసన్నాహముచేత ప్రకాశించుచు కృష్ణునియొక్క రథముమీద యెక్కెను. ధర్మరాజు కృష్ణుని రథముమీదయెక్కి కూర్చుండెను. ఇట్లు కృష్ణుని రథముమీద కృష్ణ ధర్మరాజార్జునులు ముగ్గురును యెక్కి దేవేంద్ర అశ్వినీ దేవతలవలె ప్రకాశి పుచుండిరి. కృష్ణుడు చురుకుబెత్తమును తీసికొని గుర్రములను దోలుచు సారధ్యము చేసెను. గుర్రముల వేగాతిశయముచేత రథము కొంతసేపటిలోనే భీముని రథముతో కలిసికొనెను. వేదవ్యాసమునీంద్రుని ఆశ్రమము గంగానదీతీరమందు కలదు. ఆ గంగానదీతీరమందు అశ్వత్థామ వుండునని తలచి భీముడు మిక్కిలి కోపముచేత కోయుచు తన రథమును ముందుగా నడిపించుచుండెను.

కృష్ణ ధర్మరాజు అర్జునులు ముగ్గురును నీవు ముందు వెళ్ళవద్దని భీమునితో చెప్పిరి. భీముడు ముందుగా తన రథమును నడిపించి గంగానదీతీరమునకు బోయి చూచెను. ఆగంగానదీ జలసమీపమందు మునులచేత సేవింపబడుచు వేదవ్యాసమునీంద్రు డుండెను. ఆ వేదవ్యాసుడు చుక్కలనడుమ ప్రకాశించు పూర్ణచంద్రునివలె ప్రకాశింపుచుండెను. ఆ వ్యాసమునీంద్రుని భీముడు చూచి అతని దగ్గరకు పోక అతని పాదములకు తన మనస్సులోనే నమస్కరించెను. భీముడు వ్యాసమునీంద్రుని చుట్టుప్రక్కలయందు చూచెను. అంలెట ఒకచోట ద్రోణపుత్రుడు కనబడెను. అతడు తన దేహమందు నిభూతి పూసికొని గొప్ప తపస్సుచేయువానివలె నుండెను.

ద్రోణసుతుని భీముడు చూచి తన ధనుస్సునకు నారిని సవరించుకొని గొప్పబాణమునుసంధించి కోపముచేత కనుబొమలు రెంటిని ముడుచు కొని యాతనితో పెద్దగా యిట్లనెను.

పాపాత్ముడా ! అశ్వత్థామా ! నీవు బ్రాహ్మణులలో నీచుడవు. క్రూరకర్ముడవు. కపటధర్మము గలవాడవు. నీవు మిక్కిలి పాపబుద్ధిచేత గడచిన రాత్రియందు మా శిబిరములో ప్రవేశించి నిద్రించువారి నందరిన చంపివచ్చితివి. ఇంత మహాపాపకర్మమును చేసివచ్చి వెంటనే తపసివైతివి. ఇట్లు దాగియుండినను నీకు చావు తప్పదు. లే లేమ్ము. తపస్సుచేయుట చాలును. యుద్ధమునకు లేచి రమ్ము. అని భీముడు పండ్లుకొరుకుచు కఠినముగా నానితతో చెప్పెను. అశ్వత్థామ భీముని జూచి వాని వెరుకవచ్చు కృష్ణార్జున ధర్మరాజులను ముగ్గురిని చూచి విచారముగల మనస్సుతో యిట్లని తలచెను.

కృష్ణార్జునులు సకల దివ్యాస్త్రములను యెరిగినవారు. గడచినరాత్రి నేను వీరిశిబిరములో ప్రవేశించి వీరి బంధుమిత్ర పుత్రులు మొదలగు వారినందరిని చంపితిని. ఆకోపముచేత నన్ను వీరు చంపుటకు వచ్చినారు అని అశ్వత్థామ తనమనస్సులోతలచి భయపడి ఒక గడ్డిపరకను తీసికొని బ్రహ్మశిరమను దివ్యాస్త్రమును తలచెను. ఆగడ్డిపరకయందు ఆ దివ్యాస్త్రమును ఆవహించి పాండవవంశము నశించుగాకయని క్రూరముగా చెప్పుచు కోపముచేత ప్రయోగించెను. అట్లు ప్రయోగించగా బ్రహ్మశిరమను దివ్యాస్త్రమునందు భయంకరమైన అగ్నిహోత్రము కలిగెను. ఆ అగ్నిహోత్రము యొక్క మంటల సంపులు యేదిక్కుయందు చూచినను భయంకరముగా వ్యాపించియుండెను. బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రమువలన కలిగిన ఘోరాగ్ని సకలలోకములను భస్మముచేయునట్లుగా అభివృద్ధియా

యెను. కృష్ణు డర్జునుని దివ్యాస్త్రముహేమ నెరిగియున్నందున అశ్వత్థామయొక్క- బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రమునకు భయపడక అర్జునునితో యిట్ల నెను.

అర్జునా! ఇది బ్రహ్మశిరమను దివ్యాస్త్రము. ఈదివ్యాస్త్రమును మరియొక దివ్యాస్త్రముచేత నశింపజేయుటకు శక్యముగాదు. నీవును బ్రహ్మశిరదివ్యాస్త్రమును ప్రయోగించి యీతనియొక్క దివ్యాస్త్రశక్తినిమాన్పి నిన్నును నీసహోదరులను రక్షించుకొనుము. వేగమును వహింపుము. అని కృష్ణు డర్జునునితో చెప్పెను. అర్జునుడతి శీఘ్రముగా రథముదిగి నియమముచేత ద్రోణాచార్యుని స్మరించి ధనుస్సు తీసికొని మంత్రపూర్వకముగా బాణమును సంధించెను.

అశ్వత్థామా అర్జునుల బ్రహ్మశిరోనామ కాస్త్రంబు
లొందొంటిం దాకుట

జనమేజయ మహారాజా! అట్లు అర్జునుడు బాణమును సంధించి యాద్రాణికి కీడుకలుగకుండ నుండవలెననియు, నాకును, నా అన్నదమ్ములకును శుభము కలుగవలెననియు పలికెను. అర్జునుడు పలికి, బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రముయొక్క అధిదేవతకు నమస్కరించి నాబ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రమువలన అశ్వత్థామ ప్రయోగించిన బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రము ఉపశాంతిని పొందుగాక యనిచెప్పి బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రమును ప్రయోగించెను. ఆ బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రము ప్రళయకాలమందుగల భయంకరమైన అగ్నిహోత్రమువంటి జ్వాలా సమూహములను కలిగించి ఆకాశమంతయు తనమయముగా వ్యాపించెను. అట్లు వృద్ధిబొందిన అర్జునుని బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రము, ద్రోణ సుతుని అస్త్రమును మరలించుటకు ఉత్సహించెను.

కాని యీతనియొక్క బ్రహ్మశిరదివ్యాస్త్రము మరలక అతి భయంకరముగా ఆకాశమందు అర్జునుని దివ్యాస్త్రముతో పోదుచు

చుండెను. ఆ రెండు బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రములును ఆకాశమందు వ్యాపించి అతి భయంకరముగా పోరుచుండెను. ఆ దివ్యాస్త్రముల ఆటోపమునలన సకలభూతములును భయభ్రాంతములాయెను. సముద్రములు ఘూర్ణిలెను. అనేక శతముల తోకచుక్కలు ఆకాశములో నుంచి క్రిందపడెను. సూర్యుడు కాంతిహీనుడై మాసెను. కులపర్వతములన్నియు గడగడ వడకెను. ఆకాశము మెరుపుల సహితముగా రాశ్మివర్షము కురిసెను. భూచక్రమంతయు గిర్గిర దిరిగెను. పిడుగుల ధ్వనులు వినిపించుచుండెను. సకల జనులును ఆశ్చర్య భయములను పొంది నిశ్చేష్టితులైరి. ధర్మాత్ముడైన నారదమహాముని వేదవ్యాసుని దగ్గరకువచ్చి నిలిచెను. నారద వ్యాసమహాముని లిద్దరును అర్జున అశ్వత్థామల నిద్దరును శాంతచిత్తులను చేయదలచి నడుమ నిలిచియుండి వారిద్దరు వినునట్లుగా యిట్లనిరి.

అర్జున అశ్వత్థామలారా! యీ బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రము సకలలోకములను దహింపజేయును. ఈ దివ్యాస్త్రమును మనుష్యుల మీద ప్రయోగింపరాదు. ఇదివరకు లోకమందు అనేక దివ్యాస్త్ర సంపన్నులు గతించిరి. మహాభుజబల శౌర్యవాతులు గతించిరి. వారెవ్వరును యీదివ్యాస్త్రమును మనుష్యులమీద ప్రయోగింపలేదు. అని నారద వ్యాసమును లిద్దరును దివ్యాస్త్రములవలన గలిగిన అగ్నిజ్వాలాసమూహముల నడుమ నిర్భయముగానుండి అర్జున అశ్వత్థామలతో చెప్పిరి. నారద వ్యాసమును లిద్దరును సర్వధర్మములను రక్షించుచు సర్వలోక హితకార్యములను చేయుచుందురు. ఆ మహామునులు చెప్పిన మాటలను అర్జునుడు విని ఆకాలమునకు చేయదగిన అనుష్ఠానమును వ్రాపించి మహామునులతో యిట్లనెను.

మహాత్ములగు నారద వ్యాసమునీంద్రులారా! ఈ పాపాత్ముడగు అశ్వత్థామ మొదట మామీద ఈ బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రమును

ప్రయోగించెను. దానిని ఉపశాంతి జేయుటకై నేనును బ్రహ్మశిర
దివ్యాస్త్రమును ప్రయోగింపవలసి వచ్చెనుగాని మరియొక తలంపు
చేతకాదు. నాదివ్యాస్త్రమును నుపసంహరింప వలసినయెడ ఉపసంహ
రించెదను. నా అస్త్రమును నేను ఉపసంహరించిన యెడల యీ
పాపాత్ముడగు అశ్వత్థామ తన అస్త్ర సంబంధమైన అగ్నిజ్వాలల
యందు మమ్ములనందరిని హోమముజేయును గనుక మాక్షేమమును
మీదివ్య చిత్తమందు తలంపవలయును. అని అర్జునుడు నారద వ్యాస
మునులతో చెప్పి తన బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రమును శీఘ్రముగా ఉప
సంహరించెను. అర్జునుని మంత్రతపోబలములకు ఆ మునులు మెచ్చు
కొని తల్లడిల్లరి.

జనమేజయమహారాజా ! బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రమును ప్రయో
గించి ఉపసంహరింపరాదు. అట్లు ఉపసంహరింపుటకు రాజులును
దేవతలును సమర్థులుగారు. అర్జును డొక్కడే సమర్థుడగును గాని
మరియొక డెంతవాడైనను సమర్థుడుకాడు. అర్జునుడు గొప్ప తపస్సం
పన్నుడు. గొప్ప బ్రహ్మచర్య వ్రతనియమములు గలవాడు. దాన
శీలుడు. సత్యధర్మవంతుడు మహాత్ముడైన అర్జునుడు బ్రహ్మశిరాస్త్ర
మును ప్రయోగించి ఉపసంహరింపుటకు సమర్థుడాయెనేగాని మరి
యొకడు సమర్థుడుకాడు. జనమేజయమహారాజా ! ఆ బ్రహ్మశిర
మును పేరుగల దివ్యాస్త్రము బ్రహ్మ తేజోమయము. అట్లు బ్రహ్మ
శిర దివ్యాస్త్రమును ప్రయోగించి మరల ఉపసంహరించిన యెడల
అట్లు చేసినవారినే ఆ దివ్యాస్త్రము చంపివేయును. అర్జునునకు గురు
భక్తియు, వ్రతభక్తియు, అధికముగా నున్నందున ఆ బ్రహ్మశిర
దివ్యాస్త్రమును మరలించుటకు అర్జునుడు సమర్థుడు కాగలిగెను.
ఇట్లర్జును డసాధ్యమగు బ్రహ్మశిరాస్త్రమును మరలింపగా నారద
వ్యాసమహామునులు అర్జునుని మహాత్మ్యము ఇంత గొప్పదిగదా

యని పూహించిరి. అశ్వత్థామ తనదివ్యాస్త్రమును మరలించుటకు ప్రయత్నించి చూచెను. ఆ యస్త్రమును మరలించుటకు శక్యము గాక దీనమనస్సుగలవాడై వ్యాసమునీంద్రునితో యిట్లనెను.

మహాత్మా ! వ్యాసమునీంద్రా ! భీము డధర్మ యుద్ధమందు దుర్యోధనుని చంపి నాకు సిగ్గుగలుగునట్లు దుర్యోధనుని అవమానించెను. అంతట నిలువక భీము డిప్పుడు నామీదకు వచ్చి నన్ను చంపుటకు ప్రయత్నించెను. నాకు అవమానమువలన కలిగిన కోపముచేతను ప్రాణభయముచేతను వివేకములేక బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రమును ప్రయోగించితి. ఈదివ్యాస్త్రమును మరలించుట పాండవులెరుగుదురేగాని నాకు తెలియదు. నేను ప్రయోగించిన దివ్యాస్త్రమును పాండవులు మరలించుటచేత నాకు యెంతపాపము కలిగినను అందుకు నేను సమ్మతించితిని. అని చెప్పగా ఆమాటలను వేదవ్యాసమునీంద్రుడు విని యాతని ముఖమందు చూపునిలిపి యిట్లనెను.

ద్రోణాత్మజా ! నీ తండ్రియగు ద్రోణుడు వాత్సల్యముచేత బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రమును అర్జునున కిచ్చెను. ఈ అర్జునుడును నీకు కీడుకలుగవలెనని తలచలేదు. నీవు ప్రయోగించిన బ్రహ్మశిరాస్త్రమును ఉపశమింపజేయుటకై యీ అర్జునుడు తన బ్రహ్మశిరాస్త్రమును ప్రయోగించెను. మేము కూడదనిచెప్పగా అర్జును డతని దివ్యాస్త్రమును ఉపసంహరించెను. ఇట్టి గొప్ప అస్త్రవిద్యామహాత్మ్యముగల అర్జునుని చంపుటకు నీకు సాధ్యముకాదు. నీ బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రము అర్జునుని బ్రహ్మశిరాస్త్రముచేత నివారింపబడగలదు. ఆవిషయ మటుండనిమ్ము. మరియొక విషయమును చెప్పెద వినుము. బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రమును మనుష్యులమీద ప్రయోగించరాదు. మనుష్యులమీద ప్రయోగించువానికి అశుభము కలుగును. బ్రహ్మశిరాస్త్రము ఒకనిచేత ప్రయోగింపబడి మరియొకని అస్త్రముచేత

ఉపశమించినయెడల ఆ దేశమునకు పండ్లెండు సంవత్సరములవరకు వర్షము కురియక కరువువచ్చును. పాండవులను నిన్నును ఈ దేశమును రక్షించుటకు చెప్పితిని. ఏవిధముచేతనైనను నీ బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రమును ఉపసహరింపవలయును. తపస్సుచేయుటకు సిద్ధముగా వచ్చియున్నావు. హోషమును విడిచి సుఖవంతుడవుగమ్ము. అర్జునుడు ధర్మమార్గముచేత జయము పొందుటకు అపేక్షించియున్నాడు. అర్జునుడు సంతోషముగా వెళ్ళవలయును. నీకు సహజమైన నీ శిరస్సుయందుండు మణిని యీ యర్జునునకు యిమ్ము. అట్టిచ్చితివేని అర్జునుడును ధర్మరాజాదు లందరును నీ ప్రాణములను తీసికొన్నంత సంతోషమును పొంది వెళ్ళుదురు. ఈపద్ధతి మంచి సంధిప్రకారమగును. ఇట్లు చేయుట మంచిది. అని వేదవ్యాసమునీంద్రు డశ్వత్థామతో చెప్పెను. ఆమాటలను అశ్వత్థామ విని దుఃఖమనస్సుగలవాడై వ్యాసమునీంద్రునితో యిట్లనెను.

వ్యాసమునీంద్రా ! పాండవులు దుర్యోధనుని బొక్కసమును తీసికొనిరి. ఆ బొక్కసమందు గొప్ప గొప్ప రత్నశ్రేష్ఠము లున్నవి. నా శిరస్సునందు నాకు సహజముగానుండు రత్నమువలన నాకు సర్పభయములేదు. దొంగలభయములేదు. దేవరాక్షసులవలన భయము కలుగదు. అగ్నిభయములేదు. ఈ రత్నములవలన నాకు యేబాధ కలుగదు. అట్టి మాహాత్మ్యముగల యీ రత్నమును పాండవులకు యిచ్చుటకు సమ్మతింపను. నీమాటలను అతిక్రమింపరాదు. అందువలన నా శిరోరత్నమును నీకు సమర్పించితిని. నా బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రము పాండవులయొక్క స్త్రీల గర్భములయందుగల శిశువులను చంపి తృప్తిని బొంది ఉపశమింపుగాక. అని అశ్వత్థామ వేదవ్యాసమునీంద్రునితో చెప్పెను. ఆ మాటలను విని వ్యాసుడు యాతనితో యిట్లనెను.

అశ్వత్థామా ! నీ యిష్టప్రకారము నీ అస్త్రమువలన పాండవులయొక్క స్త్రీలగర్భముల యందుగల శిశువులనన్నిటిని నశింపజేయుము. ఒక స్త్రీ గర్భమందలి శిశువునకుమాత్రము ఆశపడకుము. అని వేదవ్యాస మునీంద్రుడు అశ్వత్థామకు చెప్పెను. ఆ మాటను అశ్వత్థామవిని వ్యాసునిమాటవలన తనమాటను తప్పుగా మనస్సునందు తలచెను. అని తన మనస్సులో అశ్వత్థామ యిట్లనుకొనెను. పాండవేయుల భార్యల గర్భములు నశింపవలెనని నేను అస్త్రమును ప్రయోగించితిని. ఇట్లు చెప్పటచేత పాండవులభార్యల గర్భములును వారిపుత్రులయొక్క భార్యల గర్భములును అన్నిటినిచేర్చి పలికిన వాడవైతివి. ఈ వ్యాసమునీంద్రుడు పాండవేయుల భార్యలయొక్క గర్భములలో ఒక్క గర్భమునకు మాత్రము ఆశపడవద్దని నాతో చెప్పెను. ఇట్లనుటచేత పాండవుల భార్యలలో ఒక్క స్త్రీ గర్భమందు గల శిశువును మాత్రము విడువుమని చెప్పినట్లాయెను. ఈ అర్థభేదమును నేను యెరుగవలసిన పనిలేదు. వ్యాసుడుచెప్పిన మాటకు నేను యిప్పుడు సమ్మతించునట్టుగా నటించి పాండవుల సకలభార్యలగర్భములను నా అస్త్రమువలన నశింపజేసెదను. అని అశ్వత్థామ తన మనస్సులో తలచి పాండవులయొక్కయు వారి పుత్రులయొక్కయు సకలభార్యల గర్భములందలి శిశువులను నశింపజేయుటకు నిశ్చయించెను. అట్లశ్వత్థామ మనస్సులో నిశ్చయించి మీరు చెప్పినట్లే చేసెదనని పైకి వ్యాసమునీంద్రునితోజెప్పెను. అశ్వత్థామ, వ్యాసుల సంభాషణ ప్రకారమంతయు కృష్ణుడు తెలిసికొని తనమనస్సులో యిట్లని యోచించెను.

ఈ దుర్వార్ధుడగు అశ్వత్థామ వ్యాసుడుచెప్పినమాట నుపేక్షించి తన యిష్టప్రకారము సకల గర్భములను నశింపజేయుటకు నిశ్చయించెను. పాపాత్ముడైన అశ్వత్థామయొక్క చెడుతలంఘనకు అడ్డుపడ చూచెదను. నామాటను వీడు విననియెడల తుదకు నేను

జేయు పద్ధతి ఉన్న దేకదా ! అని కృష్ణుడు తన మనస్సులో యోచించెను. ఆ సమయమున అశ్వత్థామ యొక్క మనస్సున గల చెడు తలంపును వ్యాసమునీంద్రుడు కూడ యెరిగెను. వ్యాసుడు తన మనస్సులో యిట్లని తలచెను. ఈ దుర్మార్గుడగు అశ్వత్థామయొక్క మనస్సులోనున్న చెడుతలంపును కృష్ణుడును యెరిగియున్నాడు. అట్లు కృష్ణుడు యెరిగి అశ్వత్థామతో సంభాషించతలచి యున్నాడు. అని వేదవ్యాసుడు తన మనస్సులో తలచి అశ్వత్థామతో మాటలాడక యూరకుండెను.

శ్రీ కృష్ణుడు ఉత్తరగర్భము దగ్ధముగాకుండా జేయ
ని శ్చ యి ం చు ట

ఓ జనవేదయమహారాజా ! అప్పుడు కృష్ణుడు అశ్వత్థామతో యిట్లనెను. అశ్వత్థామా ! గడచినరాత్రి పాండవ కుమారులగు ద్రౌపదీపుత్రులైదుగురుని నీవు చంపితివి. నిద్రించిన జనులనందరిని చంపి మహాపాపమును బొందితివి. ఇప్పుడు పాండవుల భార్యల యొక్కయు, వారిపుత్రుల భార్యలయొక్కయు సకల గర్భముల యందుగల శిశువులనందరిని నీ అస్త్రముచేత చంపదలచియున్నావు. వారిలో ఒక్క స్త్రీయొక్క గర్భమందలి శిశువునైనను చంపక విడువుము. ఇట్లు చేయుటమంచిది. పాండవవంశము నిబ్బునట్లుగా ఒక్క స్త్రీ గర్భమునందు గల శిశువును నేను బ్రతికించెదను. నేను యిచ్చెడి బాలుడు ధర్మముచేతను, దానముచేతను, యజ్ఞముల చేతను ప్రసిద్ధుడై జనులచేత స్తుతింపబడఁచుండును. అట్టిబాలునొకని రక్షించి పాండవవంశమును నేను నిల్పెదను. గనుక నీవును అట్టి ఒక శిశువును మాత్రము విడిచి తక్కిన స్త్రీ గర్భమునందుండు శిశువులను నీ యిష్టప్రకారము నీ బ్రహ్మశిరాస్త్రముచేత దహింపుము. ఒక స్త్రీ గర్భమందుండు శిశువునకు మాత్రము నీ వాశపడకుము.

అని కృష్ణు డశ్వత్థామతో చెప్పెను. ఆమాటలను అశ్వత్థామ విని తీవ్రగోష కోపములు కలవాడై కృష్ణునితో యిట్లనెను.

కృష్ణా! నీవు పాండవపక్షపాతముచేత యిట్లు చెప్పుచున్నావు. నీవు చెప్పినట్లు నేను చేయను. నాబ్రహ్మశిరాస్త్రముచేత పాండవుల సకలభార్యల గర్భములును వారిపుత్రుల సకలభార్యల గర్భములును అన్నియు నశింపగలవు. నా అస్త్రముచేత దహింపబడని గర్భ మొకటియు కన్పింపదు. ఆ విషయమటుండనిమ్ము. నీ మేనల్లుడగు అభిమన్యునియొక్క తేజస్సు విరాటరాజు కూతురగు ఉత్తరగర్భమందున్నది. ఈ ఉత్తరగర్భమందలి శిశువును నీవు రక్షింపవలెనని జూచుచున్నావు. ఆపనికి నీవు పూనినయెడల నాఅస్త్రముచేత ఆఉత్తర గర్భమును గూడ అవశ్యముగా దహింపజేయుదును. అని అశ్వత్థామ కృష్ణునితో జెప్పెను. ఆ మాటలను కృష్ణుడు విని అశ్వత్థామతో నిట్లనెను.

అశ్వత్థామా ! పుణ్యాత్ముడైన అభిమన్యునియొక్క తేజస్సు ఉత్తరగర్భమందు ప్రకాశింపుచున్నది. ఆ ఉత్తరగర్భమందుండు శిశువును నీవు నీ అస్త్రముచేత చంపినను ఆ శిశువునకు నేను దీర్ఘాయుష్యము కలిగించెదనని కృష్ణుడు అశ్వత్థామతో జెప్పెను. కృష్ణుడు చెప్పిన మాటలను అశ్వత్థామవిని నవ్వుచు కృష్ణునితో మరల యిట్లనెను. కృష్ణా! నా అస్త్రముచేత దహింపబడిన శిశువును నీవు రక్షించెదనని చెప్పితివి. అస్త్రముచేత దహింపబడిన వానిని రక్షించుట మంచిదే. దీనివలన నీశక్తి తెలియబడును. అని అశ్వత్థామ కృష్ణునితో జెప్పెను. వ్యాస కృష్ణులు చెప్పినమాటలు ఆదరింపదగినవైనను అశ్వత్థామ నారిమాటల నాదరింపక పాండవులయొక్కయు, వారి పుత్రులయొక్కయు సకల భార్యల గర్భములందలి శిశువులు నశించునట్లుగా తన బ్రహ్మశిరాస్త్రమును విడిచెను. అశ్వత్థామ

విడిచిన బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రమును కృష్ణుడు చూచి వానితో యిట్లనెను.

ద్రోణపుత్రా! పూర్వము త్రికాలవేదియగు బ్రాహ్మణుడొకడు విరాటరాజుయొక్క పట్టణమగు ఉపప్లావ్యమునకు వచ్చెను. ఆ బ్రాహ్మణుడు అభిమన్యుని భార్యయగు ఉత్తరను జూచి యిట్లనెను. ఉత్తరా! నీపుణ్యమువలన ప్రాణములు క్షీణించిన పుత్రుడు నీగర్భమందు పుట్టగలడు. అందువలన నీగర్భమందుగల పుత్రునకు పరీక్షిత్తును పేరుకలుగును. అని సర్వజ్ఞుడైన బ్రాహ్మణుడు ఉత్తరతో జెప్పెను. ఆ మహాత్మునిమాట అసత్యము కానేరదు. నీవు ప్రయత్నించి నశింపజేయ దలచిన యేర్పాటు ఆ ఉత్తరగర్భమందుగల శిశువును బొందదు. ఉత్తరగర్భమందుండు బాలుడే పాండవవంశకరుడు. అని కృష్ణుడు నాతనితో చెప్పుచు మనస్సున రోషమతిశయింపగా మరల నాతనితో వెంటనే యిట్లనెను. ఓరీ! గురుపుత్రా! నీవు బాలురను చంపితివి. అందుచేత నీవుదుర్లభమైన ఆహారము గలవాడవై యితరుల సహవాససహాయములు లేనివాడవై మూడువేల సంవత్సరములవరకు తిరుగుచుండుము. నీదేహమందుగల గాయములయొక్క మురికికంపుగల రక్తము దేహమంతటను కారుచు ఆ మూడువేల సంవత్సరములవరకు వ్యాపించి యుండగలదు. ఇట్లు నీవు కష్టపడుచు నీమూడువేల సంవత్సరముల పర్యంతము భూమియందుతిరుగుచుండుము. నాచేత రక్షింపబడిన పరీక్షిత్తును అభిమన్యుని పుత్రుడు కృపాచార్యునివలన ధనుర్వేదమును తెలుసుకొని సకల శస్త్రాస్త్రములను బొంది అనేకసంవత్సరములు రాజ్యమును పాలింపగలడు. ఆ పరీక్షిత్తునకు జనమేజయుడనుమహారాజుపుట్టి నీవుచూచుచుండగా మిక్కిలి తేజస్సుచేత ప్రకాశింపుచు ప్రవర్తింప గలడు. నాతపస్సత్యములయొక్క గొప్ప ప్రభావములను చూడుము. నేను

చెప్పినప్రకారము తప్పక జరుగగలదు. అని కృష్ణుడు రోషముగల వాడై అశ్వత్థామను శపించి అశ్వత్థామతో చెప్పెను. అప్పుడు వేద వ్యాసమునీంద్రుడు అశ్వత్థామతో యిట్లనెను. ఓరీ! అశ్వత్థామా! నీవు బ్రాహ్మణకులమందు పుట్టియు, కూరకర్మమును చేయుటకు సమ్మతించి నామాటలను నిర్లక్ష్యము చేసితివి. నీయస్త్రముచేత స్త్రీలగర్భములయందుండు బాలురనుచంపి పాపమును కట్టుకొంటివి. గనుక కృష్ణుడు చెప్పినప్రకారము మూడువేలసంవత్సరముల పర్యంతము కృష్ణుని శాసఫలము అనుభవింపుము. అని వేదవ్యాసమునీంద్రుడు అశ్వత్థామను శపించి నీచకర్మదా! పో! పొమ్మని అశ్వత్థామతో చెప్పెను. ఆ వ్యాసమునీంద్రుడు శపించిన వాక్యములను అశ్వత్థామవిని వ్యాసుని ముఖమునుజూచి యిట్లనెను.

వ్యాసమునీంద్రా! నీవు మనుష్యులలోనే సంగరింపు చుండుము. అని యిట్లు అశ్వత్థామ వ్యాసునకు ప్రతిశాపమిచ్చి మరల యిట్లనెను. వ్యాసమునీంద్రా! నీవగ్గరనే నేను ప్రవర్తింపు చుండెదను. నీవును కృష్ణుడును సత్యవాదులు యగుదురుగాక అని అశ్వత్థామ వేదవ్యాసమునీంద్రునితో చెప్పెను. అని చెప్పి అశ్వత్థామ తనకు సహజముగానుండు శిరోమణిని పాండవులకిచ్చి తానుతపోవనమునకు వెళ్ళెను. అశ్వత్థామ తపోవనమునకు వెళ్ళినపిమ్మట ధర్మరాజ భీమాద్జున నకుల కృష్ణులు ఆయిదుగురును, ఆ వేదవ్యాసమునీంద్రునకు నమస్కరించి అతనియొక్క అనుమతిపొంది అతి శీఘ్రముగా తమశిబిరమునకు వచ్చిరి. జనమేజయ మహారాజా! ధర్మరాజాదులందరును రథములుదిగి దుఃఖించుచు యేడ్చుచున్న ద్రౌపదిని జూచిరి. ఆద్రౌపది దుఃఖమును చూడగా ధర్మరాజాదుల కందరికిని మరల క్రొత్తదుఃఖములు కలిగెను. ధర్మరాజాదు లందరును ద్రౌపది చుట్టును కూర్చుండిరి.

భీముడు అశ్వత్థామ శిరోరత్నమును ద్రౌపదికిచ్చుట

జనమేజయ మహారాజా! ఇట్లు కూర్చున్న పిమ్మట ధర్మరాజు పంపగా భీముడు అశ్వత్థామ శిరోరత్నమును ద్రౌపదికి సమ

ర్పించి యిట్లనెను. బ్రాహ్మదీ ! అశ్వత్థామయొక్క పొగగణగెను. ఇక
 దుఃఖమును విడువుము. రాజధర్మమును నీవుచక్కగా యోచింపుము.
 నీశాంతగుణము ధర్మరాజుయొక్క దుఃఖమును పోగొట్టును. బ్రాహ్మదీ!
 పూర్వము సంధిజేయుటకు ధర్మరాజు కృష్ణనిపంపినప్పుడు కృష్ణనితో
 నీవు చెప్పిన గర్వ రాజస కఠినవాక్యములనన్నిటిని యిప్పుడు తలం
 పుము. అప్పుడు నీవు సంధిచేయవద్దనియు, అవశ్యముగా యుద్ధము
 చేయవలెననియు, కృష్ణనితో చెప్పితివి. నీయిష్టప్రకారమే సంధికుద
 రక, యుద్ధమే జరిగెను. యుద్ధమందు శత్రువులు క్రూరముగా జంపక
 పూలదండలతో కొట్టరుగదా ! గనుక నీకొడుకులగు ప్రతివింద్యాదు
 లైదుగురును చచ్చినందుకు నీవు దుఃఖింపకుము. అని భీముడు
 బ్రాహ్మదీదేవితో చెప్పెను. బ్రాహ్మదీ ! ధృతరాష్ట్రుని వంశమునకు
 మగదిక్కు లేకుండునట్లు అందరిని చంపివేసితిని. కృష్ణుని కృపవలన
 అర్జునునియొక్క గొప్ప అంశవలన ధృతరాష్ట్రుని వంశమును
 బొత్తుగా నశింప జేసితిని. దుశ్శాసనుని కొమ్ముచీల్చి వానిరక్తమును
 త్రాగితిని. దుర్యోధనుని తొడలను విరుగగొట్టి నామెడమ పాదము
 చేత దుర్యోధనుని శిరస్సును తన్నితిని. రాజులందరును చూచి అందుకు
 సంతోషించిరి. మనమిప్పుడు మిక్కిలి సంతోషింప వలసిన కాలమై
 యున్నది. ఇంతసంతోషకాలమందు నీవు దుఃఖింపరాదు. అశ్వత్థామ
 ద్రోణాచార్యుని పుత్రుడవగుటవలన అశ్వత్థామను చంపుటకు అర్జు
 నుడు సమ్మతింపలేదు. అర్జును డందులకు సమ్మతింపక గురుసుతుని
 అవమానించి వానిశిరోరత్న దివ్యాస్త్రములను రెంటిని తేచ్చినాడు.
 గురుసుతునియొక్క శిరోరత్నమును మనకుయిచ్చినందున అతనికిర్తి
 యను శరీరము నశించెను. గురుసుతుని శరీరము మురికిని గలిగి
 యున్నది. మరియొక విశేషముగలదు. వేదేమియు అతనిశరీరమం
 డగుపించదు. వైరమును విషయము లేకుండునట్లు మనశత్రువు లంద
 రును నశించిరి. యిట్లుచేయుటకు మనము సమర్థులమైతిమి. ధర్మరాజు
 నిర్మలమైన కీర్తికి ఆధారుడైయున్నాడు. నీవు దుఃఖమును విడువుము.

అని భీముడు ద్రాపదితో చెప్పెను. ఆమాటలను ద్రాపది విని కొంత దుఃఖము విడిచి కొంత తెలివి దెచ్చుకొని లేచెను. ద్రాపది యా గురుసుతుని శిరోరత్నమును పద్మరాగమని తనచేతితో తీసికొనెను. ఆపద్మరాగమణి దేదీప్యమానముగా ప్రకాశించుచుండెను. ఆపద్మరాగమణిని ద్రాపది తీసికొని భీమునితో నిట్లనెను.

భీమా! గురుసుతుని శిరస్సునందు సహజముగానుండు యీ శిరోమణిని చూచినతోడనే నాదుఃఖము నశించి నాకు సంతోషము కలిగెను. ఇంతమాత్రము నాకు చాలును. ఈ గొప్పరత్నమును ధరించుటకు యీ ధర్మరాజే యోగ్యుడు. అని ద్రాపది భీమునితో చెప్పుచు ఆ రత్నమును ధర్మరాజుయొక్క చేతిలో వుంచెను. గురుసుతునియొక్క శిరోరత్నమును భక్తి ప్రీతిపూర్వకముగా ధర్మరాజు తన శిరస్సునందు ధరించెను. అట్లు ధరించి ప్రకాశించు ధర్మరాజు చంద్రోదయకాలమందు ప్రకాశించు తూర్పుపర్వతమువలె నుండెను. ఇట్లు ధర్మరాజు సంతోషమును ద్రాపదికి కలిగించి అక్కడుండు స్త్రీజనులును, సాత్యకి సహదేవుడు మొదలగు పురుషులును అందరు వినునట్లుగా ద్రోణజునకు తమకు కలిగిన కలహము, రోషము వివాదము విషయకములైన విశేషములను స్పష్టముగా విశదీకరించెను. అంతట ధర్మరాజు మొదలగు వారందరును తమకు సంతాన హాని కలిగించిన బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రముయొక్క మహాత్యమును వ్రోసింది దుఃఖించి గురుసుతునితో కృష్ణుడు చెప్పిన మాటలను తలచుకొని సంతోషించిరి. అట్లు కృష్ణుని మాటలవలన ఉత్తరకు పుత్రుడుకలుగునని సంతోషించుచు అదియెట్లుగునోయని సందేహించుచుండిరి. ఆసమయమున నుత్తరకు తప్ప తక్కిన పాండవ స్త్రీల కందరకును గర్భములు నశించెను. బ్రహ్మశిర దివ్యాస్త్రమును గురుసుతుడు ప్రయోగించినప్పు డా యస్త్రప్రభావమువలన పాండవుల స్త్రీల గర్భమందలి శిశువులన్నియు దహింపబడెను. ఆ బ్రహ్మ

శిరాస్త్రము ఉత్తర గర్భమందలి శిశువునుకూడ నశింపజేయుటకు ప్రయత్నించెను. కృష్ణు డా ద్రాణితో మాటలాడుచునే, తన దివ్య చిత్త సంకల్పముచేత ఉత్తరగర్భము దహింపకుండునట్లు రక్షించెను. అందువలన అశ్వత్థామయొక్క బ్రహ్మశిరదివ్యాస్త్రమువలన కలుగు వుపద్రవము ఉత్తరాగర్భమును సోకలేదు. ఆ విశేషమును కృష్ణు డును ఉత్తరయు తప్ప యితరులెరుగరు. జనమేజయమహారాజా! ఆవిషయ మటుండనిమ్ము. ఆసమయమున ధర్మరాజు పుత్రదుఃఖమును విడువక కృష్ణునితో యిట్లనెను.

మహాత్మా! కృష్ణా! ద్రౌపదీపుత్రు లైదుగురును అఖండమైన బలపరాక్రమ శౌర్యవంతులు. అశ్వత్థామ ఒక్కడే యీ శిబిరములో బ్రవేశించి బలహీనులను చంపినట్లుగా ద్రౌపదీపుత్రులను యెట్లుచంపెనో తెలియదు. అట్లు చంపుటకు నాతం డెట్లు సమర్థుడో తెలియదు. ఆద్రాణి కత్తిచేత అందరిని నరికినట్లు తోచుచున్నదిగాని బాణములచేతనైనను చంపినట్లులేదు. ధృష్టద్యుమ్నుడు సకల యుద్ధవిశేషముల నెరిగినవాడు. అమితమైన భుజబలవంతుడు. అగ్నిహోత్రునివంటి తేజోవంతుడు. దేవేంద్రుడు మెచ్చుకొనదగిన ధనుర్విద్యాసమర్థుడు. అట్టి ధృష్టద్యుమ్నుడు ఉశ్వత్థామయొక్క గర్భమును. మాన్సలేక గురుసుతునిచేత చచ్చెను. ఆతం డొక్కడే యీ శిబిరములో ప్రవేశించి పుత్రమోజుడు శిఖండి మొదలగు తక్కిన పాంచాలుర నందరిని చంపివేసెను. ఆద్రోణపుత్రు డొక్కడే యింతమందిని చంపడము నాకు మిక్కిలి ఆశ్చర్యము కలుగుచున్నది. ఏకారణముచేత ద్రోణజునకు యింత బలశక్తి కలిగెనో ఆ కారణమును నాకు చెప్పుము అని ధర్మరాజు అడుగగా కృష్ణు డిట్లు అనెను.

ధర్మరాజు కృష్ణునివలన శివప్రభావము నెరుంగుట

ధర్మరాజా! శివదేవుడు పరమేశ్వరుడు. అధికమైన కృప గలవాడు. భక్తులకు కృపబూని శుభములను కలిగించువాడు. అట్టి

రుద్రదేవుని గురునందనుం డాశ్రయించి గడచిన రాత్రియందు మిక్కిలి బలశౌర్యములు గలవాడై అధికుడాయెను. ఆతండు శివుని వరము వలన మిక్కిలి బలవంతుడై మీ శిబిరములో ప్రవేశించి యిట్లందరిని చంపెను. పగ తీర్చుకొనెను. ధర్మరాజా ! ఆ శివదేవు డనుగ్రహించినయెడల అన్నికోరికలను ఫలింపజేయగలడు. దేవేంద్రుని గెలుచునంత గర్వబల లక్ష్మీ తేజోదేహ భావములను సమగ్రముగా యివ్వగలడు. ఆ శివదేవుడు శత్రువులను చంపుటకు సమర్థమైన బలశౌర్యములను ఒక్క అశ్వత్థామ కిచ్చుట మిక్కిలి ఆశ్చర్యము గాదు. ధర్మరాజా ! ఆ శివదేవుని నేను స్పష్టముగా యెరుగుదును. సకలలోకములను ఆ శివదేవుడు పుట్టించుచు రక్షించుచు సంహరింపుచుండును. ఆ శివుడు తన మనస్సునందు సంకల్పించిన మాత్రము చేతనే సకల ప్రపంచము సృష్టియగుచుండును. శివదేవుడు భక్త స్వాధీనుడు. శివుని యింత పరిమితిగలవాడని చెప్పుటకు సాధ్యము కాదు. ఆ పరమేశ్వరుడగు శివునియొక్క దివ్యలీలలను చెప్పెదను వినుము.

ధర్మరాజా ! పూర్వము సృష్ట్యాదియందు బ్రహ్మదేవుడు సకల భూతములను సృష్టించవలచి శివునిదర్శనమునకు వెళ్ళెను. బ్రహ్మదేవు డప్పుడు ప్రజాసృష్టిని చేయవలెనని శివునకు తెలిపెను. శివుడు బ్రహ్మదేవునియొక్క యిష్టమును ఫలింపజేయబూని తనమనస్సులో యిట్లని తలచెను. తపస్సు సకలకార్యములను సాధించుటకు ముఖ్యమైన సాధనముగానున్నది. గనుక నేను తపస్సుచేసి ప్రజలనుసృష్టించెదను. అని యిట్లు రుద్రుడు తనమనస్సులోనూహించి నీటిలోమునిగి తపోనిష్ఠయంబుండెను. అంతటబ్రహ్మదేవుడు అనేకసహస్ర సంవత్సరముల పర్యంతము భక్తి పూర్వకముగా శివునిరాకకు యెదురు చూచుచుండెను. బ్రహ్మదేవుడు తనతపఃప్రభావమువలన వక్షప్రజాపతిని సృష్టించి దత్తునితో నిట్లనెను.

దక్షుడా! నీవు వెళ్ళి ప్రజలను సృష్టింపుము. ప్రజలను సృష్టిం
చుకొరకు నిన్ను నేను సృష్టించితి నని బ్రహ్మదేవుడు దక్షునితో
చెప్పెను. అప్పుడు దక్షుడు బ్రహ్మదేవునితో నిట్లనెను. మహాత్మా!
బ్రహ్మదేవా! నాకంటె పెద్దవారు యితరులెవ్వరును లేనియెడల
నీవు చెప్పినట్లు నేను ప్రజలను సృష్టించెదను. అని దక్షుడు చెప్పగా
అతనితో మరల బ్రహ్మదేవుడిట్లనెను. దక్షుడా! నీకంటె పెద్దవాడు
రుద్రదేవుడుకలడు. అతడు జలములయందు మునిగియున్నాడు. ప్రజా
సృష్టి జేయుటకు నిన్ను నేను నియమించెదను. ఇక ప్రజాసృష్టిజేయు
టకు నీకంటె పెద్దవారెవ్వరును లేరు. నీవే ప్రజలను సృష్టింపుము.
అని బ్రహ్మదేవుడు దక్షప్రజాపతితో చెప్పెను. దక్షప్రజాపతి దేవ
రాక్షస మనుష్య పశ్వాదిజాతి భూతములను సృష్టించెను. ఆభూతము
లన్నియు ఆకలిగలవై దక్షప్రజాపతిని భక్షించుటకు ప్రయత్నించెను.
దక్షుడు శీఘ్రముగా బ్రహ్మదేవుని దగ్గరకు పోయి యిట్లని ప్రార్థిం
చెను.

మహాత్మా! బ్రహ్మదేవా! దేవాది సకల భూతములును
ఆకలిగలవై నన్ను భక్షించునిమిత్తమై నామీదికి వచ్చుచున్నవి. ఆ
సకల భూతములకును తగిన ఆహారములను యేర్పరచి నన్ను రక్షింపు
మని దక్షప్రజాపతి బ్రహ్మదేవుని ప్రార్థింపగా ఆ మాటలను బ్రహ్మ
దేవుడు విని ఓషధులును వృక్షములవలన కలుగు ఫలములును, కండ
మూలాదులును, భక్ష్యాదులును, యివియన్నియు భూతములకు
నాహారమగునట్లు యేర్పరచి నియమించెను. బలవంతమగు భూతము
లకు బలహీనములగు భూతములు ఆహారములుగా ఆజ్ఞాపించెను. అని
బ్రహ్మదేవుడు సకల భూతములకు నాహారములను యేర్పరుపగా నా
భూతములన్నియు సంతోషించి పోయి బ్రహ్మదేవుడు నియమించిన
ప్రకారము ఆహారములను భక్షించుచుండెను. ఆ భూతము లన్నియు
నట్లు వృద్ధిపొంది సంతానములను కలిగించుకొని సమృద్ధిని పొందు

చుండెను. బహుకాలముట్లు జరిగినపిమ్మట దుద్రుడుజలముతోనుండి లేచినచ్చి దేవ మనుష్యాది భూతకోట్లను జూచి కోపించుకొని తన లింగము నూడపెరికి క్రిందపడవేసెను. (లింగమనగా శిశ్నమని యెరుంగదగును) లింగమును పెరికి క్రిందపడవేయుట చూచి బ్రహ్మ దేవుడు శాంతవాక్యములచేత దుద్రుని కోపమును అణచుచు దగ్గరకు పోయి యిట్లనెను.

మహాత్మా ! దుద్రమూర్తి ! నీ లింగమును యిట్లు పెరికి వేయుటకు కారణమేమో చెప్పుము. కోపించుకొనకు మని బ్రహ్మ దేవుడు చెప్పగా దుద్రదేవు డిట్లనెను. మహాత్మా ! బహ్మదేవా ! నేను భూతములను సృష్టించుటకొరకు జలములయందు ఘోరమైన తపస్సుచేసి వచ్చితిని. నేను రాకమునుపే ఇతరునిచేత భూతములు సృష్టింపబడెను. అందుచేత నా లింగమును పెరికి క్రిందవేసితిని. భూతములను సృష్టించుటకు లింగము వుపయోగించు నేగాని మరియొక కార్యమునకు లింగము వుపయోగించదు. ఆ కారణమువలన నీక యీ లింగముతో నాకు ప్రయోజనము లేదని పెరికివేసితిని. అని దుద్రదేవుడు బ్రహ్మదేవునితో చెప్పి మిక్కిలి రోషముచేత విజృంభించిచూచునంత పర్వతమునకు పోయి మహాతపస్సును చేయు చుండెను. అంతట దుద్రుని లింగము మిక్కిలి తేజోహూపమై ప్రకాశించుచుండెను. ఆ లింగమును బ్రహ్మ దేవేంద్రాదులు చూచి బ్రహ్మాదులును సకల దేవతలు, నా లింగమును పూజించిరి.

ధర్మరాజా ! బహుకాలమునకు దేవత లందరును గొప్ప యజ్ఞమును జేయదలచి కావలసిన పదార్థములను సమగ్రముగా సంపాదించిరి. హవిర్భాగముల నిచ్చుటకు తగిన దేవతలను యేర్పరచుకొని మిక్కిలి శాంతచిత్తముగలవారై యుండిరి. శాంత చిత్తులైన దేవత లందరును యజ్ఞము చేయుటకు ప్రారంభించిరి గాని దుద్రుని మాహాత్మ్యమును యెరుగక దుద్రమూర్తికి హవిర్భాగము కల్పన జేయలేదు.

రుద్రుడు దేవతలుజేయు యజ్ఞమును పాడుచేయుట

ఆ యోగమూర్తియగు రుద్రదేవుడు తనకు హవిర్భాగ కల్పనను దేవతలు చేయలేదని మెరిగి తపోబలమువలన ధనుస్సును సృష్టించెను. ఆ ధనుస్సు మిక్కిలి పొడవుకలదై మిక్కిలి ఆశ్చర్యమును కలిగించుచు బాలసూర్యుని కాంతినంటి కాంతిచేత ప్రకాశించుచుండెను. యజ్ఞసాధన పదార్థములును నారి మొదలగు సాధనములుగా యేర్పరచి ధనుస్సునకు అవయవము లగునట్లు చేసెను. అట్టి భయంకర ధనుస్సును అధిక కోపాగ్నిచేత ధరించి ఆ రుద్రుడు దేవతలు చేసెడి యజ్ఞభూమికి వచ్చెను. రుద్రుడట్లు అతివేగ భయంకరముగా వచ్చినప్పుడు భూచక్రమంతయు దిద్దిత తిరిగెను. పాతాళలోకము ఘూర్ణిలెను. కులపర్వతము లన్నియు పెల్లగిలెను. దిక్కులన్నియు గడగడ వణకెను. సూర్య చంద్ర అగ్ని హోత్రులకు కాంతి మాసెను. దేవలోకమంతయు వ్యాకులత్వమును పొందెను. ఇట్లు రుద్రుడు దేవతల యజ్ఞమును చెరచుటకు వచ్చినప్పు డిటువంటి లోకనాశ నిమిత్తములు కలిగెను. దేవత లందఱును భయముచేత నిశ్చేష్టితులై యజ్ఞమునుజరుపుటకు నేర్చులేక చిత్రపు బొమ్మలవలె నూరకుండిరి. అంతట రుద్రు డొక బాణమును వేసెను. ఆ బాణము యజ్ఞరూప విగ్రహముయొక్క రొమ్మనందు దూరిపోయెను.

ఆ యజ్ఞ మొక మృగరూపమునుదాల్చి అగ్ని హోత్ర సహితి ముగా పారిపోయెను. ఇట్లు జరిగినపిమ్మట దేవతలు నిశ్చేష్టితులై నూరకుండిరి. రుద్రుడు తన ధనుస్సుయొక్క కొనచేత సవితృడను దేవునియొక్క రెండుచేతులను నరికెను. పూషుడను దేవునియొక్క పండ్లు రాలగొట్టెను. భగుడను వారియొక్క నేత్రములను పొడిచి నశింప జేసెను. దేవతలందఱును భయపడి యజ్ఞముతో కూడా నలు

www.mohanpublications.com

మోహన్ పబ్లికేషన్స్ లో లభించు

పుస్తకముల పట్టిక
(Book List)

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆయుర్వేద, మంత్రశాస్త్రాది
అనేక విషయాలు తెలుసుకోండి...

ఫేస్బుక్ **మోహన్ పబ్లికేషన్స్** పేజ్ లైక్ చేయండి.

Like us to follow :

MOHAN PUBLICATIONS

Rajamahendravaram

అజంతా హోటల్ ఎదుట, కోటగుమ్మం, రాజమహేంద్రవరం - 533101.

WWW.MOHANPUBLICATIONS.COM

మావద్ద లభించు గ్రంథములు

1. ప్రతకథలు - పూజలు

1. శ్రీ వినాయక వ్రతం	వెల రూ.10-00
2. శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజా-పుణ్యాహవాచనం	30-00
3. శ్రీ విఘ్నేశ్వరపూజ (కాణిపాకక్షేత్రమాహాత్మ్యంతో)	10-00
4. సంకష్టహరచతుర్థి శ్రీమహాగణపతి వ్రతం	30-00
5. వరలక్ష్మీ వ్రతం	10-00
6. కేదారేశ్వర వ్రతం	10-00
7. త్రినాథ వ్రతం(కలర్)	10-00
8. త్రినాథవ్రతం(సాదా)	5-00
9. క్షీరాబ్ధి వ్రతం	12-00
10. మంగళ గౌరీవ్రతం	10-00
11. వైభవలక్ష్మీ వ్రతం ఫోటో యంత్రంతో	25-00
12. శ్రీలక్ష్మీ కుబేర వ్రతం (ఫోటో యంత్రంతో)	25-00
13. కనకమహాలక్ష్మీ వ్రతం (కామేశ్వరీపాటంతో)	25-00
14. సంతోషీమాతా వ్రతం	25-00
15. ఏడు శనివారాల వ్రతం	25-00
16. సత్యనారాయణవ్రతం	25-00
17. శ్రీ సువర్చలాహనుమద్దీక్ష	30-00
18. శివదీక్ష	10-00
19. కాత్యాయనీ వ్రతం	20-00
20. సౌభాగ్య గౌరీవ్రతం	20-00
21. తిరుప్పావై (ధనుర్మాసవ్రతం)	36-00
22. స్త్రీల ప్రతకథలు	36-00
23. స్త్రీలప్రతకథలుస్థూలాక్షరి (నేడునూరిగంగాధరరావుగారి)	54-00
24. పెళ్ళి పాటలు - స్త్రీలపాటలు (కామేశ్వరీపాటంతో)	36-00
25. సర్వదేవతా పూజావిధానం	25-00
26. ఆరువ్రతాలు	30-00
27. రాహుకాలంలోదుర్గాదేవీపూజా	10-00

28. తులసి నిత్యపూజ, తులసీఉపయోగాలు	10-00
29. శ్రీ చక్ర రహస్య విజ్ఞానమ్	36-00
30. శ్రీచక్ర పూజావిధానం(పెద్దది)	36-00
31. లక్ష్మీ - గౌరీ నిత్యపూజ	10-00
32. శ్రీ సరస్వతీ నిత్యపూజ	10-00
33. శ్రీ దుర్గానిత్యపూజ	10-00
34. కాలభైరవ నిత్యపూజ	10-00
35. శివపూజ	10-00
36. వీరభద్ర పూజ	10-00
37. ఆంజనేయ నిత్యపూజ	10-00
38. నాగేంద్ర స్వామి పూజ	10-00
39. సుబ్రహ్మణ్య నిత్యపూజ	10-00
40. రామదేవుని కథ	10-00
41. శివదేవుని కథ	10-00
42. లక్ష్మీనరసింహపూజ	10-00
43. వేంకటేశ్వరపూజ	10-00
44. బ్రహ్మాంగారి నిత్యపూజ	10-00
45. సూర్య నిత్యపూజ	10-00
46. నవగ్రహ నిత్యపూజ	10-00
47. రుక్మిణీ కల్యాణం	25-00
48. ఉమామహేశ్వర వ్రతం	36-00
49. శ్రీ కామేశ్వరీ వ్రతం	36-00
50. 16 సోమవారముల వ్రతము	25-00
51. పార్వతీకల్యాణం	25-00
52. సహస్రకమలవర్తి వ్రతము	25-00
53. పంచముఖ ఆంజనేయ పూజావిధానము	36-00
54. అష్టనాగపూజ	36-00
55. పూజలు ఎందుకుచేయాలి ?	36-00
56. ఏ దేవునికి ఏపుష్పాలతో పూజించాలి?	36-00
57. ఏ దేవునికి ఏప్రసాదం వైవేద్యం పెట్టాలి?	36-00
58. ఏదేవునికి ఏవిధముగాబీపారాధనచెయ్యాలి?	36-00
59. ఏదేవునికి ఎన్ని ప్రదక్షిణలుచేయాలి ?	36-00
60. హనుమద్ వ్రతం	36-00
61. పంచాయతన పూజ	63-00
62. 28 వ్రతములు	120-00

63. కలశపూజలు (92కేసారి)	150-00
64. కలశపూజలు (విడివిడిగా) (ప్రింటులో)
65. ప్రాంకార మహాయజ్ఞం (ప్రింటులో)
66. గోమాత	40-00

2. స్తోత్రాలు-సుప్రభాతములు సహస్రనామములు

1. శ్రీ లలితా విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు పురాణపండ రాధాకృష్ణమూర్తిగారి సంకలనం	45-00
2. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (హిందీ) ,,	50-00
3. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రములు (ఇంగ్లీషు) ,,	50-00
4. స్థూలాక్షరీలలితావిష్ణుసహస్రనామస్తోత్రములు(పత్రికసైజ్)	99-00
5. లలితావిష్ణు (కేస్ బైండ్) 1/8 డెమ్మి	63-00
6. స్థూలాక్షరీ లలితావిష్ణు (క్రాస్సైజు)కేస్బైండ్	108-00
7. సర్వదేవతా స్తోత్రమంజరి	120-00
8. సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళి: (63)	24-00
9. విష్ణుసహస్రనామస్తోత్రమ్ (క్రాస్)	25-00
10. లలితా సహస్రనామ స్తోత్రమ్ (క్రాస్)	36-00
11. లలితా సహస్రనామములు	24-00
12. లక్ష్మీ సహస్రనామములు	24-00
13. దుర్గా సహస్రనామములు	24-00
14. ఆంజనేయ సహస్రనామములు	24-00
15. శివ సహస్రనామములు	24-00
16. విష్ణు సహస్రనామములు	24-00
17. గణపతి సహస్రనామములు	24-00
18. సుబ్రహ్మణ్య సహస్రనామములు	24-00
19. గాయత్రి సహస్రనామములు	24-00
20. లలితావిష్ణు సహస్రనామస్తోత్రాలు	24-00
21. శ్రీరామా సహస్రనామములు	24-00
22. సరస్వతి సహస్రనామములు	24-00
23. సూర్యసహస్రనామములు & ఆదిత్యహృదయం	24-00
24. శ్రీవేంకటేశ్వరసహస్రనామములు	24-00
25. మణిభీషవపర్ణన (పెద్దది)	24-00
26. సంద్యావందనం	24-00
27. మంత్రపుష్పమ్
28. త్రిభాషా హనుమాన్ చాలీసా	15-00
29. హనుమాన్ చాలీసా	10-00

30. మణిబీష్మపవర్ణన (పాకెట్)	10-00
31. ఆరు చాలీసాలు	10-00
32. శివారాధన (శివస్తోత్రాలు)	10-00
33. వేంకటేశ్వర సుప్రభాతం (పాకెట్)	10-00
34. ఆరుదండకాలు	5-00
35. వేంకటేశ్వర గోవిందనామములు	5-00
36. అష్టలక్ష్మీ స్తోత్రమ్ కనకధారాస్తోత్రమ్	10-00
37. దేవీఖడ్గమాలాస్తోత్రమ్ (మహిషాసురమర్దినీస్తోత్రంతో)	10-00
38. సుందరకాండ (పాకెట్)	10-00
39. భగవద్గీత మూలం	27-00
40. రామరక్షాస్తోత్రమ్	15-00
41. స్తోత్ర రత్నావళి	36-00
42. పురాణపండ లలితా-విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
43. పురాణపండ లలితాసహస్రనామస్తోత్రమ్(మినీ)	10-00
44. పురాణపండ విష్ణు సహస్రనామస్తోత్రమ్	10-00
45. పురాణపండ ఆదిత్య హృదయం	10-00
46. మంత్రపుష్పం (మినీ)	10-00
47. శివానందలహరి-సౌందర్యలహరి	36-00
48. కుజదోషం	10-00
49. కాలసర్ప దోషం	10-00
50. మీ అప్పులు తీరాలా?	10-00
51. దృష్టిదోషాలు నివారణ	10-00
52. పంచసూక్తములు	10-00
53. సంధ్యావందనం	10-00
54. రుద్రనమకమ్-చమకమ్	10-00
55. గాయత్రీమంత్రాలు	10-00
56. హయగ్రీవ స్తోత్రమాల	10-00
57. దక్షిణామూర్తి స్తోత్రమాల	10-00
58. ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగాలు - పంచారామాలతో	10-00
59. శ్రీసూక్తం పురుష సూక్తం	10-00
60. నవగ్రహస్తోత్రమాల	36-00
61. మహాన్యాసమ్	36-00
62. సుందరకాండ గానామృతం	36-00
63. గోమాతపూజావిధానము	10-00
64. ఆనందసిద్ధి - 1 శ్రీదేవీ స్తోత్రమాల	108-00

65. ఆనందసిద్ధి - 2 ఏ సమస్యకు ఏ స్తోత్రమ్ పారాయణచేయాలి	108-00
66. ఆనందసిద్ధి-3 మానసదేవీ స్తోత్రమాల	108-00
67. శ్రీ కాలభైరవ రక్షా కవచమ్	63-00
68. అర్చన	40-00
69. నిత్యదేవతార్చన	40-00
70. సర్వదేవతా స్తోత్ర నిధి	99-00
71. శ్రీచక్ర నవవరణార్చన	63-00
72. చండీ సప్తశతి పారాయణ క్రమం	99-00
73. శ్రీదేవి స్తోత్ర రత్నావళి 32 దేవి స్తోత్రాలకు తాత్పర్యంతో	99-00
74. వనదుర్గా మంత్రానుష్ఠాన క్రమమ్	63-00
75. శ్రీ కాలభైరవ వ్రతము	63-00

3. శ్రీ సాయి దత్త గ్రంథములు

1. శ్రీ సాయిబాబా సచ్చరిత్ర	120-00
2. సంపూర్ణ శ్రీ గురు చరిత్ర	120-00
3. శ్రీ సాయిఆరాధన-షిర్డివైభవం	120-00
4. శ్రీ సాయిబాబా జీవిత చరిత్ర (క్రొన్)	63-00
5. శ్రీ గురుచరిత్ర (క్రొన్)	63-00
6. నవనాథ చరిత్ర	99-00
7. శ్రీసాయిచరిత్ర (భైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
8. శ్రీగురుచరిత్ర (భైండు) ప్రయాణపుపారాయణగ్రంథం	63-00
9. సత్యదత్తవ్రతం దత్తాత్రేయపూజాకల్పం,సహస్రంతో	30-00
10. అనఘాదేవీ వ్రతం	30-00
11. భక్తుల ప్రశ్నలకు బాబా జవాబులు	30-00
12. శ్రీ సాయిపూజాకల్పం (సహస్రంతో)	25-00
13. శ్రీ సాయిభజనమాల	20-00
14. శ్రీ సాయి భజన్స్	20-00
15. శ్రీ సాయిభక్తి గీతాలు	20-00
16. శిరిడిహారతులు (భావంతో)	20-00
17. "శ్రీసాయి"కోటి	27-00
18. "శ్రీసాయిరామ్"కోటి	20-00
19. శ్రీ సాయినాథ స్తోత్రమంజరి	10-00
20. శ్రీ సాయివేయినామాలు	8-00
21. శ్రీ సాయి హారతులు (పాకెట్)	15-00
22. శ్రీ సాయి స్తవనమంజరి	10-00
23. హిందీ శ్రీ సాయి హారతులు	15-00

24. శని సింగణాపూర్ క్షేత్రమాహాత్మ్యం	63-00
25. ఇంగ్లీషు శ్రీ సాయిహారతులు	15-00
26. షిరిడి దర్శనం-శ్రీసాయి వైభవం	99-00
27. సాయిసత్యవ్రతం	30-00
28. సాయి అనుగ్రహమ్	120-00
29. నవగురువారాల వ్రతకల్పము	15-00
30. శ్రీదత్తలీలామృతము	99-00
31. హృదయంలో సాయి	15-00
32. శ్రీషిరిడిసాయి లీలామృతం(శ్రీసచ్చరిత్ర)	120-00
33. గజాననమహరాజ్ చరిత్ర	99-00

4. జ్యోతిషాలు

1. 'కాలచక్రం' గంటలపంచాంగం (గార్గ్యేయ)	72-00
2. గ్రహభూమి పంచాంగము (గార్గ్యేయ)	108.00
3. ఆనందసిద్ధి పంచాంగం (వై.వి.శాస్త్రి)	63.00
4. ములుగు వారి రాశిఫలితాలు (12రాశులువారికి)	50.00
5. ములుగు వారి రాశిఫలితాలు విడివిడిగాఓక్కొక్కటి	12.00
6. కాలచక్రంజ్యోతిషక్యాలండర్	25.00
7. గ్రహబలం క్యాలండర్ (శ్రీనివాసగార్గ్యేయ-భక్తిటివి)	25.00
8. శుభమస్తు (పిడపల్లి) క్యాలండర్	25.00
9. సాదా క్యాలండర్	5.00
10. పాకెట్ క్యాలండర్	15.00
11. తాజకనీలకంఠీయమ్	100-00
12. కేరళ జ్యోతిష రహస్యాలు	180-00
13. జ్యోతిష బ్రహ్మ రహస్యాలు	180-00
14. మానసాగరి జాతకపద్ధతి	180-00
15. వరాహమిహిర జాతకపద్ధతి	180-00
16. వధూవర వివాహమైత్రిద్వాదశకూటములు	99-00
17. సింపుల్ రెమిడీస్	180-00
18. శంభు హోరప్రకాశిక	250-00
19. పూర్వ పరాశరి	100-00
20. పరాశర జ్యోతిషవిజ్ఞాన సర్వస్వం	200-00
21. ప్రశ్న సింధు	99-00
22. నక్షత్ర విశేష ఫలితాలు	63-00
23. సూర్యసిద్ధాంతపంచాంగగణితంచేయడంఎలా?	180-00
24. ధృక్సిద్ధాంతపంచాంగగణితం చేయడంఎలా?	180-00

25. ఆయుర్దాయ నిర్ణయం	63-00
26. జాతక గణిత ప్రవేశిక	63-00
27. జ్యోతిషమర్కబోధిని	63-00
28. జ్యోతిష ప్రశ్నోత్తరమాల	63-00
29. ముహూర్తం నిర్ణయించడంఎలా?	63-00
30. జాతక మకరందం	63-00
31. జ్యోతిష సరస్వతి	63-00
32. మీజననకాల విశేషాలు	63-00
33. ముహూర్త విజ్ఞాన భాస్కరం	63-00
34. జ్యోతిష స్వయంబోధిని	63-00
35. శుభముహూర్త శిరోమణి	63-00
36. నక్షత్ర ఫలమంజరి	36-00
37. పంచాంగం చూసే విధానం	36-00
38. సర్వార్థ జ్యోతిషం	36-00
39. ప్రాథమిక జ్యోతిషం	36-00
40. నవరత్నములు శుభయోగములు	36-00
41. శుభశకునాలు	30-00
42. హస్తరేఖాఫలితాలు	36-00
43. సంఖ్యల్లో భవిష్యత్	36-00
44. ముహూర్త దీపిక	99-00
45. పుట్టమచ్చలు ఫలితాలు	30-00
46. కలలు ఫలితాలు	30-00
47. జాతక చక్రం వేయడం ఎలా?	36-00
48. మానసాగరి (ప్రాచీనజ్యోతిషగ్రంథం) -పుచ్చాశ్రీనివాసరావు	250-00
49. జ్యోతిషశాస్త్ర చిట్కాలు	120-00
50. గుప్తా శతాబ్ది పంచాంగం (1940-2050)	999-00
51. ప్రశ్నచండేశ్వరమ్	63-00
52. ద్వాదశభావ ఫలచంద్రిక	250-00
53. జ్యోతిష శతయోగరత్నావళి (సూర్యయోగాలఫలితాలు)	120-00
54. అంగసాముద్రికం	36-00
55. హస్త సాముద్రికం	63-00
56. లాల్ కితాబ్	99-00
57. శకునశాస్త్రం	63-00
58. ఆధునికప్రశ్నశాస్త్రం	120-00
59. పరాశరజ్యోతిష ప్రశ్నజ్యోతిషం	180-00

60. అష్టకవర్గ (కొండపల్లి)	63-00
61. బృహత్ జాతకం (ప్రాచీనప్రతికిపునర్ముద్రణ)	250-00
62. లగ్నరత్నాకరం	63-00
63. షట్పంచాశిక	120-00
64. 40 రోజుల్లో జ్యోతిషం నేర్చుకొనండి	270-00
65. 40 రోజుల్లో సాముద్రికం నేర్చుకొనండి	180-00
66. 40 రోజుల్లో సంఖ్యాశాస్త్రం	180-00
67. 40 రోజుల్లో నక్షత్ర (నాడీ) ఫలితములు	270-00
68. 40 రోజుల్లో వైద్యజ్యోతిషం నేర్చుకోండి	250-00
69. మీ పుట్టినతేదీ అద్భుతరహస్యాలు (సాయిగణపతిరెడ్డి)	270-00
70. కె.పి.జ్యోతిషం (పరిచయం)	63-00
71. ముహూర్తచింతామణి	99-00
72. సూర్యచంద్ర గ్రహణములు	63-00
73. ప్రసిద్ధవృక్షుల జాతకాలు (వేరేకొండప్ప)	180-00
74. అదృష్టరెమెడిస్	144-00
75. గ్రహసంచార ఫలనిర్ణయదీపిక	63-00
76. జ్యోతిష రెమిడిస్	300-00
77. జాతకమార్తాండం పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
78. జ్యోతిషవిద్యాప్రకాశిక పాతప్రతికి యథాతథం (కొండపల్లి)	250-00
79. నాడీజ్యోతిషం	63-00
80. నక్షత్రపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
81. లగ్నపారిజాతం (గోరసవీరభద్రాచార్య)	63-00
82. గౌతమసంహిత	63-00
83. హోరరత్నమాల	63-00
84. జాతకఫల మణిమంజరి	200-00
85. పుష్కర పంచాంగం (2013-14 నుండి 2024-25)	560-00
86. దశాభుక్తిఫల నిర్ణయం	250-00
87. వింత జ్యోష్యములు	63-00
88. షోడశవర్గులు	200-00
89. రవిగ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
90. చంద్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
91. కుజ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
92. బుధ గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
93. గురు గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
94. శుక్ర గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00

95. శని గ్రహ సమస్త ప్రభావములు	99-00
96. రాహు & కేతు గ్రహముల సమస్త ప్రభావములు	99-00
97. ఆధునిక గ్రహములు-ఉపగ్రహములు సమస్త ప్రభావములు	99-00
98. ముహూర్తమార్తాండం	63-00
99. లఘుజాతకం	63-00
100. జాతకాలంకారము	63-00
101. మేషలగ్న ఫలితములు	99-00
102. వృషభ లగ్న ఫలితములు	99-00
103. మిథున లగ్న ఫలితములు	99-00
104. కర్కాటక లగ్న ఫలితములు	99-00
105. సింహలగ్న ఫలితములు	99-00
106. కన్యలగ్న ఫలితములు	99-00
107. తుల లగ్న ఫలితములు	99-00
108. వృశ్చిక లగ్న ఫలితములు	99-00
109. ధనుస్సు లగ్న ఫలితములు	99-00
110. మకర లగ్న ఫలితములు	99-00
111. కుంభ లగ్న ఫలితములు	99-00
112. మీన లగ్న ఫలితములు	99-00
113. నారద సంహిత	200-00
114. పంచాంగపీఠికలేఖకాగణితం	250-00
115. తారాబలం - చంద్రబలం (వేరే కొండప్ప)	99-00
116. సులభలగ్న సాధన (చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	200-00
117. రాహు కేతువుల యోగము	99-00
118. ఛాయాగ్రహములు	99-00
119. జ్యోతిషవిజ్ఞాన దీపిక	63-00

జి.వి.రామన్ గారి గ్రంథములు

120. జ్యోతిష విద్యారంభం	50-00
121 గ్రహభావ బలములు	50-00
122. కాలచక్రదశ	50-00
123. అనుభవ ప్రశ్నాజ్యోతిషం	50-00
124. జ్యోతిషశాస్త్రంలో వాతావరణ భూకంపాలు	50-00
125. పురోగామి జాతకం	50-00
126. భావార్ధరత్నాకరం	75-00
127. భారతీయజ్యోతిష సర్వస్వం	75-00
128. అష్టకవర్గ పద్ధతి:	75-00

129. జ్యోతిషశాస్త్రంలో సందేహాలు,సమాధానాలు	75-00
130. ప్రశ్నతంత్ర	75-00
131. ముహూర్తం	75-00
132. విశిష్ట జాతకములు	125-00
133. భారతీయఫలితజ్యోతిషం	125-00
134. 300 ముఖ్యమైన యోగములు	125-00
135. జాతకంపరిశీలించడంఎలా ?	300-00

**రాష్ట్రపతి అవార్డుగ్రహీత, మహామహోపాధ్యాయ, వాచస్పతి
శ్రీ మధురకృష్ణమూర్తిగారి గ్రంథములు**

136. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-1	200-00
137. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-2	200-00
138. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-3	200-00
139. బృహత్పరాశరహోరాశాస్త్రము-4	200-00
140. భావార్థరత్నాకరము	100-00
141. ముహూర్త చింతామణి	100-00
142. ముహూర్త చింతామణి-పార్వ2	200-00
143. స్వప్న శాస్త్రము	36-00
144. శతయోగమంజరి	50-00
145. వ్రతనిర్ణయకల్పవల్లి	250-00
146. దైవజ్ఞవల్లభం	75-00
147. వసంతరాజశకునమ్ (బృహత్శకునశాస్త్రం)	250-00
148. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-1	100-00
149. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-2	200-00
150. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-3	100-00
151. వాస్తుశాస్త్రవివేకము-4	200-00
152. అనుభవసులభవాస్తు - 1	50-00
153. అనుభవసులభవాస్తు - 2	100-00
154. పంచాంగ వివేకము	99-00
155. వశిష్ట సంహిత	360-00
156. పంచపక్షి శాస్త్రం (కేస్బైండి)	200-00

5. వాస్తులు

1. 40 రోజుల్లో “వాస్తువిద్య” నేర్చుకొనండి	180-00
2. వాస్తుశాస్త్ర రహస్యములు	200-00
3. వాస్తునుబట్టి మీ ఇల్లు	63-00
4. మీరూ మీ వాస్తు	63-00

5. గృహవాస్తు చిట్కాలు	63-00
6. వాస్తు పూజ	63-00
7. వాస్తు సూత్రములు	63-00
8. వాస్తుశాస్త్ర రహస్యాలు	63-00
9. గృహవాస్తు వర్ణులు	99-00
10. విశ్వకర్మవాస్తు శాస్త్రరీత్యా మీ ఇంటి ప్లానులు	63-00
11. విశ్వకర్మ వాస్తుశాస్త్రరీత్యా మీఇండ్లఆయములు	99-00
12. విశ్వకర్మ వాస్తు శాస్త్రం(చిత్రాలగురుమూర్తిగుప్తా)	180-00
13. ఆధునిక గృహవాస్తు	99-00
14. శుభవాస్తు	270-00
15. వాస్తుయంత్ర రత్నావళి	120-00
16. వాస్తుశాస్త్రం	120-00
17. హౌస్ ప్లాన్స్	63-00
18. గృహనిర్మాణ వాస్తు	63-00
19. వాస్తు రెమెడీస్	63-00
20. గృహవాస్తు దర్పణం	63-00
21. జ్యోతిష-గృహవాస్తుచంద్రిక	200-00
22. వాస్తురత్నాకరం (క్రిందపల్లి)	63-00
23. వాస్తుశిరోమణి	120-00
24. వాస్తుసంగ్రహమ్	63-00
25. పంచవాస్తు పారిజాతం	120-00
26. వాస్తుడిండిమమ్	63-00
27. వాస్తుదుందిభి	120-00
28. విశ్వకర్మవాస్తుప్రకాశిక (కేస్బైండి)	250-00
29. కృష్ణవాస్తుశాస్త్రము	63-00
30. జలివాస్తు,శల్యవాస్తు (దంతూరిపండరీనాథ్)	99-00
31. మయవాస్తు (గోరసపీఠభద్రాచార్య)	120-00
32. వాస్తు జ్యోతి	63-00
33. మన ఇల్లు-మనవాస్తు	99-00
34. వాస్తవ వాస్తుపూజావిధానము	108-00
35. వాస్తు దర్పణం	120-00

6. మంత్ర-శాస్త్రాలు

1. మంత్రసాధన	63-00
2. తంత్రజాలం	63-00
3. మంత్రశక్తి	63-00

4. దత్తాత్రేయ తంత్రవిద్య	63-00
5. దత్తాత్రేయ మూలికాతంత్రమ్	63-00
6. తాంత్రిక పంచాంగం	63-00
7. యక్షిణీ తంత్రం	63-00
8. మంత్రానుష్ఠాన చంద్రిక	63-00
9. సర్వదేవతా మంత్రకవచములు	63-00
10. మంత్రాక్షరాలరహస్యం (బీజాక్షరనిఘంటువు)	63-00
11. సర్వదేవతా మంత్రరత్నావళి	63-00
12. సదాచార దీపిక	63-00
13. యోగినీ-వామకేశ్వరతంత్రం	63-00
14. ప్రపంచసారతంత్రం	63-00
15. బదనిక తంత్రమ్	63-00
16. ఉచ్చిష్ట గణపతి తంత్రమ్	63-00
17. గుప్త సాధన తంత్రం	63-00
18. గంధర్వ తంత్రమ్	63-00
19. సౌందర్యలహరి (మంత్రయంత్రరత్నావళి)	63-00
20. యంత్ర మంత్ర తంత్ర	63-00
21. పాశుపత తంత్రం	99-00
22. పంచదశ మహాఘ్న తంత్రం	99-00
23. రుద్రాష్టాధ్యాయః	99-00
24. మంత్రసిద్ధి	120-00
25. పరశురామతంత్రమ్	108-00
26. శ్రీలలితావిలోమ పంచదశీ	108-00
27. శ్రీ గురు తంత్రం	108-00
28. గాయత్రీ తంత్రమ్	108-00
29. మహాశక్తి మంత్ర తంత్ర రహస్యాలు	150-00
30. శ్రీ దుర్గ తంత్రమ్	200-00
31. మహామృత్యుంజయఅమృతపాశుపతమ్	200-00
32. సర్ప (నాగ)తంత్రం	250-00
33. హవన తంత్రం	250-00
34. షోడశనిత్యతంత్రం	250-00
35. శాక్తీయతంత్రం	250-00
36. రుద్రయామళతంత్రం	250-00
37. లక్ష్మీప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
38. హిరణ్యకూలినీ తంత్రమ్	250-00

39. మాయాప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
40. శ్రీ విశ్వరూప ప్రత్యంగిరా తంత్రమ్	250-00
41. స్వర్ణాకర్షణభైరవతంత్రం	250-00
42. కాశీవిశాలాక్షి తంత్రం	250-00
43. శాంతితంత్రమ్	250-00
44. యంత్రసిద్ధి	360-00
45. శ్రీ లక్ష్మీ తంత్రమ్	360-00
46. మంత్రమహోదధి (స్త్రీదేవతాఙ్కలపమ్)	360-00
47. మంత్రమహోదధి (పురుషదేవతాఙ్కలపమ్)	360-00
48. మంత్రశాస్త్రం (గ్రంథము)	360-00
49. ప్రత్యంగిరాకృత్యాతంత్రం	360-00
50. కామధేనువు తంత్రం	360-00
51. శూలినీదుర్గాతంత్రం	360-00
52. శ్రీవిద్య రహస్యం	290-00
53. కులార్ణవ తంత్రమ్	150-00
54. ఆచార్య సిద్ధ నాగార్జునతంత్రం (ఒరిజనల్)	390-00
55. సిద్ధమూలిక రహస్యం (మంత్ర,యంత్రసహితం)	63-00

7. గ్రంథాలు - ఆరాధనలు

1. భగవద్గీత శ్లోక తాత్పర్య సహితం	54-00
2. భగవద్గీత (వచనం)	99-00
3. భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యం-కేసుబైండింగ్	72-00
2. గణేశ ఆరాధన 1	99-00
3. గణేశోపాసన 2	99-00
4. నవగ్రహవైభవం	99-00
5. నవగ్రహ రెమెడీస్	99-00
6. నవగ్రహ వేదం	99-00
7. శనిగ్రహారాధన	99-00
8. ఆదిత్యారాధన	99-00
9. సుబ్రహ్మణ్యారాధన	99-00
10. శ్రీ శివ ఆరాధన	99-00
11. లక్ష్మీ ఆరాధన	99-00
12. హనుమదారాధన	99-00
13. లలితారాధన	99-00
14. శ్రీ చక్రారాధన	99-00
15. గాయత్రీ ఆరాధన	99-00

16. వీరభద్రారాధన	99-00
17. కుజగ్రహారాధన	99-00
18. భైరవారాధన	99-00
19. దైవారాధన	99-00
20. గీతారాధన (భగవద్గీత శ్లోకతాత్పర్యసహిత)	99-00
21. శ్రీవేంకటేశ్వరాధన	99-00
22. హయగ్రీవారాధన	99-00
23. లక్ష్మీనరసింహారాధన	99-00
24. శ్రీ బాలాత్రిపురసుందరీ స్తోత్ర కదంబం	99-00
25. దేవీ లీలామృతం	99-00
26. పురాణపండ సుందరకాండ వచనం	99-00
27. పురాణపండ రామాయణం	99-00
28. పురాణపండ భారతం	99-00
29. పురాణపండ భాగవతం	99-00
30. (సూరి) వాల్మీకి రామాయణం	99-00
31. కాలసర్ప యోగం	99-00
32. నిత్య జీవితములో రుద్రాక్షలు	99-00
33. నిత్య జీవితములో నవరత్నాలు	99-00
34. వేదసూక్తములు	99-00
35. వేమన పద్యసారామృతం	99-00
36. పండగలు పర్వదినాలు	99-00
37. సూక్తిరత్నాలు	99-00
38. హనుమచ్ఛ్రిత్ర	99-00
39. నవగ్రహ దర్శనమ్	99-00
40. నిత్యజీవితంలో నవగ్రహాలు	99-00
41. సాలగ్రామములు	99-00
42. గురుశుక్ర ప్రభావము చంద్రకళానాడి	99-00
43. శనిగ్రహరెమిడిస్	99-00
44. జాతకసుధాసారము-జాతకమోక్షప్రదాయిని	99-00
45. వివాహజ్యోతిషమంజరి-మ్యారేజ్మ్యాచింగ్గైడ్ (సాయిగణపతిరెడ్డి)	99-00
46. మీపుట్టినతేదీనిబట్టి మీజీవితరహస్యాలు (న్యూమరాలజీ లైఫ్గైడ్) ..	99-00
47. మీఅదృష్టానికి (పేరు) నేమ్కరక్షన్ ..	99-00
48. న్యూమరాలజీ రెమిడిస్	99-00
49. మూకపంచశతీ	99-00
50. శ్రీరామకర్ణామృతం	99-00

51. రహస్యకుక్కుటశాస్త్రం	300-00
52. ఉపాసన విధానం	99-00
53. పంచమవేదం మహాభారతం	99-00
54. దేవుళ్ళు డాట్ కామ్	99-00
55. గణపతిభాష్యం	99-00
56. యజుర్వేద ఉపనయనవివాహప్రయోగమంజరి	99-00
57. నవయోగులు	99-00
58. ఆంధ్రప్రదేశ్లోనిదర్శించవలసిన ప్రముఖదర్గాలు	99-00
59. సకలదేవతాఅష్టోత్తరాలు(పెద్దది)-(180అష్టోత్తరశతనామావళులతో)	99-00
60. సకలదేవతా అష్టోత్తరశతనామావళులు (కేస్బైండింగ్)	216-00
61. సకలదేవతా సహస్రనామములు	99-00
62. ఆధ్యాత్మిక సూక్తి నిధి	99-00
63. బ్రాహ్మణులు గోత్రాలు,ప్రవరలు	99-00
64. సర్వదేవతాస్వరూపుడు శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు	99-00
65. శ్రీ లక్ష్మీసన్నిధి	99-00
66. శ్రీలక్ష్మీగణపతి హోమకల్పం	99-00
67. మార్షల్ఆర్ట్స్ 9 (కరాటే,కుంగ్ఫూనేర్చుకోండి)	99-00
68. మ్యాజిక్గైడ్	99-00
69. చదరంగం	99-00
70. పంచముఖ హనుమత్ వైభవం	63-00
71. గరుడపురాణం	40-00
72. మాఘపురాణం	36-00
73. శివపురాణం	36-00
74. వైశాఖపురాణం	36-00
75. కార్తీక పురాణం	36-00
76. కార్తీక పురాణం (చిన్నది)	25-00
77. సర్వకార్యసిద్ధికి రామాయణపారాయణ	63-00
78. పెద్దబాలశిక్ష	50-00
79. గాయత్రీ మహిమ	36-00
80. వృక్షదేవతలు	63-00
81. యాజుష స్కార్త సంస్కార చంద్రిక	200-00
82. సనాతనవైదిక బ్రాహ్మణస్మార్తాగమకల్పమ్	150-00
83. చతుర్వేదములు	120-00
84. నవగ్రహారాధన	120-00
85. తాళపత్ర సమాహార గోపురం	120-00
86. మనుధర్మ శాస్త్రం (వచనంలో...) (కేస్బైండు)	250-00

87. మానవధర్మములు	120-00
88. వేదమంత్ర సంహిత	120-00
89. సహస్రలింగార్చన	120-00
90. శ్రీ శివగీత	120-00
91. ద్వాదశఉపనిషత్తులు	120-00
92. పురాణపండవారి సౌందర్యలహరి	(కేస్ బైండింగ్) 250-00
(శ్లోకతాత్పర్యసహిత విపులవ్యాఖ్యతో)	సాదా 120-00
93. బృహత్ శివ స్తోత్ర రత్నాకరము	200-00
94. బృహత్ దేవీ స్తోత్రరత్నాకరము	200-00
95. బృహత్ విష్ణు స్తోత్రరత్నాకరము	200-00
96. కేదారనాథ్ బదరీనాథ్ యాత్రాగైడు	63-00
97. దక్షిణావృత శంఖములు	63-00
98. 108 దివ్యదేశాల విష్ణుక్షేత్రదర్శని	36-00
99. ధర్మసింధువు(కేస్ బైండింగ్)	270-00
100. భారతీయ శైవక్షేత్రయాత్రాదర్శిని	99-00
101. చిలుకూరి బాలాజీచరిత్ర	36-00
102. భగవత్ స్తుతి	63-00
103. సూర్యోపాసన	36-00
104. కాశీఖండం	250-00
105. దేవీభాగవతం	360-00
106. శ్రీ ఆంజనేయం	216-00
107. ధర్మసందేహాలు	216-00
108. ఆధ్యాత్మిక దైవిక వస్తువులు	250-00
109. రామాయణం	600-00
110. పోతన భాగవతం	900-00
111. శివమంత్రములు	63-00

8. వైద్య గ్రంథాలు

1. ఆహారం ఆరోగ్యం	36-00
2. మూలికావైద్య చిట్కాలు	36-00
3. ఆయుర్వేద వైద్య చిట్కాలు	30-00
4. గృహవైద్య రహస్యాలు	36-00
5. గృహవైద్యసారం	36-00
6. హోమియోవైద్యం (ద్వాదశలవణచికిత్స)	63-00
7. ప్రకృతివైద్యం	36-00
8. ఆహారం-వైద్యం	99-00

9. సంపూర్ణ ఆయుర్వేద-చిట్కా వైద్యం	99-00
10. ఆయుర్వేదమ్	36-00
11. ఆయుర్వేద మూలికావైద్యబీపిక	99-00
12. దుంపకూరలు, ఆకుకూరలు, కాయగూరలు (వాడకం - ఉపయోగాలు)	99-00
13. ఏకమూలికావైద్యం	99-00
14. అష్టాంగ హృదయం (4భాగాలు)	1200-00
15. రహస్యసిద్ధయోగవైద్యసారమ్	99-00
16. ప్రాథమిక హోమియోవైద్యం	99-00
17. ఒబెసిటీ	99-00
18. హెల్త్గైడ్	99-00
19. ఆయుర్వేదం-జీవనవేదం	99-00
20. పుడ్థేరపి	63-00
21. న్యాచురల్థేరపి	99-00
22. సంపూర్ణఆరోగ్యానికి 20ని॥	63-00
23. కీళ్ళనొప్పులు మీ సమస్యలైతే...	99-00
24. యోగామంత్ర	63-00
25. యోగా మండే టు సండే	63-00
26. హెర్బల్ మెడిసిన్-హెల్త్టుడే	99-00
27. హెల్త్ఫైల్	108-00
28. వస్తుగుణపాఠం	250-00
29. రసాయన వాజీకరణ తంత్రం	150-00
30. వస్తుగుణ మకరందం	400-00
31. నాటువైద్యం -(కేస్బైండ్)	360-00
32. నాటువైద్యం (చిన్నది)	99-00
33. ప్రాణాయామము-యోగ	63-00

9. అయ్యుష్ష - భవానీ రకాలు

1. శ్రీ అయ్యుష్ష లీలామృతం	30-00
2. శ్రీ అయ్యుష్ష భజనపాటలు	63-00
3. శ్రీ అయ్యుష్ష పూజాకల్పం	20-00
4. శ్రీ అయ్యుష్ష భక్తి గీతాలు	20-00
5. హారతిగైకొనుమా	40-00
6. శ్రీ అయ్యుష్ష దీక్ష F	10-00
7. శ్రీ అయ్యుష్ష భజనమాల F	10-00
8. శ్రీ అయ్యుష్ష నిత్యపూజ P	10-00

9. శ్రీ అయ్యప్ప నిత్యనియమావళి P	10-00
10. భవానీదీక్ష (శ్రీ భవానీ లీలామృతం)	36-00
11. దేవీలీలామృతం	99-00
12. శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	20-00
13. దేవీ భక్తిగీతాలు	20-00
14. భవానీదీక్ష P	10-00
15. దేవీ భక్తిమాల F	10-00
16. శ్రీ అయ్యప్ప భజనావళి	120-00
17. అయ్యప్పపూజావిధి (జేసుదాసుసాంగ్స్‌తో)	24-00

10. భజనలు - కీర్తనలు

1. అన్నమయ్య కీర్తనలు	20-00
2. శ్రీరామదాసు కీర్తనలు	20-00
3. సర్వదేవతా మంగళహారతులు	20-00
4. వసుంధర మంగళ హారతులు	25-00
5. సాభాగ్య దేవతా మంగళహారతులు	36-00
6. సర్వదేవతా భజనలు	36-00
7. చిట్టి పొట్టి పాటలు	10-00
8. జాతీయ గీతాలు	10-00
9. దేశభక్తి గీతాలు	36-00
10. పండుగలు-పుణ్యక్షేత్రాలు భక్తిగీతాలు	36-00
11. గొబ్బిళ్ళపాటలు,లాలిపాటలు,కోలాటపాటలు	36-00
12. అన్నమయ్య సంకీర్తనలు	99-00
13. పెళ్ళిపాటలు-స్త్రీలపాటలు	36-00
14. భక్తానంద భజనకీర్తనలు(ఓల్డ్‌సినిస్టెల్)	36-00
15. సర్వదేవతాభక్తిమణిమాల	36-00
16. బతుకమ్మ ఉయ్యాల పాటలు	36-00
17. అన్నమయ్య సంకీర్తనావిధి(1000కీర్తనలు)	270-00

11. హిట్స్ సాంగ్స్

1. ఘంటసాల భక్తిగీతాలు-భగవద్గీత	36-00
2. ఎస్.పి.బాలు భక్తిగీతాలు	36-00
3. ఘంటసాల సుమధురగీతాలు	99-00
4. పి. సుశీల సుమధురగీతాలు	99-00

5. ఎస్.పి. బాలు సుమధురగీతాలు	99-00
6. ఎస్.జానకి సుమధురగీతాలు	99-00
7. వేటూరి సుందరరామమూర్తిహిట్స్	99-00
8. సర్వదేవతా సినీభక్తిగీతాలు	99-00

12. స్త్రీలకు ఉపయుక్త పుస్తకములు

1. శ్రీకాంతామణి వంటలు (వెజ్)	63-00
2. శ్రీకాంతామణి వంటలు (నాన్ వెజ్)	63-00
3. శాకాహార వంటలు	30-00
4. మాంసాహారవంటలు	30-00
5. చిట్టిచిట్కాలు	30-00
6. అందానికి చిట్కాలు	30-00
7. పిల్లల పేర్లు (పెద్దది)	30-00
8. పిల్లల పేర్లు (చిన్నది)	10-00
9. లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ శాలీబోర్డర్స్	36-00
10. లేటెస్ట్ ఎంబ్రాయిడరీ డిజైన్స్	36-00
11. చిన్నారులకు చిరుతిళ్ళు	30-00
12. పసందైన ఫాస్ట్ ఫుడ్ వంటలు	30-00
13. వలావ్లు, ఫ్లైడ్ రైస్లు, వెరైటీరైస్లు	30-00
14. వేపుళ్ళు-ఇగుర్లు	30-00
15. బ్రేక్ ఫాస్ట్ వంటలు	30-00
16. పండుగలలో చేసుకొనే పిండివంటలు	30-00
17. మైక్రోవేవ్ వంటలు	99-00
18. సర్వదేవతాభక్తిమాల	36-00
19. పిల్లలపేర్లు (బాబు)	36-00
20. పిల్లలపేర్లు (పాప)	36-00
21. మోడ్రన్ మెహంది (గోరింటాకు డిజైన్స్)	36-00
22. మోడ్రన్ పిల్లలపేర్లు	99-00
23. నోరూరించే నాన్ వెజ్ వంటలు	99-00
24. మోడ్రన్ టైలరింగ్ (లేడీస్ & జంట్స్)	99-00

వివిధ రకాలు

ఎందరోమహానుభావులు	270-00
యోగాసనాలు	36-00
సూర్యనమస్కారములు	36-00
పొడుపు కథలు (చిన్నవి)	10-00

హిందీ-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
ఇంగ్లీషు-తెలుగు-స్వబోధిని	20-00
జనరల్ నాలెడ్జ్	20-00
నూరు ఎక్కాలు	10-00
1-100 టేబుల్ బుక్	10-00
1-100 టేబుల్ బుక్ (క్రాస్ సైజు)	4-50
శ్రీరామకోటి	27-00
శ్రీశివకోటి	27-00
మేజిక్	30-00
అంకెలతో గారడీ	30-00
హృదయస్పందన (కవితలు)	30-00
వాత్స్యయన కామసూత్రాలు	36-00
ఎ.పి.టూరిస్ట్ గైడు	36-00
ఇంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
మహేంద్రజాల రహస్యాలు	30-00
శరీరభాష (బాడీ లాంగ్వేజ్)	99-00
క్రియాయోగం	36-00
ఆనందంగా జీవిద్దాం	99-00
హరిశ్చంద్ర నాటకం	50-00
వాత్సయనకామసూత్రాలు	99-00
పంచసాయకం	99-00
రతిరహస్యాలు	99-00
అనంగరంగం (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
శృంగారకేళి (కంభంపాటి స్వయంప్రకాష్)	99-00
గాయత్రీవిజ్ఞాన్	99-00
చింతామణి (నాటకం)	50-00
బాలనాగమ్మ	50-00
కాళహస్తి స్త్రీల వ్రతకథలు	36-00
కాళహస్తి రామాంజనేయ యుద్ధం(బదిరెడ్డి)	50-00
కాళహస్తి గోవింద నామాల భగవద్గీత	36-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు చింతామణి	99-00
కాళహస్తి గృహవాస్తు మర్కాలు (భైండు)	63-00
రామరాయవాస్తుశాస్త్రం(ముద్దగడరామరావు)	90-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.హనుమాన్ చాలీసా	10-00
ఎం.ఎస్.ఆర్.సుందరకాండ	80-00
బ్రహ్మంగారిజీవితచరిత్ర (జవంగుల)	125-00
శ్రీ ఆదిశంకరాచార్య దివ్యచరితామృతం	40-00

కాశీరామేశ్వర మజలీ కథలు	63-00
శ్రీలలితాసహస్రనామము(భాస్కరభాష్యం)	600-00
ప్రకృతిసిద్ధాంతములు-వేదవిజ్ఞానము-ఫలితజాతక సూత్రములు	595-00
ముదుండి విశ్వనాథరాజుగారి గ్రంథములు	
విశ్వకర్మ ప్రకాశము	80-00
ప్రాచీనవాస్తుశాస్త్రాలు-ఆధునికవాస్తుపరిశీలన	250-00
నారద సంహిత	150-00
వాస్తురాజవల్లభము-మూలానువాదము	60-00
మయమతము - వచనము	80-00
బృహత్సంహిత - వచనము	160-00
వాస్తువిజ్ఞానజ్యోతి
పురోహిత దర్శని (గోరసవీరభద్రాచార్య)
విశ్వకర్మవాస్తువిద్యారహస్యములు
వాస్తు విజ్ఞాన చంద్రిక
మహాదశా పారిజాతం
వాస్తు నారాయణీయం	120-00
యోగావళీఖండం	120-00
ముహూర్తసింధువు	150-00
సర్వార్థచంద్రిక (4భాగాలు)	1208-00
మీరే సూర్యమరాలజిప్ట్ (డావూడ్)	370-00
నిర్ణయసింధు (2భాగాలు)	590-00
సాయి...	45-00
శ్రీ దుర్గానందలహరి	200-00
ఆరతిసాయిబాబా	11-00
ప్రతిష్ఠకల్పః(సాగి నరసింహమూర్తి)	500-00
తాజుద్దీన్ బాబా సచ్చరిత్ర	100-00

సుమారు 100 సం॥రాలునాటి ప్రాచీన ప్రతులు తిరిగి

ఈ క్రింది గ్రంథములు ప్రచురించబడినవి.

శ్రీరామ మంత్రానుష్ఠానము	300-00
శ్రీరామనవరాత్రోత్సవకల్పః	300-00
సీతారామ కథా సుధ అయోధ్యకాండ	200-00
సీతారామ కథా సుధ బాలకాండ	150-00
అరణ్యకాండ	100-00
శ్రాద్ధము ఎందుకు పెట్టాలి ? షోడశ సంస్కారములు	200-00
స్మార్త కాపర్ణి కారికలు	200-00
నవుంసక సంజీవనము, వైద్య శిరోమణి	200-00
విషవైద్య చింతామణి	200-00

హేమాద్రి సూరిణా ప్రాయశ్చిత్తాధ్యాయః	300-00
సర్వమూలికా గుణరత్నాకరం	300-00
ఆపస్తంబీయ ధర్మసూత్రాలు	300-00
సర్వశాంతి దర్పణం - అపర ప్రయోగ దర్పణం	200-00
గణకరంజని	200-00
సంతాన దీపిక	200-00
తిథినిర్ణయ కాణ్డః	250-00
ముహూర్త దర్పణం	200-00
జ్యోతిష శాస్త్ర రత్నము (శ్రీపతిజాతక పద్ధతి)	250-00
లఘుతాచకము	200-00
శ్రీ వైఖనస పైతృమేదిక ప్రయోగః	300-00
స్మృతి రత్నాకరము (ధర్మశాస్త్రం)	400-00
జాతకామృతతసారం	300-00
జాతక బోధిని	300-00
సంగీత విద్యాదర్పణం	300-00
సంగీత సర్వార్థసారసంగ్రహం	300-00
ముహూర్త మార్తాండం(టీకతాత్పర్యం)	450-00
జాతకరహస్యం	200-00
రాజమార్తాండం	200-00
ఆయుర్దాయదీపిక	200-00
వైద్యామృతం	200-00
అనుపానమంజరీ	200-00
నవగ్రహశాంతి విధానం-ఉదకశాంతి విధిః	200-00
చికిత్సరత్నము	200-00
స్వరచింతామణి	200-00
ద్వాదశలోహ భస్మవిధానం	200-00
దైవజ్ఞయశో విభూషణం	200-00
అనుపాన రత్నకరము	200-00
కాలామృతము	250-00
దైవజ్ఞకర్ణామృతము	300-00
రసేంద్ర చింతామణి	300-00
రసరత్న సముచ్చయం	300-00
వస్తుగుణరత్నాకరము	300-00
హోరానుభవదర్పణము	360-00
విశ్వకర్మ ప్రకాశిక వాస్తుశాస్త్రము	250-00
స్త్రీజన కల్పవల్లి	450-00
సంగీత సర్వార్థ సంగ్రహం	300-00
సంగీత సుధాసంగ్రహము	250-00
అర్క ప్రకాశము	200-00
సంగీత మార్తాండము	200-00
సంగీత ప్రథమబోధిని	200-00

వైద్యకల్పతరువు	200-00
రసప్రదీపిక	250-00
గణకానందము	250-00
శ్రీ లలితాసహస్రనామావళిః-వివరణాత్మక భావంతో	200-00
నవచండీ వేదోక్త శ్రీ దేవీ పూజాకల్పం	200-00
శ్రీ గాయత్రీ అనుష్ఠాన తత్త్వప్రకాశిక	360-00
సంగీతమార్తాండము	250-00
సారావళి	360-00
భేషజకల్పము	200-00
గురుశిష్య ఆయుర్వేద వైద్యచింతామణి	360-00
జాతకమణి	200-00
సర్వశకున ప్రకాశిక	200-00
యాజుష ప్రయోగ చంద్రిక	250-00
శిక్షావల్లీ-ఆనందవల్లీ-భృగువల్లీ	300-00
వసంతరాజ శకునము	250-00
తోట్టి వైద్యం	450-00
జ్యోతిష సిద్ధాంత సంగ్రహము (పంచాంగ గణితం)	300-00
సహస్ర యోగప్రకాశిక	300-00
శ్రీవిద్యారహస్యం	290-00
మహర్షుల చరిత్ర 1,3 300+300	
వేంకట సోమయాజీయం అను ధర్మశాస్త్రకాండము	250-00
శ్రీఆంజనేయం	216-00
రాశితుల్యవత్సర ఫలితం	200-00
నాడి జ్యోతిష విశ్లేషణ	400-00
రహస్యకుక్కుటశస్త్రం	300-00
స్త్రీ ధర్మరత్న బాండాగారము	200-00
శైవోత్సవరత్నాకరం	300-00
యాజుషప్రయోగ చింతామణి	300-00
సుస్వర ఋగ్వేద ప్రయోగదర్శిని	300-00
ఆయుర్వేద వైద్య సంగ్రహం	300-00
వశిష్ట సంహిత	360-00
హోమియోపతి గృహవైద్యం	200-00
వ్రతచూడామణి	300-00
వైశ్యధర్మప్రకాశిక	300-00
ఆలయ నిత్యార్చన పద్ధతి	200-00
స్త్రుతిముక్తాఫలం	300-00
ఆపస్తంబయల్లాజీయమ్	300-00
జ్యోతిషశాస్త్రసంగ్రహము	200-00
కర్మవిపాకాఖ్యయం	360-00
ముహూర్త రత్నావళి	250-00
సుదివిలోచనం	300-00
ఉత్తర కాలామృతం	200-00
సర్వవిషయ సర్వస్వసంగ్రహం	200-00

అరుదైన పాత పంచాంగములు, వ్రతకథలు,
పురాణములు, ఆరాధన గ్రంథములు,
సుప్రభాతములు, మహాత్మ్యములు, సహస్రనామములు,
పూజావిధానములు, స్తోత్రాలు, ప్రామాణిక గ్రంథములు,
కథలు, జ్యోతిష, వాస్తు, వైద్య, మంత్రశాస్త్రాది ఆధ్యాత్మిక
గ్రంథములకు

మోహన్ పబ్లికేషన్స్

ఆధ్యాత్మిక గ్రంథనిలయం

కోటగుమ్మం, అజంతా హోటల్ ఎదుట,
రాజమహేంద్రవరం.

www.mohanpublications.com

From :

☎ : 0883-246 25 65

MOHAN PUBLICATIONS

Fort Gate, Opp : Ajanta Hotel

Rajahmundry-533 101 (a.p.)

mohan
PUBLICATIONS

ఆధ్యాత్మిక గ్రంథనిలయం

ఉచిత Pdf బుక్స్ కై : - www.granthanidhi.blogspot.in

ఆధ్యాత్మిక, జ్యోతిష, వాస్తు, ఆయుర్వేద,
మంత్రశాస్త్రాది అనేక విషయాలు
తెలుసుకొండి... ఫ్రీబుక్స్
MOHAN PUBLICATIONS
పేజ్ లైక్ చేయండి.

granthanidhi
THE TREASURE OF PAGES
FIRST EVER TELUGU FREE E-BOOKS
DOWNLOADING WEB PORTAL
www.granthanidhi.com

Kinige.com

మా ఇ-బుక్స్ కినిగె ద్వారా కానుకగాలు
చేసుకొనే వచ్చును.

dailyhunt

మా ఇ-బుక్స్ డైలీహంట్ ద్వారా
అత్యధిక డిస్కంట్ ఆఫర్ లతో లభించును.